

90

ΧΡΟΝΙΑ

ΣΜΕ

1924 - 2014

90 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑΣ

90
ΧΡΟΝΙΑ
ΣΜΕ

1924 - 2014

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ιστορικό Αφιέρωμα

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Βασιλέως Γεωργίου 10 & Ρηγίλλης, 106 74 Αθήνα, Ελλάδα
T: 210 7215900-902 | F: 210 7215950
e-mail: info@sme.gr | www.sme.gr

Αφιερωμένο με σεβασμό εκτίμηση και αγάπη
σε όλους αυτές που πίστεψαν και μόχθησαν
για την αξιοποίηση της ορυκτέ πλούτου της χώρας,
σε όλους αυτές που εργάστηκαν σκληρά,
ενάντια σε μύριες δυσκολίες,
για να παραχθεί πλούτος
από τα σπλάχνα της ελληνικής γης
και ιδιαίτερα σε αυτές που σφράγισαν
με το αίμα τους και τη ζωή τους την προσπάθεια αυτή.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΑ 90 ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΑ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2014

Φέτος κλείνουμε 90 χρόνια συνεχούς και αδιάκοπης λειτουργίας, στην αρχή ως «Ένωσις των εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων» και στη συνέχεια ως «Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων».

Υποχρέωση όλων μας που μετέχουμε στο Σύνδεσμο, είναι η ανάδειξη αυτής της μοναδικής, για τα ελληνικά δεδομένα, ιστορικής κληρονομιάς, πορείας συνεχών προσπαθειών και αγώνων για την ανάπτυξη της εξορυκτικής βιομηχανίας στην Ελλάδα και την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας.

Οι υπηρεσίες του ΣΜΕ και ιδιαίτερα ο Γ.Δ. ΣΜΕ κ. Χ. Καβαλόπουλος ανέλαβαν το μεγάλο καθήκον να συλλέξουν ιστορικές πληροφορίες, ξεχασμένες μέσα στο χρόνο, μέσα από τα αρχεία του Συνδέσμου (Πρακτικά Δ.Σ., πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων, επικοινωνία του Συνδέσμου με Υπουργεία και Δημόσιες Υπηρεσίες κτλ), όπως και φωτογραφικό υλικό, προκειμένου, σε μία έκδοση όπως αυτή που επιμελήθηκαν, να αναδείξουν την ιστορική πορεία του. Αυτό, ως πολύτιμη παρακαταθήκη για το μέλλον, για τους επόμενους που θα συνεχίσουν να χαράσσουν νέους δρόμους ανάπτυξης, έχοντας τα νιάτα της ελληνικής εξορυκτικής βιομηχανίας και του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων.

Σημαντική συμβολή στην ιστορική αυτή ανασκόπηση, αποτέλεσε η αντίστοιχη εργασία των υπηρεσιών του Συνδέσμου για τον εορτασμό των 70 χρόνων του.

Εκτός από τα 90 χρόνια του Συνδέσμου, γιορτάζουμε φέτος και τη μοναδική πορεία της ελληνικής μεταλλείας, της ελληνικής εξορυκτικής μεταλλευτικής-μεταλλουργικής βιομηχανίας από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι τις ημέρες μας. Μία ιστορία σκληρής προσπάθειας και μόχθου όλων των συμμετεχόντων, από το μεταλλειοκίνητο και τον ιδιοκτήτη λατομείου μέχρι τον τελευταίο εργάτη, με όραμα την προκοπή του τόπου. Έτσι, το αφιέρωμα αυτό, αναφέρεται και στην ιστορική αυτή διαδρομή που είναι άρρηκτα δεμένη με την πορεία και εξέλιξη του ΣΜΕ. Στο κομμάτι αυτό, σημαντική ήταν η βοήθεια των εταιρειών-μελών που προσκόμισαν ανάλογο αρχειακό υλικό.

Εάν κοιτάξει κανείς προς τα πίσω, σε όλη αυτή τη διαδρομή, θα του φανεί πως δεν έχει περάσει μέρα, πως παρόμοιες φύσης μεγάλα προβλήματα κατατρύχουν τον κλάδο. Και όμως, όπως έλεγε ο Άγγλος συγγραφέας Adlous Huxley «η γοητεία της ιστορίας και το αινιγματικό της δίδαγμα, είναι ότι από εποχή σε εποχή, τίποτα δεν αλλάζει και όμως τα πάντα είναι διαφορετικά».

Ο εορτασμός των 90 χρόνων του ΣΜΕ αλλά και της ελληνικής εξορυκτικής-μεταλλουργικής βιομηχανίας, ως αποτελέσει εφαλτήριο νέων αγώνων και προσπαθειών για πρόοδο και εξέλιξη, για ανάπτυξη σε αυτόν τον τόπο.

«Η ιστορία δεν είναι χρήσιμη επειδή διαβάσει κανείς εκεί το παρελθόν, αλλά επειδή διαβάσει το μέλλον» (Jean Baptiste Say). Και εμείς, ως ΣΜΕ και ως επιχειρήσεις, έχουμε όλες τις προϋποθέσεις να συνεχίσουμε για πολλές δεκαετίες ακόμη, την πορεία προς τα μπρος, προς το μέλλον.

Ιούνιος 2014

Ε. Φαίδρος
Πρόεδρος ΣΜΕ

*Η ιστορία
του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων*

Περίοδος 1924-1952

Την 1η Μαρτίου 1924, αποφασίζεται στα γραφεία της εταιρείας «Μεταλλουργείων Λαυρίου», η ίδρυση **«Ενώσεως των εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων»**.

Ονόματα λίγο ως πολύ μύθοι στην ιστορία της ελληνικής μεταλλευτικής δραστηριότητας αλλά και της εν γένει οικονομικής ζωής της χώρας, συγκεντρώθηκαν εκπροσωπώντας είτε προσωπικές είτε ανώνυμες εταιρείες, προκειμένου, ενώνοντας τις δυνάμεις τους, να διεκδικήσουν το μέλλον της ελληνικής μεταλλείας.

■ Φερδινάνδος Σερπιέρης

Πρώτος Πρόεδρος της «Ενώσεως εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων», Πρόεδρος της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου (Γ.Ε.Μ.Λ.) και γιος του ιδρυτή της "Giovani Batista Serpieri"

Συγκεκριμένα, το Πρακτικό Ιδρύσεως το υπογράφουν οι:

1. **Φερδινάνδος Σερπιέρης**
2. **Βασίλειος Αντωνόπουλος**
3. **Κωνσταντίνος Νέγρης**
4. **Παντελής Μάτσας**
5. **Αλέξανδρος Πασπάτης**
6. **Γεώργιος Γρώμμων**
7. **Στέλιος Κορυζής**
8. **Ηλίας Γούναρης**
9. **Ανώνυμος Εταιρεία Εκμετάλλευσης Μεταλλείων Κασσάνδρας**
10. **Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων (Α.Ε.Ε.Χ.Π. & Λιπασμάτων)**
11. **Ανώνυμος Εταιρεία Επιχειρήσεων «Εν Ελλάδι»**
12. **Ανώνυμος Εταιρεία Ανθρακωρυχείων Αλιβερίου**
13. **Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Μεταλλουργείων Λαυρίου (Ε.Ε.Μ.Λ)**
14. **Ανώνυμος Εταιρεία Μεταλλείων Αταλάντης**
15. **Ανώνυμος Μεταλλευτική Εταιρεία «η Λοκρίς»**
16. **Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου (ΓΕΜΛ)**
17. **Εταιρεία Σέριφος Σπηλιαζέζα**

■ Το προσωπικό της καμινείας μπροστά στο υπόστεγο των καμίνων τήξης τύπου Pilz της Ελληνικής Εταιρείας Μεταλλουργείων Λαυρίου (Αρχείο Κώστα Μάνθου). Η Εταιρεία υπήρξε ιδρυτικό μέλος της «Ενώσεως εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων»

Στην πρώτη Συνεδρίαση του προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου 1924 στα γραφεία της εταιρείας «Ελληνική Εταιρεία Μεταλλουργείων Λαυρίου», ανατίθεται στον προσωρινό πρόεδρο και προσωρινό γραμματέα να προχωρήσουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την αναγνώριση του σωματείου με την υποβολή σχετικής αίτησης στο Πρωτοδικείο Αθηνών.

Στο πρώτο καταστατικό της Ένωσης που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1358/1924 απόφαση του πρωτοδικείου Αθηνών, προβλέπεται ως σκοπός:

«Η οργάνωση των εν Ελλάδι, εις Μεταλλευτικές και Μεταλλουργικές εν γένει εργασίας ασχολουμένων εργοδοτών, προς προστασίαν των κοινών αυτών συμφερόντων».

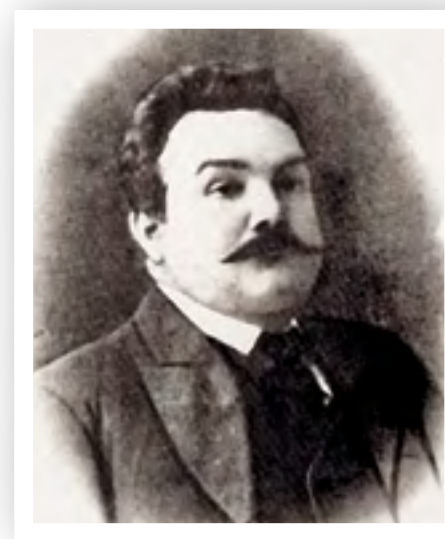
«Προς εκπλήρωσιν του σκοπού τούτου, η Ένωσις θα επιδιώκει ιδίως τα ακόλουθα: 1ον) - Να διαφωτίζει εκάστοτε την Κυβέρνησιν περί της σκοπιμοτέρας ρυθμίσεως της Μεταλλευτικής και Μεταλλουργικής Πολιτικής του κράτους και των προς τούτο ληπτέων νομοθετικών ή άλλων μέτρων».

Στις 28 Μαΐου 1924, πραγματοποιείται η πρώτη έκτακτη Γενική Συνέλευση της Ένωσης με προσωρινό προεδρείο τους Φ. Σερπιέρη, Σ.Π. Παπαφράγκο και το Γ. Μαρίνο. Εκλέγεται ως πρόεδρος της Ένωσης, ο Φ. Σερπιέρης και ως Γενικός Γραμματέας ο Ηλ. Γούναρης.

■ **Νικόλαος Κανελλόπουλος**

Ιδρυτής της εταιρείας «Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων» (Α.Ε.Χ.Π.Λ), συνιδιοκτήτης με τον Κ. Νέγρη (επί σειρά ετών πρόεδρος της «Ενώσεως των εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων») της Ανωύμου Εταιρείας Εκμετάλλευσης Μεταλλείων Κασσάνδρας, ιδρυτής της σημερινής τσιμεντοβιομηχανίας TITAN. Η Εταιρεία Α.Ε.Χ.Π.Λ., μαζί με τα μεταλλεία Κασσάνδρας, υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Ένωσης

■ **Γεώργιος Γρώμμων**

Ιδιοκτήτης της Εταιρείας Σερίφου Σπηλιαζέζας, (που ιδρύθηκε από τον πατέρα του Αιμίλιο Γρώμμων), ιδρυτικό μέλος της Ένωσης και επί σειρά ετών μέλος του Δ.Σ. της

Άνθρωποι διορατικοί και πρωτοπόροι οι μεταλλευτές, συνέλαβαν τα μηνύματα των καιρών για συλλογική δράση των παραγωγικών τάξεων και έτσι στη δεύτερη Γενική τους Συνέλευση το Νοέμβριο του 1924, αποφάσισαν να εκπροσωπηθούν στο «Πανελλήνιο Συνέδριο της Βιομηχανίας και Ναυτιλίας» που διοργάνωσε η υπό σύσταση «αντίστοιχος Ομοσπονδία».

Η συλλογική αυτή προσπάθεια των μεταλλευτών, συμπίπτει με το τέλος μιας πολυκύμαντης αλλά συνάμα παραγωγικής περιόδου για την Ελλάδα η οποία αρχίζει με δυο νικηφόρους βαλκανικούς πολέμους και καταλήγει με περιπετειώδη πορεία, στην οποία εναλλάσσεται η δόξα με τη συμφορά, στην μικρασιατική καταστροφή του 1922 και στην αναγκαστική ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Οι περιπέτειες της χώρας λήγουν τυπικά με την υπογραφή της συνθήκης της Λοζάνης το 1923 και την αλλαγή του πολιτεύματος σε αβασίλευτη δημοκρατία, μετά από δημοψήφισμα, το 1924.

Στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης στις 31/5/1925, αναφέρεται ότι το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας αναγνωρίζει εμπράκτως την Ένωση, ζητώντας τη συμμετοχή εκπροσώπων της σε διάφορες επιτροπές ή τη συμμετοχή εκπροσώπων της στο ΔΣ του ταμείου μεταλλευτών.

■ Μεταλλωρύχοι στην Πλάκα
Λαυρίου, φωτογραφία εποχής

Την πολιτική ομαλότητα των επομένων ετών διαταράσσουν στρατιωτικά κινήματα, δικτατορικές επιδιώξεις, έντονη κοινωνική αντιπαράθεση και ο αντίκτυπος της διεθνούς οικονομικής κρίσης, χωρίς βέβαια να λείπουν χρονικά διαστήματα δημοκρατικής διακυβέρνησης.

Πολλά και διάφορα ήταν τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις από τη χρονιά της δημιουργίας της ένωσής τους μέχρι το 2ο Παγκόσμιο πόλεμο και στα οποία προσπάθησαν οι τότε εκπρόσωποι των εταιρειών στην Ένωση να παρέμβουν για την επίλυσή τους.

Από τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων αλλά και από την αλληλογραφία με τις Δημόσιες Υπηρεσίες εκείνης της εποχής, σύμφωνα με τα αρχεία του ΣΜΕ, διακρίνουμε ως κυριότερες ενέργειες της Ένωσης τα εξής:

Γίνεται έντονη προσπάθεια από τους ιδρυτές της Ένωσης να διευρυνθεί ο αριθμός των μελών της, με την αποστολή επιστολών σε επιχειρήσεις και ιδιώτες, ζητώντας τους να γίνουν μέλη.

■ Δεκαετία 1920. ΑΕΕΧΠ&Λ.
Εκμετάλλευση μικτών θειούχων
στη Χαλκιδική

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ & ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(Σωματεῖον Ἐπαγγελματικὸν ἀνεγνωρισμένον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.
1358 (1924) ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν)

ΤΙΤΛΟΣ – ΕΛΡΑ

Ἄρθρον 1ον.

Ἰδρύεται Σωματεῖον Ἐπαγγελματικὸν ἐπὶ τὸν τίτλον : «ΕΝΩΣΙΣ
ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡ-
ΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» (Σωματεῖον Ἐπαγγελματικὸν) ἑ-
δρευόν ἐν Ἀθήναις.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Ἄρθρον 2ον.

Ἡ Ἐνωσις σκοπὸν ἔχει :

ε'). -Τὴν ὁργάνωσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι, εἰς Μεταλλευτικὰς καὶ Με-
ταλλουργικὰς ἐν γένει ἐργασίας ἀσχολούμενων ἐργοδοτῶν, πρὸς
προστασίαν τῶν κοινῶν αὐτῶν συμφερόντων.

β'). -Τὴν διὰ παντὸς προσφόρον καὶ τεροταγοῦς μέσων ἐπίσχεσιν
καὶ ἀνάπτυξιν τῶν Μεταλλευτικῶν καὶ Μεταλλουργικῶν Ἐπιχειρή-
σεων ἐν Ἑλλάδι.

γ'). -Τὴν διάδοσιν καὶ προαγωγὴν τῶν Μεταλλευτικῶν καὶ Με-
ταλλουργικῶν, ὡς καὶ ἐν γένει Τεχνικῶν γνώσεων, ἐν τῇ γόρῃ καὶ

δ'). -Τὴν ἐποστήριξιν καὶ προστασίαν τῶν συμφερόντων τῶν με-
λῶν αὐτῆς.

Πρὸς ἐκκλήρωσιν δὲ τοῦ σκοποῦ τούτου ἡ Ἐνωσις δὲ ἐπιδιώκει
ἰδίως τὰ ἀκόλουθα :

1α'). -Νὰ διαφωτίζη ἐκάστοτε τὴν Κοβέρνησιν περὶ τῆς σκοπι-
μοῦτος οὐδμίσεως τῆς Μεταλλευτικῆς καὶ Μεταλλουργικῆς πολιτι-
κῆς τοῦ Κράτους, καὶ τῶν πρὸς τούτο ληπτέων νομοθετικῶν ἢ ἄλλων
μέτρων.

2α'). -Νὰ παρακολουθῇ τὰ ἐκάστοτε μελετώμενα καὶ λαμβανόμε-
να ἐπὶ τοῦ Κράτους μέτρα, τὰ σχετιὰ μὲ τὴν ὅλην Μεταλλευτικὴν

— 4 —

καὶ Μεταλλουργικὴν τῆς χώρας κίνησιν, καὶ νομοθεσίαν, συντελοῦσα διὰ παντός νομίμου μέσου εἰς τὴν προστασίαν τῶν μελῶν αὐτῆς.

Βον). — Νὰ παρακολουθῆ τὴν γενικὴν ἐργατικὴν καὶ εἰδικότερον τὴν μεταλλευτικὴν καὶ μεταλλουργικὴν τῆς χώρας κίνησιν καὶ νομοθεσίαν καὶ νὰ ἐνεργῆ ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων, ὅπου καὶ ὅπως τὸ συμφέρον μέλους ἢ μελῶν αὐτῆς, ἤθελε τὸ ἀπαιτῆσει.

Γον). — Νὰ μεσολαβῆ καλουμένη ἐπὶ ἐνδιαφερομένου μέλους αὐτῆς, καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο κρίνεται ἐπὶ τοῦ Δ. αὐτῆς Συμβουλίου σκόπιμον, πρὸς διακανονισμὸν τῶν μεταξὺ αἰτίων καὶ τῶν ἐργατῶν τῶν ἀνεργουμένων ζητημάτων ἐν γένει, καὶ πρὸς ἐξομάλυνσιν πάσης μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀναγκασμένης ἐπαγγελματικῆς διαφορᾶς.

Δον). — Διὰ τῆς ἰδιοῦσεως εἰδικῆς Βιβλιοθήκης Μεταλλευτικῶν καὶ Μεταλλουργικῶν συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν, ξένων καὶ ἡμεδαπῶν, δι' ἐκδόσεως περιοδικῶν, διαλέξεων καὶ ἰδιοῦσεως Σχολῶν, νὰ παρέχῃ εἰς τὰ μέλη καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, τὰ στοιχεῖα τῆς παρακολουθήσεως τῶν διαφόρων, τὴν τέχνην αὐτῶν ἐνδιαφερόντων, τεχνικῶν, νομοθετικῶν, ἐργατικῶν καὶ ἄλλων προβλημάτων.

Ε.ν). — Διὰ γενικῶν συσκέψεων πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς συνερχομένου τῆ φροσίδι καὶ προσκλήσει τοῦ Δ. Συμβουλίου νὰ παρέχῃ αὐτοῖς τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀνταλλαγῆς γνώμων ὡς καὶ τῆς μελέτης καὶ τῆς συζητήσεως πάντων ἐν γένει τῶν ζητημάτων τῶν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐνδιαφερόντων τὴν Μεταλλευτικὴν καὶ Μεταλλουργικὴν τῆς χώρας κίνησιν.

Αἱ συσκέψεις αὗται δέονται νὰ καταλήγωσιν εἰς γνωμοδοτήσεις λαμβανόμενας κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων εἰς ταύτας μελῶν, ἀπάντων ἐχόντων τὸ αὐτὸ, ἐπὶ τριούτων γνωμοδοτήσεων δικαίωμα ψήφου.

Αἱ γνωμοδοτήσεις αὗται δὲν εἶναι ἐποχρωτικῶς ἀκολουθητέαι ἐπὶ τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τῆς Ἐνώσεως.

ΜΕΛΗ

Ἄρθρον Βον.

Τὴν Ἐνώσιν ἀποτελοῦσιν μέλη Τακικὰ, Ἐπίκουρα Ἐπίτιμα καὶ Ἀντεπιστάλλοντα.

Ἡ ἐκλογή καὶ ἡ παραδοχὴ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐνώσει γίνεται πάντοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ἐνώσεως.

Τακικῶν μέλος τῆς Ἐνώσεως ἐγγράφεται πᾶσα ἐν Ἑλλάδι νομίμως ἐγκαθιδρυμένη καὶ ἐν ἐνεργείᾳ διατελοῦσα Μεταλλευτικὴ ἢ Μεταλλουργικὴ Ἐπιχείρησις.

■ Κεντρικός καπναγωγός των εγκαταστάσεων φρύξης της Μεταλλουργίας Λαυρίου στη θέση Κυπριανό

■ Μαντέμ Λάκκος-Μεταλλεία Κασσάνδρας: μεταλλωρύχοι έξω από τη στοά (δεκαετία 1920)

■ Σήραγγα Καμάριζας Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου

Ασχολούνται με τα προβλήματα των λιγνιτωρυχείων που δημιουργήθηκαν με την εισαγωγή λιθάνθρακα από τη Ρωσία σε χαμηλότερες τιμές (ή τιμές DUMPING με τη σημερινή ορολογία).

Οργανώνουν τη συμμετοχή της Ένωσης στην υπό σύσταση Ομοσπονδία Βιομηχάνων Εφοπλιστών («Πανβιομηχανική – Πανεφοπλιστική Ομοσπονδία» το 1924), όπως ήδη αναφέρθηκε.

Παρεμβαίνουν στο τότε Υπουργείο «Γεωργίας, Εμπορίου και Βιομηχανίας», ζητώντας τη συμπάρασά του, ώστε να αρθούν οι επιβληθέντες δασμοί από τη Γερμανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής στις εισαγωγικές λευκόλιθου από την Ελλάδα (1926).

Αντιδρούν στους περιορισμούς στην εξαγωγή ελληνικού σιδηρομεταλλεύματος στην Ιταλία, περιορισμοί που προέκυψαν από την προσπάθεια μονοπωλήσης των εξαγωγών προς τη χώρα αυτή από την Ισπανία, με τη δημιουργία ενός αντίστοιχου ΤΡΑΣΤ.

Στη Γενική Συνέλευση της 29ης Μαρτίου 1926, ανακοινώνεται ότι η Ένωση «επιμελήθη της μελέτης ιδρύσεως Ταμείων Συντάξεων των εργατών μεταλλείων κατ' εφαρμογήν του Ν. 2868 περί υποχρεωτικής ασφάλισης εργατοτεχνιτών». Η Ένωση ζητά από τα μέλη της να αποστείλουν στοιχεία για την οικογενειακή κατάσταση και την ηλικία του προσωπικού τους και των οικογενειών τους, αλλά ζητά και από εργοδοτικές ενώσεις της Γαλλίας να στείλουν τους αναλογιστικούς πίνακες που χρησιμοποίησαν όταν προχώρησαν σε αυτό το μέτρο.

Στην Τακτική Συνέλευση της 29/3/1926, εκλέγεται το εξής Δ.Σ. με την παρακάτω σύνθεση Φ. Σερπιέρης Πρόεδρος, Β. Αντωνόπουλος Αντιπρόεδρος, Σπ. Παπάφραγκος Γεν. Γραμματέας, Αθ. Πασπάτης Ταμίας, Παντ. Μάτσας Σύμβουλος, Κων. Νέγρης Σύμβουλος, Στ. Κορυζής Σύμβουλος, Αμβρ. Δεπιάν Σύμβουλος. Η Ένωση αριθμεί 23 μέλη.

Την ίδια χρονιά απεβίωσε ο πρώτος Πρόεδρος της Ένωσης Φ. Σερπιέρης. Όπως αναφέρεται, στα Πρακτικά της Γεν. Συνέλευσης της 28/3/1927, «ο Φερδινάνδος Σερπιέρης υπήρξε ο πυρήν της Ενώσεώς μας εις την οποίαν παρείχε σπουδαίαν ηθικήν και υλικήν υποστήριξιν». Τη θέση του μετά από ομόφωνο απόφαση της Γ.Σ. καταλαμβάνει ο Β. Αντωνόπουλος, εκπρόσωπος της Ελληνικής Εταιρείας Μεταλλουργείων Λαυρίου, με Αντιπρόεδρο τον Κ. Νέγρη, εκπρόσωπο της Α.Ε.Χ.Π.Α. και των Μεταλλείων Κασσάνδρας, Γεν. Γραμματέα τον Ηλ. Γούναρη, Ταμία τον Αθ. Πασπάτη και Συμβούλους τους Στ. Κορυζή, Επ. Λαμπαδάριο, Ι. Σερπιέρη.

Το Φεβρουάριο του 1927 σχηματίζεται τριμελής επιτροπή από μέλη του Δ.Σ. για την επίπλωση του πρώτου γραφείου της εταιρείας στην οδό Πατησίων αριθμός 29, που νοίκιασε προς 1.000 δρχ. το μήνα. Η πίστωση που εγκρίθηκε για την επίπλωση ήταν 30.000 δρχ.

Το Μάιο του 1927, ένας καταγισμός νομοσχεδίων κατατίθεται στην Βουλή που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

«Περί προστασίας της παραγωγής και εκμεταλλεύσεως του εγχωρίου λιγνίτου»

«Περί συνιδιοκτητών μεταλλείων»

«Περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας»

«Περί συμβολαίου εργασίας & περί υπαλληλικής συμβάσεως»

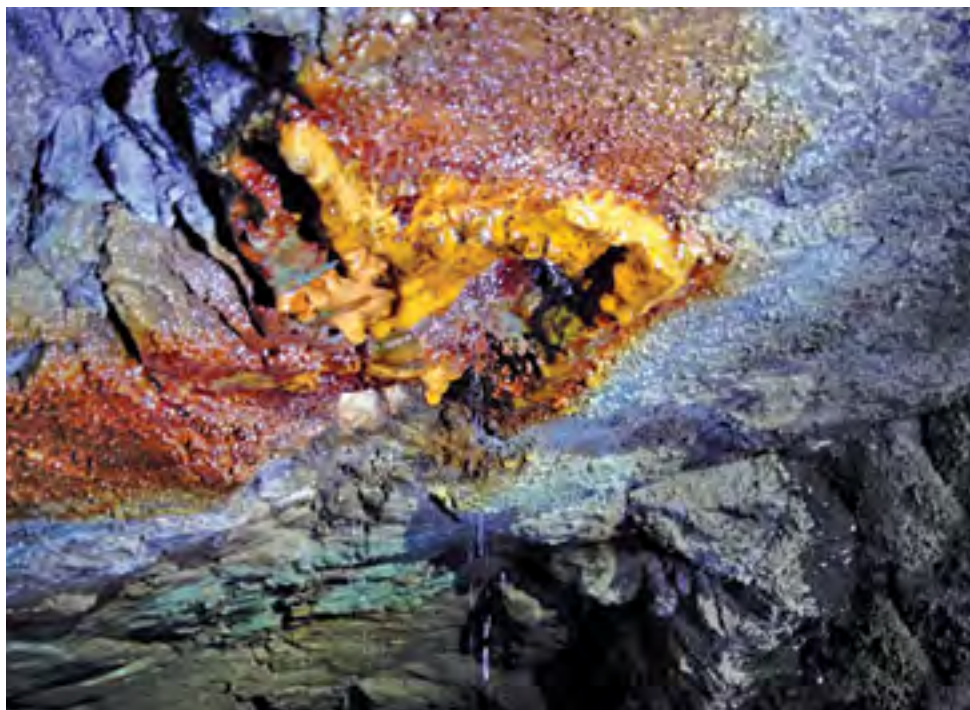
«Περί αποζημιώσεως των εν τη εργασία ατυχημάτων»

«Περί αποζημιώσεως των επαγγελματικών ασθενειών»

Το Δ.Σ. της Ένωσης αναθέτει ονομαστικά σε μέλη του την εξέταση και υποβολή προτάσεων για το κάθε ένα από τα πιο πάνω θέματα.

Με αρκετά γλαφυρό τρόπο η Ένωση παρουσιάζει τα προβλήματα του κλάδου με επιστολή της στο «Επί της Συγκοινωνίας Υπουργείον» στην προσπάθεια να μην εφαρμοσθεί στα μεταλλεία η επιβολή φόρου 3 δραχμών τον τόνο που επεβλήθη υπέρ «του ειδικού Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικών έργων» το 1927. Την ίδια περίοδο ζητά την κατάργηση των δημοτικών φόρων που υπεβλήθησαν από τη δικτατορία του Πάγκαλου.

Στο διάστημα μεταξύ 1925-1928, ιδρύεται η εταιρεία «ΑΜΕ ΜΠΑΡΛΟΣ ΒΩΞΙΤΑΙ ΕΛΛΑΣ», από τον Μεταλλειολόγο Μηχανικό Ιωάννη Μπάρλο, ο οποίος και ανακάλυψε στην ευρύτερη περιοχή του Διστόμου, τον πρώτο ελληνικό βωξίτη. Χάρη σ' αυτόν, η ελληνική μεταλλεία-μεταλλουργία σιδήρα και ο μετέπειτα ΣΜΕ, θα γνωρίσουν τις επόμενες δεκαετίες μεγάλη πρόοδο και θα αποκτήσουν σημαντική δυναμική, με διεθνές αντίκρισμα.

■ Ο ορυκτός πλούτος του Λαυρίου (εμφάνιση ορυκτών σε υπόγεια εκμετάλλευση)

■ Καμάριζα, Φρέαρ Σερπιέρη

■ Μεταλλωρύχοι της Σερίφου στα τέλη 19ου αι. Φωτογραφία Φυντανίδη. Φωτογραφικό Αρχείο Εθνικού Ιστορικού Μουσείου

■ **Ιωάννης Α. Μπάρλος**

Μεταλλειολόγος Μηχανικός που ανακάλυψε στην ευρύτερη περιοχή Διστόμου τον πρώτο ελληνικό βωξίτη. Ίδρυσε την εταιρεία «ΑΜΕ ΜΠΑΡΛΟΣ ΒΩΞΙΤΑΙ ΕΛΛΑΣ»

Το 1928 με αίτησή της προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας η Ένωση ζητά την συμμετοχή εκπροσώπων της στο διαρκές συμβούλιο επί μεταλλευτικών θεμάτων που συστάθηκε. Η καταφατική απάντηση του Υπουργείου ανακοινώθηκε μετά από 2 ½ χρόνια περίπου, το Μάρτιο του 1930.

Το 1930-31 η ελληνική μεταλλεία δοκιμάζεται από τη διεθνή οικονομική κρίση. Στην ομιλία του Προέδρου Β. Αντωνόπουλου, στη Γ.Σ. της 27/3/1931, αναφέρεται ότι «οι τιμές των μετάλλων εξακολουθούν την κατιούσαν, έφερον εις απόγνωσιν και τας πλέον ευρώστους επιχειρήσεις του κλάδου ημών».

Στη συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 1931 του Δ.Σ. της Ένωσης, ανακοινώνεται «η δημοσίευση του περίφημου Διατάγματος περί προστασίας του εγχωρίου λιγνίτου».

«Αι δυσχέρειαι (στη δημοσίευση) οφείλοντο κυρίως εις τας δυσκινήτους και στενοκεφάλους φοροτεχνικάς υπηρεσίας του Υπουργείου των Οικονομικών», αναφέρεται στα πρακτικά.

Τον Οκτώβριο του 1933, πεθαίνει ο εν ενεργεία πρόεδρος της Ένωσης, Β. Αντωνόπουλος. Στην Τακτική Γενική Συνέλευση της 31.1.1934, Πρόεδρος της Ένωσης εκλέγεται ο εκπρόσωπος της «Ανώνυμης Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων» (Α.Ε.Ε.Χ.Π. & Λ.), Κ. Νέγρης, με Αντιπροέδρους τους Φ. Μαριά και Α. Αντωνιάδη, Γεν. Γραμματέα τον Ηλ. Γούναρη, Ταμία τον Γερ. Δρακάτο και Συμβούλους τους Ι. Δοανίδη, Α. Δεπιάν, Γ. Γρώμμωνα, Ε. Πατρινό, Ο. Αργυρόπουλο και Σ. Αγαπητό.

Τον Ιούλιο 1934 καταβάλλεται προσπάθεια για την μη υπαγωγή στον νόμο περί Φόρου Κύκλου Εργασιών των επιχειρήσεων εξόρυξης λιγνίτη, παρά τις αντίθετες ερμηνείες που δίνουν στον Νόμο οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

Το 1935 απασχολεί το Συμβούλιο της Ένωσης, η επιβάρυνση του Ταμείου των Μεταλλευτών με τις συντάξεις αυτών που τραυματίστηκαν από τη χωροφυλακή στην απεργία των λιγνιτωρύχων στο Αλιβέρι.

Μεγάλη κινητικότητα εμφανίζεται την ίδια περίοδο και σε θέματα μεταλλευτικής νομοθεσίας μεταξύ των οποίων :

- η κατοχύρωση της μεταλλευτικής ιδιοκτησίας
- η ερμηνεία των ορίων
- η τύχη των εκπτώτων χώρων
- η συνιδιοκτησία των μεταλλείων

■ Μεταλλεία σιδήρου της Εταιρείας Σερύφου Σπηλιαζέζας, ιδρυτικού μέλους και της Ένωσης το 1924 και του ΣΜΕ το 1952

■ **Κωνσταντίνος Νέργης**

Μεγαλομέτοχος και συνιδρυτής με το Ν. Κανελλόπουλο της «Α.Ε. Εκμεταλλεύσεως Μεταλλείων Κασσάνδρας», των Μεταλλείων Ερμιόνης και της τιμεντοβιομηχανίας ΤΙΤΑΝ. Ένας από τους μακροβιότερους προέδρους της Ένωσης ο οποίος διετέλεσε σε διάφορες περιόδους και ως πρόεδρος του ΣΕΒ

■ Σέρφικος, Μεγάλο Λιβάδι, μεταλλεία Εταιρείας Σερύφου Σπηλιαζέζας: υπόγεια στοά

■ Έμβλημα του σωματείου των λιγνιτωρύχων στο Αλιβέρι, που ιδρύθηκε το 1933

Μεταξύ Σεπτεμβρίου 1935 και Μαρτίου 1937 δεν συνεδριάζει το Δ.Σ. της Ένωσης λόγω των πολιτικών μεταβολών στην χώρα (δικτατορία Μεταξά).

Το 1937 με απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας, τα μεταλλευτικά προϊόντα δεν θεωρούνται βιομηχανικά και απαλλάσσονται από τον Φόρο Κύκλου Εργασιών.

Στην συνεδρίαση της 11ης Φεβρουαρίου 1938 και ύστερα από πρόταση των Κ. Νέγρη και Η. Γούναρη γίνεται μέλος της Ένωσης η εταιρεία Ι. Γ. Λαμπρινίδης με σοβαρή δραστηριότητα στην παραγωγή λευκόλιθου, η αργότερα μετεξελιχθείσα σε «Ελληνικοί Λευκόλιθοι». Στη συνεδρίαση της 25ης Φεβρουαρίου 1938, γίνονται δεκτές στην Ένωση οι εταιρείες «Βωξίται Παρνασσού», «Α.Ε. Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης» και «Δ. Σκαλιστήρης».

■ Ιωάννης Γ. Λαμπρινίδης

Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1888 και σπούδασε Μηχανικός Μεταλλείων στην Ecole de Mines της Λιέγης του Βελγίου. Πολυπράγμων μηχανικός, ασχολήθηκε από διάφορες θέσεις ευθύνης με τα μεταλλεία λευκόλιθου Γερακινής και Ευβοίας, με τα λιγνιτωρυχεία Αλιβερίου και κυρίως από το 1929 ως μεταλλειοκτήτης στα μεταλλεία λευκόλιθου της Χαλκιδικής και της Ευβοίας. Το 1950, μαζί με το γαμπρό του Γ. Πόρτολο, ιδρύουν την εταιρεία «Ελληνικοί Λευκόλιθοι» (Αρχείο της «Ελληνικοί Λευκόλιθοι»)

■ Ευριπίδης Μαυρομμάτης, Ηλίας Ηλιόπουλος, Γεώργιος Ηλιόπουλος, Αθανάσιος Ηλιόπουλος

Ιδρυτές των εταιρειών «Βωξίται Παρνασσού» και «ΑΕ Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης». Οι εταιρείες αυτές εισέρχονται ως μέλη στην Ένωση το 1938. Έκτοτε αποτελούν τη ραχοκοκαλιά και της Ένωσης και του μετέπειτα ΣΜΕ. (Λεύκωμα S&B 1934-2000)

Σε πολλές από τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. της Ένωσης μέσα στο 1938, επανέρχεται το θέμα της επιβάρυνσης των μεταλλευμάτων από το φόρο υπέρ των φυματικών ναυτικών. Διαχρονική η προσπάθεια της πολιτικής εξουσίας να φορτώνει τις οικονομικές της αδυναμίες στις πλάτες άλλων.

Το πλέον όμως σημαντικό θέμα που απασχολεί την Ένωση την ίδια χρονιά, είναι εκείνο των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

■ **Δημήτριος Μ. Σκαλιστήρης**

Μηχανικός, απόφοιτος της Ecole Centrale, εργάστηκε ως μηχανικός υπογείων στη Β. Γαλλία και ως μηχανικός στην AEG Γερμανίας και Ελλάδας. Το 1929 ιδρύει την «Τεχνικόν Γραφείον Δ. Σκαλιστήρη». Το 1932 διαπιστώνει την ύπαρξη βωξίτη στη Μάνδρα Αττικής και γίνεται παραχωρησιούχος και το 1933 ξεκινά η εκμετάλλευση βωξίτη, το 1947 γίνεται κύριος μέτοχος της «Α.Ε. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ», στην οποία ανήκαν τα μεγάλα κοιτάσματα λευκόλιθου της Εύβοιας και τα λιγνιτωρυχεία Κύμης. Αναπτύσσει την παραγωγή λευκόλιθου και καυστικής μαγνησίας όπως επίσης και την παραγωγή λιγνίτη, που κράτησε μέχρι το 1959. Το 1951 ιδρύεται η Α.Ε. Μεταλλεία Βωξίτου Ελευσίνος για την εκμετάλλευση του βωξίτη της περιοχής Μάνδρας Ελευσίνας-Μεγάρων. Τον ίδιο χρόνο ξεκινά εκμετάλλευση πυρολουσίτη (μαγγανίου) στη Δράμα. Το 1963 παράγεται και διατίθεται στη διεθνή αγορά, πολύ καλής ποιότητας δίπυρος μαγνησία και ολοκληρώνεται η καθετοποίηση των πυρίμαχων προϊόντων. Το 1964 κατασκευάζεται ένα από τα μεγαλύτερα και πλέον σύγχρονα εργοστάσια μηχανικού εμπλουτισμού μαγνησίτη στην Ευρώπη

Κατά πρώτον, η Ένωση προβληματίζεται για το κατά πόσο η νέα Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, με την οποία καθορίζονται τα κατώτατα ημερομίσθια των εργατοτεχνιτών, έχει εφαρμογή και στα μεταλλεία, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών εργασίας που επικρατούν σε αυτά. Επειδή οι απόψεις των μελών του Δ.Σ. διίστανται, δεν λαμβάνεται απόφαση.

Σε μια από τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. κατά το 1938, αναφέρονται ως κυριότερες ειδικότητες των εργατοτεχνιτών στα μεταλλεία οι «Πιστολαδόροι, Μιναδόροι Α & Β, Ξυλοδέται Α & Β, Σιδηροδρομίται, Επικεφαλής Ξυλουργοί, Σιδηρουργοί Α & Β».

Το Δεκέμβριο του 1939, μετά από μια συζήτηση που είχε πραγματοποιηθεί στο Υπουργείο Εργασίας μεταξύ των εργαζομένων στα μεταλλεία Λευκώλιθου της περιοχής Βορείου Ελλάδος και των διευθυντών των ίδιων εταιρειών, συμφωνούνται τα κατώτατα ημερομίσθια: των μιναδόρων (73 δρχ.), των πιστολαδόρων (78 δρχ.) και των μπαζαδόρων (65 δρχ.). Το Δ.Σ. της Ένωσης εξετάζει το ενδεχόμενο να υπογραφεί ετήσια Συλλογική Σύμβαση Εργασίας με τους πιο πάνω όρους.

Τις παραμονές του πολέμου, στην αρχή του 1940, ο Πρόεδρος της Ένωσης Κ. Νέγρης προτείνει να προσληφθεί ένα άτομο ως Διευθυντής της Ένωσης κατά τα πρότυπα του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων, και ο Γενικός Γραμματέας Ηλ. Γούναρης συνηγορεί σ' αυτό. Στόχος είναι να ελαφρυνθεί το έργο του Προέδρου αναφορικά με τις επαφές με τις αρμόδιες υπηρεσίες των υπουργείων και να βοηθηθεί η προώθηση των πολλαπλών θεμάτων που απασχολούν τις επιχειρήσεις. Έρχεται ο Πόλεμος όμως και η πρόταση αυτή δεν υλοποιείται.

■ Μεταλλοπλύσιο της Γαλλικής Εταιρείας ΓΕΜΑ στον Κυπριανό του Λαυρίου

■ Εργαζόμενοι στα Μεταλλεία Λευκώλιθου της Χαλκιδικής (Ελληνικοί Λευκώλιθοι)

Τελευταίο θέμα που απασχολεί την Ένωση πριν από την κήρυξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου, το Σεπτέμβριο 1940 ήταν η πρόταση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για την σύσταση οργανισμού «εξαγωγικού εμπορίου μεταλλευμάτων». Συζητείται η αναγκαιότητα του οργανισμού αλλά πολλά μέλη του Δ.Σ. διαφωνούν. Η Διαφωνία αυτή, έτσι κι αλλιώς ήταν χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα, αφού σε ένα μήνα η χώρα εισέρχεται σε μια μακροχρόνια περίοδο πολεμικών αναμετρήσεων και εμφυλίου σπαραγμού.

Κατά την διάρκεια της Κατοχής, πραγματοποιούνται πέντε μόνο συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης, που έχουν περισσότερο τυπικό, παρά ουσιαστικό χαρακτήρα. Σε μια από αυτές το 1942, εξετάζεται το ενδεχόμενο σύστασης συνεταιρισμού και συσσιτίου των υπαλλήλων των αργουσών μεταλλευτικών επιχειρήσεων, που διαμένουν στην Αθήνα, ενώ αποφασίζεται όπως τα λιγνιτωρυχεία συστήσουν δική τους Ένωση, ως παρακλάδι όμως της υπάρχουσας Μεταλλευτικής Ένωσης.

■ Κωνσταντίνος Κονοφάγος

Αρχιμηχανικός στη Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου, από το 1937 έως το 1955. Διετέλεσε καθηγητής ΕΜΠ από το 1963 έως το 1977 και Υπουργός Βιομηχανίας και Ενέργειας από το 1974 έως το 1977

Αυτό που δεν πετυχαίνει η αδύναμη Ένωση και οι Έκπτωτες Διοικήσεις των Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (λόγω επιτάξεων των στρατευμάτων Κατοχής), επιτεύχθηκε από έναν νέο μηχανικό εταιρείας μέλους της Ένωσης, τον Κωνσταντίνο Κονοφάγο. Ο 27χρονος αρχιμηχανικός της ΓΕΜΛ, «κάτω από τη μύτη» των στρατευμάτων Κατοχής, παράγει καθαρό άργυρο, εξασφαλίζοντας μέσω της μαύρης αγοράς και με τη βοήθεια του Ερυθρού Σταυρού χρήματα, προκειμένου να οργανωθούν συσσίτια καταρχάς για τους εργαζόμενους της ΓΕΜΛ, στη συνέχεια και για τους παλιούς εργαζόμενους και τέλος και για τους κατοίκους της περιοχής. Έτσι σώζονται 5.000 κάτοικοι του Λαυρίου από την πείνα.

Η προσπάθεια της Ένωσης για επαναλειτουργία ορισμένων από τα αργούντα μεταλλεία κατά τη διάρκεια της Κατοχής, δεν έχει θετική κατάληξη.

Το Μάρτιο του 1945, πραγματοποιείται η πρώτη μετά την απελευθέρωση συνεδρίαση του Δ.Σ. της Ένωσης, μέσα όμως σε μια ανώμαλη πολιτική κατάσταση λόγω του εμφυλίου. Στη συνεδρίαση μάλιστα αυτή ανακοινώνεται η εκτέλεση δύο μελών του Δ.Σ. των Στυλιανού Κορυζή και Σπυρίδωνος Δημολίτσα.

Από τις πρώτες ενέργειες των μελών της Ένωσης μετά τον Πόλεμο είναι η προσπάθεια επανένταξης των εργασιών στα μεταλλεία, των οποίων σε μεγάλο βαθμό ο μηχανολογικός εξοπλισμός έχει αχρηστευθεί ή καταστραφεί.

Για την πραγματοποίηση του στόχου αυτού, εξετάζεται το ενδεχόμενο ενίσχυσης των μεταλλευτικών επιχειρήσεων από την UNRA, ενώ χαιρετίζεται η κατάρτιση από την τότε Κυβέρνηση ενός ειδικού Νόμου ενίσχυσης των μεταλλείων.

Μέσα στο 1945 εξετάζεται το ενδεχόμενο δημιουργίας Τράπεζας Μεταλλευτικής Πίστωσης, ενδεχόμενο όμως που αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό από τα μέλη της Ένωσης, λόγω κυρίως «πιθανών κυβερνητικών παρεμβάσεων στη λειτουργία των επιχειρήσεων, οι οποίες μπορεί να φθάσουν μέχρι και κρατικοποιήσεων», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη συνεδρίαση στις 15 Ιουλίου 1945.

Το 1946 αναλαμβάνει την προεδρία της Ένωσης ο Σωκράτης Κογεβίνας, εκπρόσωπος της Α.Ε.Ε.Χ.Π & Λ. και της Εταιρείας Μεταλλείων Σερίφου και Σπηλιαζέζης.

Το ίδιο έτος, καταβάλλεται προσπάθεια κατάργησης της φορολογίας στα μεταλλεύματα που επιβλήθηκε με τον κατοχικό νόμο 541/1943 και επαναφοράς σε ισχύ του Μεταλλευτικού Κώδικα, στον οποίο προβλεπόταν η μη επιβολή φόρου στα μεταλλευτικά προϊόντα, παρά μόνο με ειδικό νόμο.

Στη συνεδρίαση του Δ.Σ. στις 21 Σεπτεμβρίου 1946, καλείται να συμμετάσχει και παρευρίσκεται, ο τότε ανώτερος υπάλληλος της UNRA κ. Ιωάννης Ζίγδης (ο μετέπειτα επί πολλά χρόνια Υπουργός και αργότερα Πρόεδρος της ΕΔΗΚ) προκειμένου να του εκτεθεί η επικρατούσα στα μεταλλεία κατάσταση αλλά και οι δυνατότητες αξιοποίησης του ορυκτού δυναμικού της χώρας.

■ 1934. Εξόρυξη βωξίτη «τσάπα κόφρα» (φωτογραφία αρχείου από το Λεύκωμα «Το χρονικό της S&B 1934-2004»)

■ Α.Ε.Μ. Βωξίτη Παρνασσού: τεχνίτες συνεργείου στο σπαστήρα βωξίτη στην Ιτέα (1940). Πραγματοποιείται δοκιμαστική εξαγωγή δέκα κιλ. τόνων βωξίτη στη Σοβιετική Ένωση, με ανταλλαγή σταριού (φωτογραφία αρχείου από το Λεύκωμα «Το χρονικό της S&B 1934-2004»)

Με το Α.Ν. 1021/27.2.1946, η Σχολή Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ υποδιαιρείται σε τρία τμήματα, το τμήμα Χημικών Μηχανικών, το τμήμα Μεταλλειολόγων Μηχανικών και το τμήμα Μεταλλουργών Μηχανικών. Αυτή είναι η αρχή για τη

σημερινή Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών Μηχανικών ΕΜΠ. Το ΕΜΠ εκπαιδεύει Έλληνες Μηχανικούς, ειδικούς για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας. Η συμβολή τους στην ανάπτυξη της μεταλλείας στην Ελλάδα, την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών εξορυκτικών επιχειρήσεων, την οικονομική και κοινωνική αναγέννηση «ξεχασμένων» περιφερειών της χώρας, είναι τεράστια. Ο Μεταλλειολόγος Μηχανικός, προκειμένου να υπηρετήσει την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας, πηγαίνει παντού και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές, θυσιάζοντας το επίπεδο ζωής του, ζώντας μέσα στις απομονωμένες τοπικές κοινωνίες των περιοχών που δουλεύει, γενόμενος ένα με αυτές. Με την προσφορά και το έργο των Μεταλλειολόγων Μηχανικών ΕΜΠ, οι εξορυκτικές επιχειρήσεις μετατρέπονται σταδιακά σε πραγματικές ανώνυμες σύγχρονες επιχειρήσεις. **Η συμμετοχή των μηχανικών αυτών στο Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, ως στελεχών στις ομάδες εργασίας του ή ως μελών των Διοικητικών του Συμβουλίων, έδωσε νέα πνοή και νέο δυναμισμό στο ΣΜΕ.**

Το 1947, μεταξύ άλλων, απασχολούν την Ένωση το θέμα της αυξημένης αμοιβής για τους εργαζόμενους σε νυκτερινές βάρδιες και της καθιέρωσης του 13ου μισθού. Για την προστασία των εξαγωγών μεταλλευμάτων η Ένωση συνεργάζεται με τον «Πανελλήνιο Σύνδεσμο Εξαγωγέων».

■ Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου: μεταλλουργικές εγκαταστάσεις παραγωγής συμπυκνωμάτων μολύβδου ψευδαργύρου (φωτογραφία εποχής)

Το 1947, ο Πρόδρομος Μποδοσάκης Αθανασιάδης, γίνεται κύριος της πλειοψηφίας των μετοχών της «Α.Ε.Χ.Π & Λ», δίνοντας νέα ώθηση στην ελληνική μεταλλευτική βιομηχανία όπως και στην ελληνική βιομηχανία ευρύτερα. Υπήρξε ουσιαστική η συμβολή του, μέσω των εταιρειών του ομίλου του στην επί σειρά ετών λειτουργία του μετέπειτα Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων.

■ **Πρόδρομος Μποδοσάκης Αθανασιάδης, 1893-1979**

Συνέβαλε ουσιαστικά στην αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας, κυριαρχώντας επί μισό και πλέον αιώνα στην οικονομική και ιδιαίτερα στη βιομηχανική ζωή του τόπου. Πήρε υπό την κατοχή του ή ίδρυσε τις εταιρείες Α.Ε.Χ.Π & Λ, Μεταλλεία Κασσάνδρας, Μεταλλεία Ερμιόνης, Εταιρεία Μεταλλουργείων Λαυρίου ΑΕ, Λιγνιτωρυχεία Πτολεμαΐδος – ΛΙΠΤΟΛ, Ανώνυμο Ελληνική Μεταλλευτική και Μεταλλουργική Εταιρεία Λαρυμνης – ΛΑΡΚΟ και Μεταλλευτική Εταιρεία της Ελλάδος, συλλογιστές της Ελληνικής Εξορυκτικής Βιομηχανίας

Τον Φεβρουάριο 1948 συμφωνείται να υπογραφεί η πρώτη Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας με τους εργατοεχνίτες των μεταλλείων, η οποία θα έχει εφαρμογή σε όλες τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις της χώρας. Λαμβάνονται υπόψη οι προπολεμικές τοπικές συλλογικές συμβάσεις του Λαυρίου και της Εύβοιας, με ημερομίσθια (ενδεικτικά): ξυλοδέτης 14.000 δρχ., ορύκτης 12.500 δρχ., πιστολαδός 14.000 δρχ. μπαζαδός 11.000 δρχ., γυναίκες άνω των 18 ετών 7.000 δρχ. κλπ.

Την ίδια χρονιά συγκεντρώνονται στοιχεία των μεταλλείων για την χρηματοδότησή τους από το σχέδιο MARSHALL.

Στη σύσκεψη υπό την προεδρεία του τότε Υπουργού Εθνικής Οικονομίας Γ. Βαρβούτη, με θέμα την εξέταση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις (πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων), μετέχουν και εκπρόσωποι της Ένωσης.

Τον Αύγουστο του 1948, η Ένωση ζητά ακρόαση από τον Αμερικανό Σύμβουλο Chat (Τ) Εν., προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της, στη Διοίκηση Εξωτερικού Εμπορίου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Ένα δημοσίευμα της εφημερίδας «Καθημερινή» την 1-9-1949, ότι η αρμόδια Επιτροπή της Βουλής για την αναθεώρηση του Συντάγματος, προτίθεται να προτείνει την τροποποίηση του άρθρου 17 περί ιδιοκτησίας, ώστε το κράτος να μπορεί να απαλλοτριώνει τα δικαιώματα των μεταλλιοκτητών, κινητοποιεί την Ένωση και μετά από την έντονη παρέμβασή της προς κάθε κατεύθυνση, η ρύθμιση αυτή ανακαλείται στη συνεδρίαση της Επιτροπής της 7-9-1949.

Στη συνεδρίαση του Δ.Σ. στις 4-11-1949, αποφασίζεται η συμμετοχή εκπροσώπων της Ένωσης στο Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Εξαγωγέων που διοργανώνει στις 6-11-1949 ο αντίστοιχος Σύνδεσμος.

■ Εργάτριες μεταλλείων της εποχής (φωτογραφία αρχείου της «Ελληνικοί Λευκόλιθοι»)

Τις ίδιες μέρες έρχεται στην Αθήνα η πρώτη, μετά τον πόλεμο, Ιαπωνική Εμπορική Αποστολή, προκειμένου να εξετάσει τη δυνατότητα σύσφιξης των εμπορικών σχέσεων των δύο χωρών. Η Ένωση εκτιμά ότι θα μπορέσουν να εξαχθούν στην Ιαπωνία τουλάχιστον 50.000 τόνοι Βωξίτη και Λευκόλιθου συνολικής αξίας 1 εκατομ. δολλαρίων.

Τελευταία συνεδρίαση του Δ.Σ. της Ένωσης, είναι η υπ' αριθ.119 και πραγματοποιείται στις 26 Απριλίου 1950, με αποκλειστικό θέμα τα προβλήματα που δημιουργούν στην αγορά λευκόλιθου οι μικροϊδιοκτήτες μεταλλείων, οι οποίοι διαθέτουν τα προϊόντα τους σε χαμηλές τιμές, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται δυσχέρειες στην εφαρμογή του συστήματος ιδιωτικών ανταλλαγών που εφαρμόζεται στον λευκόλιθο.

Μεταξύ Απριλίου 1950 και Οκτωβρίου 1952, δεν εμφανίζεται συλλογική δραστηριότητα από τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

Το 1950, ιδρύεται η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), με σκοπό τον εξηλεκτισμό της χώρας, κύρια μέσω της εκμετάλλευσης ελληνικού λιγνίτη. Το 1951, η ΔΕΗ αποκτά το λιγνιτωρυχείο Αλιβερίου και αρχίζει η κατασκευή του ατμοηλεκτρικού σταθμού ΑΗΣ Κάραβου, συνολικής ισχύος 80 MW. Η εξορυκτική δραστηριότητα, περνά πλέον σε άλλη διάσταση οικονομικών μεγεθών και χρησιμότητας για τον τόπο. Πολλές λιγνιτικές εκμεταλλεύσεις απορροφώνται από τη ΔΕΗ και παύουν να έχουν εκπροσώπηση στην Ένωσή ή το μετέπειτα ΣΜΕ.

■ Εξαγωγή Βαρυτίνης σε χάρτινους σάκους με σήμα την Αφροδίτη της Μήλου. Φωτογραφία του 1950 από το αρχείο της Α.Ε.Ε. Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης

■ Υπόγεια στοά στο Αλιβέρι (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ/λευκωμα «Εξορύσσοντας το φως, μνήμες και εικόνες από λιγνίτη»)

■ Αλιβέρι μεταφορά λιγνίτη (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ/λεύκωμα «Εξορύσσοντας το φως, μνήμες και εικόνες από λιγνίτη»)

■ Μιναδόροι και εργάτες σε όροφο εξόρυξης, κατά τη διάρκεια εκπαίδευσης (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ/λεύκωμα «Εξορύσσοντας το φως, μνήμες και εικόνες από λιγνίτη»)

■ Μηχανικοί επόπτες και λιγνιτωρύχοι στον ανεγκυστήρα φρέατος που θα τους οδηγήσει στις στοές και από εκεί στα μέτωπα (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ / λεύκωμα «Εξορύσσοντας το φως, μνήμες και εικόνες από λιγνίτη»)

*Η ιστορία
του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων*

Περίοδος 1952-1973

Στις 15 Φεβρουαρίου 1952 συγκαλείται η πρώτη Γεν. Συνέλευση του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ) του διαδόχου σχήματος της «Ενώσεως Εν Ελλάδι Μεταλλευτικών και Μεταλλουργικών Επιχειρήσεων». Ιδρυτικές εταιρείες είναι:

- Ανώνυμος Εταιρεία Επιχειρήσεων με εκπρόσωπο τον Κ. Τσιμπούκη
- Μεταλλευτική Ένωσις με εκπρόσωπο τον Β. Πετρογιάννη
- Εταιρεία Μεταλλείων Σερίφου & Σπηλιαζέζας με εκπρόσωπο τον Σ. Κογεβίνα
- Αγγλοελληνική Εταιρεία Λευκολίθου με εκπρόσωπο τον Ρ. Χιλή
- Εταιρεία Ιωάννου Λαμπρινίδη με εκπρόσωπο τον ίδιο
- Εταιρεία Παναγιώτη Βρυώνη με εκπρόσωπο τον ίδιο
- Εταιρεία Δ. Σκαλιστήρη με εκπρόσωπο τον Α. Βούλγαρη
- Αργυρομεταλλευμάτων & Βαρυτίνης με εκπρόσωπο τον Α. Ηλιόπουλο
- Εταιρεία Βίκτωρ Ακύλας με εκπρόσωπο τον ίδιο
- Μεταλλουργία Λαυρίου με εκπρόσωπο τον Ι. Δημαρά
- Βωξίται Δελφών με εκπρόσωπο τον Α. Πασπάτη
- Εταιρεία Ε. Λαμπαδάριο με εκπρόσωπό τον ίδιο
- Εταιρεία Αλέξανδρου Αποστολίδη με εκπρόσωπο τον ίδιο
- Εταιρεία Σωκράτη Γαβριηλίδη με εκπρόσωπο τον ίδιο
- Α.Ε. Χημικών Προϊόντων & Λιπασμάτων με εκπρόσωπο το Λουκά Μούσουλο
- Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου με εκπρόσωπο τον Τ. Coeroli
- Α.Ε. Βωξίται Ελευσίνος με εκπρόσωπο τον Ι. Σολωμό
- Α.Ε. Μεταλλεία Αταλάντης με εκπρόσωπο τον Γ. Δρακάτο

Στις 17 Οκτωβρίου 1952 πραγματοποιείται η πρώτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ πλέον ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, όπως μετονομάσθηκε η Ένωση. Το πρώτο ΔΣ του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ) έχει την εξής σύνθεση:

Σ. Κογεβίνας	Πρόεδρος
Α. Πασπάτης	Αντιπρόεδρος
Α. Ηλιόπουλος	Αντιπρόεδρος
Β. Πετρογιάννης	Γενικός Γραμματέας
Ι. Δημαράς	Ταμίας
Π. Βρυώνης	Σύμβουλος
Δ. Σκαλιστήρης	Σύμβουλος
Ι. Λαμπρινίδης	Σύμβουλος
Α. Αποστολίδης	Σύμβουλος

Από την ημερομηνία αυτή αρχίζει μια νέα προσπάθεια των μεταλλευτικών επιχειρήσεων της χώρας, να οργανωθούν σε σύγχρονες βάσεις, προκειμένου να προωθήσουν την επίλυση των προβλημάτων τους.

Γίνεται ανακατάταξη αρμοδιοτήτων μεταξύ των μελών του Δ.Σ., αποφασίζεται η στέγαση του Συνδέσμου σε νέο γραφείο, εξετάζεται η τροποποίηση του καταστατικού, εγκρίνεται η πρόσληψη διευθυντή και η συνεργασία με νομικό και καταβάλλεται προσπάθεια για την είσπραξη των εισφορών των επιχειρήσεων – μελών. Προετοιμάζεται η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μελών του Συνδέσμου για τον Μάρτιο του 1953.

Την ίδια χρονιά, βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη η παραγωγή βωξίτη από την Α.Ε. «Μεταλλεία Βωξίτου Ελευσίνας του Δ. Σκαλιστήρη». Η ελληνική μεταλλεία αποκτά νέα διάσταση και ενδυναμώνει σημαντικά σε εσωτερικό και εξωτερικό, διαδραματίζοντας ουσιαστικό ρόλο στην εθνική οικονομία.

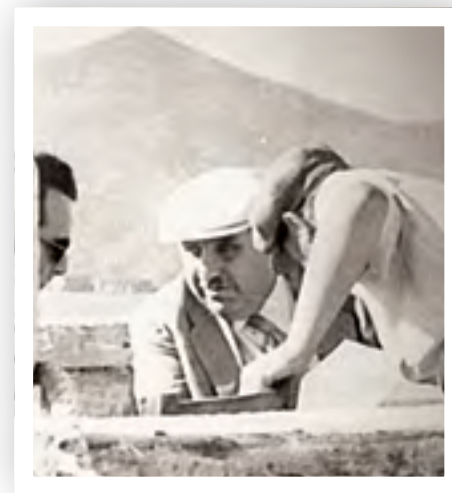
Από τα πρακτικά της πρώτης συνεδρίασης του Δ.Σ. που προέκυψε από την Γενική Συνέλευση, φαίνεται ότι πλέον ο Σύνδεσμος εισέρχεται σε μια ομαλή πορεία, ασχολούμενος με τρέχοντα θέματα που λίγο ως πολύ και με διάφορες μορφές θα εξακολουθήσουν να υφίστανται για πολλά χρόνια.

Έτσι το Μάιο του 1953, το Δ.Σ. ασχολείται με το σχέδιο Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που υπέβαλε η Ομοσπονδία Μεταλλευτών Ελλάδος (ΟΜΕ), με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών για τη φορολογία κεφαλαίου, με την απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής για την χρηματοδότηση των μεταλλευτικών επιχειρήσεων και την τροποποίηση του νόμου περί ομαδικών απολύσεων. Τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου ασχολείται με τα θέματα του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας, την επαγγελματική κατάρτιση μεσαίων στελεχών στους χώρους εργασίας, με την ίδρυση ειδικής σχολής εκπαίδευσης μεταλλωρύχων και την απορρόφηση ανέργων.

Το νέο καταστατικό του Συνδέσμου, εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 12826/53 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εργασίας, την 1η Ιουνίου 1954 αρχίζει τη λειτουργία της η πρώτη σχολή Μεταλλωρύχων, με έδρα την Καλογρέζα, για τη Νότια Ελλάδα και με έδρα την Κασσάνδρα, για τη Βόρεια.

Το 1956, ιδρύεται από τον Πρόδρομο Αθανασιάδης Μποδοσάκη η «Αώνυμος Ελληνική Μεταλλευτική και Βιομηχανική Εταιρεία Λιγνιτωρυχείων Πτολεμαΐδος, (ΛΙΠΤΟΛ)», με σκοπό την αξιοποίηση των λιγνιτών Πτολεμαΐδας με παράλληλη δημιουργία μονάδας ηλεκτροπαραγωγής και άλλων βιομηχανιών που θα χρησιμοποιούσαν το λιγνίτη ως πρώτη ύλη. Η ΛΙΠΤΟΛ, το 1959 εκ-

■ Γεώργιος Κ. Μπούρλος

Χημικός, ήταν ο πρώτος που αρχές δεκαετίας '50 ασχολείται με τη μελέτη αξιοποίησης του μπεντονίτη της Μήλου. Εγκαθιδρύει εξορυκτική εταιρεία και κάνει τις πρώτες εξαγωγές στην Αγγλία. Ένα σημαντικό μέρος των γνώσεων που αφορούν το μπεντονίτη, σφείλονται σε αυτόν. Η ανάδειξη του μπεντονίτη ως του πλέον διαδεδομένου βιομηχανικού ορυκτού, με τη δεύτερη στον κόσμο μεγαλύτερη παραγωγή, οφείλεται, ως ξεκίνημα σε αυτόν. (φωτογραφία από το βιβλίο «Η ιστορία του κοσμήτη της Μήλου» του Γ. Ξυδούς και Α.Παρασκευαΐδης)

■ Μεταλλεία Ελευσίνας. Ντιζελάμαξα υπόγειας μεταφοράς βωξίτη. (αρχείο ΕΛΑΜΙΝ)

— 4 —

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 6
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 35.625

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἀπριλίου 1954

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς ἅπαντα τὰ Μέλη

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ πέμψωμεν συνημμένως δύο ἀντίτυπα τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συνδέσμου Μεταλλευτικῶν Ἐπιχειρήσεων, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐκτάκτου Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μελῶν τοῦ Συνδέσμου τῆς 21—3—53, τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων ἐγκριθεισῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12826/53 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ ἄρχεται ἀπὸ 14—4—54, ἀφ' ἧς τοῦτο κατεχωρήθη ἐν τῇ οἰκείᾳ στήλῃ τοῦ βιβλίου ἀνεγνωρισμένων Σωματείων, ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 1176/54.

Μετὰ πάσης τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος
Σ. ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΙΩΑΝ, Θ, ΔΗΜΑΡΑΣ

χωρείται κατά 90% στη ΔΕΗ. Η ελληνική εξορυκτική βιομηχανία προσφέρει μοναδικές υπηρεσίες στην ανάπτυξη και εκβιομηχάνιση της χώρας.

Το 1956 απασχολεί το Δ.Σ. του ΣΜΕ η αναγκαιότητα υπογραφής Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, ή αντιστοίχων τοπικών, δίνει όμως την εξουσιοδότηση στην εταιρεία «Βωξίται Παρνασσού» όπως υπογράψει τοπική σύμβαση εργασίας για την περιοχή Άμφισσας.

Στις αρχές του 1957 αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις για την υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας με την «Ομοσπονδία χειριστών χωματουργικών και ανυψωτικών μηχανημάτων» χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Την ίδια περίοδο, το Ταμείο Μεταλλευτών ενσωματώνεται στο ΙΚΑ.

Στη Γ.Σ. της 28ης Αυγούστου 1958, εκλέγεται νέο Δ.Σ του ΣΜΕ, με την εξής σύνθεση: Βασ. Πετρογιάννης εκπρόσωπος της «Α.Ε. Σέριφος και Σπηλιαζέζα» και της «Α.Ε. Μεταλλευτική Ένωσις» ως Πρόεδρος, Αθ. Ηλιόπουλος ως Α' Αντιπρόεδρος, Δ. Σκαλιστήρης ως Β' Αντιπρόεδρος, Παύλος Ευσταθιάδης εκπρόσωπος της «Α.Ε. Μεταλλουργείων Λαυρίου» ως Γενικός Γραμματέας, Κων. Γιαμάς εκπρόσωπος της Α.Ε.Ε.Χ.Π.Λ ως Ταμίας και Σύμβουλοι οι Δημ. Ζαρουχλιώτης (Αγγλο -ελληνική εταιρεία Λευκόλιθου), Ι. Δημαράς (Μεταλλουργία Λαυρίου), Ι. Λαμπρινίδης, Α. Βούλγαρης (Α.Ε Εμπορική και Μεταλλευτική) και Τ. Caeroli (ΓΕΜΛ).

Στα πρακτικά του ΔΣ το Μάρτιο του 1959, διαβάζουμε ότι «σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως κ. Κων/νος Καραμανλής επειδή ανησύχησε δια την δύσκολην θέσιν εις την οποίαν ευρίσκοντο τα μεταλλεία, αποφάσισε να συγκαλέσει σύσκεψη Υπουργού, αρμοδίων παραγόντων και των παραγωγικών τάξεων υπό την Προεδρία του, προκειμένου να εξετασθεί το όλον ζήτημα». Δυστυχώς όμως από τα επόμενα πρακτικά δεν φαίνεται ότι πραγματοποιήθηκε η σύσκεψη αυτή.

Μεγάλη δραστηριότητα αναπτύσσει ο Σύνδεσμος το 1959 για το νομοσχέδιο που κατάρτισε η Κυβέρνηση «περί αργούντων μεταλλείων» με στόχο, όπως διαβεβαιώνει το Προεδρείο του Συνδέσμου ο τότε Υπουργός Βιομηχανίας κ. Ν. Μάρτης, την αντιμετώπιση των «αεριτζήδων» των μεταλλείων οι οποίοι με εκατοντάδες δηλώσεις έχουν δεσμεύσει ολόκληρη την Ελλάδα και δεν επιτρέπουν την ορθή αξιοποίηση του ορυκτού δυναμικού της χώρας. Την ίδια διαβεβαίωση κάνει και ο Κ. Καραμανλής στον Αντιπρόεδρο του Συνδέσμου Α. Ηλιόπουλο, κατά την συνάντηση που έχουν το Σεπτέμβριο του 1959. Παραπέμπει δε το θέμα στον Αντιπρόεδρο της Κυβερνήσεως και Πρόεδρο της Οικονομικής Επιτροπής κ. Π. Κανελλόπουλο. Το νομοσχέδιο αυτό, μετά από επεξεργασία περίπου ενός χρόνου και αφού τίθενται 7-8 διαφορετικές εκδοχές, επί των οποίων ο ΣΜΕ με υπομνήματα και προφορικά διαβήματα εκθέτει

■ Ηλεκτράμαξες μεταφοράς λιγνίτη της ΛΙΠΤΟΛ (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ / λεύκωμα «Εξορύσσοντας το φως, μνήμες και εικόνες από λιγνίτη»)

■ «ΑΕ ΜΥΚΟΜΠΑΡ». Χειροδιαλογή μεταλλεύματος. Η ΑΕ ΜΥΚΟΜΠΑΡ ιδρύθηκε το 1955 με σκοπό την εκμετάλλευση βαρύτη στη Μύκονο και Μπεντονίτη στη Μήλο

■ Λεπτομέρεια φόρτωσης λιγνίτη σε τρένο της ΛΙΠΤΟΛ (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ / λεύκωμα «Εξορύσσοντας το φως, μνήμες και εικόνες από λιγνίτη»)

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1960

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
129

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

584. Παρά έγκρισης εισαγωγής κεφαλαίων εκ του εξωτερικού δυνάμει του υπ' αριθ. 2687/1953 Ν.Δ. παρά της εν Παρισίους έθνευσσης Α.Ε. υπό την επωνυμίαν «PECHINEY κλπ.»..... 1
- ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**
127. Παρά διατηρήσεως εν ύφεσει και υπό την ιδιότητα του έκτακτου υπαλλήλου Ιατρού, νοσηρέων και έδηγών αντισυνήτων του Υπουργείου Κοινων. Προνοίας. 2
133. Παρά χαρακτηρισμού ένιων έδικών συγκοινωνιακών γραμμών ως τουριστικών..... 3
134. Παρά διαθέσεως ποσού μέχρι 7.423.000 δραχ. διά την έκτακτον των έπιδοτήσεων και επί των επόρων κτηνοτροφικών φυτών..... 4
135. Παρά καθορισμού τιμής συγκεντρώσεως σουλτανίας της σπαρτικής χρήσεως 1960 - 61..... 5
136. Παρά παραχής της κατά την υπ' αριθ. 1243/1950 Π.Υ.Σ. θέσεως του Υπουργού Γεωργίας και προκειμένου περί μεταβιβάσεως κλήρων εις Νομικά ή φυσικά Πρόσωπα δε' έθρου Έπαρχιακών Βιομηχανιών... 6
137. Παρά έπισημόσεως του έπιδόματος άσκανότητος των τριών ή άρμεντροφικών κατά τα δύο άνω άκρα άκαπύρων πλάτους κλπ..... 7
1075. Παρά έπισημόσεως των διατάξεων του Ν.Δ. 3000/54 εις την περίπτωσιν της έφαρμογής του έγκειμένου ρυμοτακτικού σχεδίου επί της όδου Δελφινίαν εν Αθήναις..... 8
- ΑΠΟΦΑΣΙΣ**
- Παρά έθνευσσης Έγκαταστάσεως της Τονικής και Λαϊκής Τραπεζής της Ελλάδος εις Μεσολόγγιον..... 9
- Παρά έγκρισεως έθνευσσης Πρακτορείου της Α.Τ.Ε. εις Μικρακώων Φθιώτιδος..... 10

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 584

Παρά έγκρισεως εισαγωγής κεφαλαίων εκ του εξωτερικού δυνάμει του υπ' αριθ. 2687/1953 Ν. Δ. παρά της εν Παρισίους έθνευσσης Α.Ε. υπό την επωνυμίαν «PECHINEY κλπ.»

ΠΑΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας υπ' όψει της διατάξεως του Ν. Δ. 2687/53 περί έπισημόσεως και προστασίας Κεφαλαίων Έξωτερικών, άιτησιν

της εν Παρισίους έθνευσσης Α. Ε. υπό την επωνυμίαν PECHINEY COMPAGNIE DE PRODUITS CHIMIQUES ET ELECTROMETALLURGIQUES S. A., κλπ. την από 24 Αύγουστου 1960 σύμφωνον γνωμοδότησιν της Έπιτροπής του άρθρου 3 του ως άνω Νομοθετικού Διατάγματος, προτάσει των Έμμετρων Υπουργών, επί του Συντακτικού, Οικονομικών και Βιομηχανίας, σκεπασμένον και διατεταμένον:

Άρθρον 1.

1. Επί τή τάλει της έθνευσσης και λειτουργίας εν Έλλάδι έργοστασίου, σκεπών έχοντες την παραγωγήν έτησίως 100.000 μετρικών τόννων άλουμίνας τουλάχιστον και 52.500 μετρικών τόννων άλουμίνας και όστινος ή μελέτη ή προμήθεια των ύλικών και του εξοπλισμού, ή έθρευσ και τα κεφάλαια κινήσεως θα άπαιτήσουν άσσει των σκεπτικών ύπολογισμών δολ. περίπου 75.000.000, εξ ών 25.000.000 δολάρια ΗΠΑ θα προέλθουν εκ του μετοχικού κεφαλαίου της Έταιρείας, περί ης ή έπομένη παράγραφος, και 50.000.000 δολάρια ΗΠΑ περίπου εκ δανείων και πιστώσεων προς την Έταιρείαν ταύτην και διά κατά 40.000.000 δολάρια ΗΠΑ περίπου εκ του έξωτερικού και κατά τό ισόζων 10.000.000 δολάρια ΗΠΑ περίπου εκ του έσωτερικού, έγκρίσμεν την εισαγωγήν κεφαλαίων εν Έλλάδι παρά των εν Παρισίους έθνευσσών Α. Ε. PECHINEY COMPAGNIE DE PRODUITS CHIMIQUES ET ELECTROMETALLURGIQUES και COMPADEC COMPAGNIE POUR L'ETUDE ET LE DEVELOPPMENT DES ECHANGES COMMERCIAUX και του κ. Σταύρου Νιάρχου ή των ύποκαταστάτων αύτων μέχρι ποσού δολαρίων ΗΠΑ 58.750.000 περίπου, εξ ών 18.750.000 δολάρια ΗΠΑ διά την συμμετοχή εις τό μετοχικών κεφαλαίων της Έταιρείας και 40.000.000 δολάρια ΗΠΑ περίπου διά δάνεια και πιστώσεις προς ταύτην.

2. Οί άνω εισαγωγείς κεφαλαίων ύποχρεούνται, άσσει της προθεσμίας 12 μηνών από της ίσχύος του παρόντος, στήσουν Άνώωων Έταιρείαν μέ έθρον τας Αθήνας και μέ μετοχικών κεφαλαίων δολλ. 25.000.000, εις ην από της στήσεως αύτης μεταβιβάζονται αυτόδικαίως άπαντα τά εκ του παρόντος άπορρέοντα δικαιώματα και ύποχρεώσεις. Τό κεφάλαιον της αύτης έθροηομένης Άνώωων Έταιρείας θα καταλάβη εκ των εισαχθέντων εκ του έξωτερικού κεφαλαίων κατά δολάρια ΗΠΑ 12.500.000 υπό των Α. Ε. PECHINEY και COMPADEC ή της τυχόν ύποκατασταθρομένης Έταιρείας Καρτοφυλακίου (HOLDING) κατά δολάρια ΗΠΑ 6.250.000 υπό του κ. Σταύρου Νιάρχου ή των ύποκαταστάτων αύτου και κατά τό εις έργαζιάς ισόζων δολαρίων ΗΠΑ 6.250.000 υπό της ένταύθα έθνευσσης Α. Ε. υπό την επωνυμίαν Όργανισμός Βιομηχανικής Άναπτύξεως (ΟΒΑ), ήτις ύποχρεωτικάίς άσσει εκ των έθρων της έθρο-

26/6/1960. Πρωτόκολλο για την ίδρυση εργοστασίου αλουμίνας - αλουμινίου, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των αναδόχων (Pechiney-Compadec-O.B.A., όμιλος Νιάρχου)

τις απόψεις του, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τον Νοέμβριο του 1959 (Ν.Δ. 4029/59).

Το τέλος του 1960, βρίσκει το Δ.Σ. του Συνδέσμου να ασχολείται με την δημοσιευθείσα στον τύπο σύμβαση για την ίδρυση εργοστασίου αλουμινίου στη χώρα. Οι πρώτες αντιδράσεις των μελών του Συμβουλίου είναι αρνητικές στους όρους της σύμβασης, γιατί θεωρούνται ότι έρχονται σε αντίθεση με τα συμφέροντα των ελληνικών εξορυκτικών επιχειρήσεων βωξίτη. Η αντίθεση όμως αυτή δεν επανέρχεται στις επόμενες συνεδριάσεις.

Με την ίδρυση της «Αλουμίνιο της Ελλάδος» αλλάζει άρδην το σκηνικό της ελληνικής μεταλλείας. Η ελληνική μεταλλουργία που καθετοποιεί εγχώριες πρώτες ύλες και η μεταλλευτική δραστηριότητα γίνονται ένα. Νέες δυνάμεις θα μπουν στο ΣΜΕ με νέα δυναμική. Η ελληνική μεταλλεία – μεταλλουργία διεθνοποιείται, παράγοντας προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων ακολουθεί την εξέλιξη των επιχειρήσεων – μελών του με περιόδους ακμής και έντονης δραστηριοποίησης αλλά και περιόδους περιορισμένων παρεμβάσεων. Πάντοτε όμως στις επάλλξεις των προσπαθειών για την προώθηση των συμφερόντων της εξορυκτικής-μεταλλουργικής βιομηχανίας, ενός τόσο σημαντικού παραγωγικού τομέα της Εθνικής Οικονομίας.

Το 1961-1962 ο Σύνδεσμος προβαίνει σε διάφορα «διαβήματα» στα υπουργεία Βιομηχανίας και Εργασίας για θέματα ειδικοτήτων, εργασιακών δικαιωμάτων, αμοιβών, συνθηκών λειτουργίας στα υπόγεια κτλ. Ιδιαίτερα τίθεται θέμα αμοιβών των χειριστών, εκσκαπτικών χωματουργικών και ανυψωτικών μηχανημάτων όπως και για την εμφάνιση ακραίων συνδικαλιστικών δραστηριοτήτων. Στο υπουργείο Συντονισμού ο ΣΜΕ ανοίγει το θέμα της επιστροφής δασμών από χρήση καυσίμων για τη μεταφορά μεταλλευμάτων, ενώ συζητά με το υπουργείο Μεταφορών την επιδιωκόμενη αλλαγή των Βενζινοκινητήρων των οχημάτων μεταλλείου με πετρελαιοκινητήρες.

Το 1963, μετά από επιτυχή παρέμβαση του Συνδέσμου για μειώσεις τιμών καυσίμων που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανική ή στη μεταλλευτική παραγωγή, εκδίδεται κοινή υπουργική απόφαση του υπουργείου Συντονισμού και της Βιομηχανίας με την οποία μειώνεται η τιμή του μαζούτ που προορίζεται για βιομηχανικές και μεταλλευτικές επιχειρήσεις. Αυτό λίγο ωφελεί τις εταιρείες του Συνδέσμου, ο οποίος και επανέρχεται, βάζοντας συγκεκριμένα το θέμα μείωσης της τιμής του Diesel oil για τις εξορυκτικές επιχειρήσεις.

Την ίδια χρονιά ιδρύεται από τον Πρόδρομο Αθανασιάδη Μποδοσάκη η «ΛΑΡΚΟ», το συγκρότημα που θα αξιοποιούσε τα ελληνικά σιδηρονικελι-

■ Υπόγεια εκμετάλλευση κοαλίτη στη Μήλο. Μπαζαδόρος δουλεύει «τσάπα κόφα», για φόρτωση του προϊόντος σε βαγόνια. Η εκμετάλλευση κοαλίτη στη Μήλο πραγματοποιήθηκε από πολλές μικρές και μεγάλες εταιρείες της εποχής της δεκαετίας 1950 και 1960, φτάνοντας τους 70.000 τόνους κατά μέσον όρο ανά έτος. (φωτογραφία από το αρχείο του βιβλίου «Η ιστορία του κοαλίτη της Μήλου» του Γ. Ξυδούς και Λ. Παρασκευαΐδη)

■ **Δεκαετία 1960.** Ξυλοδεσιά σε υπόγεια στοά. (φωτογραφία αρχείου από το βιβλίο «Η ιστορία του κοαλίτη της Μήλου» του Γ. Ξυδούς και Λ. Παρασκευαΐδη)

Η ξυλοδεσιά (χρησιμοποίηση ξύλινων πλαισίων και «γαρντιούρας») αποτέλεσε τη βασικότερη μέθοδο υποστήλωσης των υπογείων στοών για πάρα πολλές δεκαετίες. Η τέχνη του ξυλοδέτη, τόσο βασική για τα μεταλλεία του 19ου και του 20ου αιώνα, εξαφανίστηκε όταν εμφανίστηκαν τα νέα τεχνολογικά μέσα υποστήλωσης από τη δεκαετία του 70 και μετά

■ «ΑΕ ΜΥΚΟΜΠΑΡ». Εξόρυξη υπόγειας στοάς

■ «ΑΕ ΜΥΚΟΜΠΑΡ». Πλυντήρια μεταλλεύματος

■ Γεωτρυπανιστές, φωτογραφία εποχής

ούχα μεταλλεύματα (λατερίτες), με την εγκατάσταση και λειτουργία (1966) αντίστοιχης μεταλλουργίας. Ανοίγει νέα λαμπρή σελίδα για τη μεταλλευτική-μεταλλουργική βιομηχανία της χώρας και για το ΣΜΕ.

Επίσης, γίνεται διάβημα του Συνδέσμου, στα υπουργεία Συντονισμού, Βιομηχανίας και Εμπορίου, για αφορολόγητη έκπτωση επί των κερδών των μεταλλευτικών επιχειρήσεων σε ποσοστό 3-4%. Επιπλέον, ζητείται από το Υπουργείο Εμπορίου η θέσπιση μειωμένου τέλους κυκλοφορίας αυτοκινήτων για τις εξαγωγικές μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

Ο Σύνδεσμος όλα αυτά τα έτη χειρίζεται κλαδικές συμβάσεις όπως των μεταλλωρύχων - λιγνιτωρύχων, των χειριστών, ανυψωτικών, εκσκαπτικών, χωματουργικών μηχανημάτων και των μηχανοτεχνιτών και χειριστών γεωτρύπανων.

Το 1964, ο Σύνδεσμος μετέχει ενεργά στη διαμόρφωση νέου Μεταλλευτικού Κώδικα και στη διαβούλευση για το σχέδιο νόμου «Περί του τρόπου εκτέλεσης μεταλλευτικών και μεταλλουργικών ερευνητικών εργασιών». Την ίδια χρονιά, ο Γεωρ. Α. Μπάρλος, ιδρύει τη Μεταλλευτική Εταιρεία «Ελληνικοί Βωξίται Ελικώνος»

Στη Γ.Σ. του 1964, ο απερχόμενος Πρόεδρος του ΣΜΕ Β. Πετρογιάννης, απευθυνόμενος στους συμμετέχοντες, σε κάποιο τμήμα της ομιλίας του, αναφέρει το εξής χαρακτηριστικό: «εις το υποστοιχείον Β Κεφάλαιον του απολογισμού, εκθέτομεν λεπτομερώς τους λόγους οίτινες απέληξαν εις την εξάρθρωσιν πλείστων όσων εκμεταλλεύσεων σιδηρομεταλλεύματος ανά την γην. Δια χώραν με περιορισμένους πόρους ως η Ελλάς δεν είναι νοητή η εγκατάλειψις και η διαγραφή εκ του μεταλλευτικού αποθεματικού της όχι μόνον την εις τας νήσους Σέριφον και Θάσον κοιτασμάτων σιδήρου αλλά και εκείνων της Κρήτης, Κύθνου και Λοκρίδος. Άλλα κράτη, ως η Γαλλία, αξιοποιούν κοιτάσματα ως αυτά της Λωραίνης, το οποίον ουχ ήττον έχει περιεκτικότητα 32% μόνον εις σίδηρον, αντί του θεωρούμενου ως απορριπτέον ιδικού μας π.χ. της νήσου Θάσου, εκ 35-48%».

Σε αυτή τη Γ.Σ. εκλέγεται νέο Δ.Σ. αποτελούμενο από τους Γ. Ηλιόπουλο ως Πρόεδρο, Γ. Μπάρλο (εκπρόσωπο και ιδιοκτήτη της «Ελληνικοί Βωξίται Ελικώνος») ως Α' Αντιπρόεδρο, Τ. Coeroli ως Β' Αντιπρόεδρο, Αθ. Αθανασιάδη (εκπρόσωπος της «ΑΕ Μεταλλουργιών Λαυρίου») ως Γεν. Γραμματέα, Γρηγ. Παπαστρατή (εκπρόσωπο της Ι.Γ. Λαμπρινίδη - Δ.Π. Παπαστρατής Ο.Ε.) ως αναπληρωτή Γεν. Γραμματέα και Ι. Μακρή, Β. Κοκκινάκη (της Magnesite Trust Company) και Σ. Κογιεβίνα ως Συμβούλους.

■ Από αριστερά: Αθ. Μπάρλος, ιδρυτής της εταιρείας «Ελληνικοί Βωξίται Διστόμου». Κέντρο: Γ. Μπάρλος, ιδρυτής της εταιρείας «Ελληνικοί Βωξίται Ελικώνος». Δεξιά: Π. Μπάρλου, η μετέπειτα πρόεδρος της εταιρείας του Γ. Μπάρλου. Ο Γ. Μπάρλος υπήρξε μεγαλομέτοχος και συνιδρυτής της «ΑΜΕ Μπάρλος Βωξίται Ελλάς». Πραγματοποίησε τις πρώτες μεγάλες εξαγωγές ελληνικού βωξίτη στην τότε Σοβιετική Ένωση

Το 1965, απασχολούν το ΣΜΕ εντονότατα τα θέματα των κλαδικών συμβάσεων των εργαζομένων του χώρου του και το μεγάλης σημασίας θέμα της εξόφλησης των δανείων που πήραν οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις με το σχέδιο Marshal. Οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις, όπως αναφέρεται στην Έκθεση Πεπραγμένων του Δ.Σ. προς τη Γ.Σ. του ΣΜΕ του 1966, «ενώ έχουν εξοφλήσει το οφειλόμενο ποσό των δανείων, λόγω της αναπροσαρμογής του δολαρίου, που είχε ως συνέπεια τον διπλασιασμό και τριπλασιασμό του συμβατικού επιτοκίου, εξακολουθούν να οφείλουν ποσόν κατά πολύ υπέρτερον των συναφθέντων δανείων». Ο ΣΜΕ ζητά «ταχέας ρυθμίσεις κατά τα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, καθώς η παροχή των δανείων Μάρσαλ προς αντιστοιχούς κλάδους, εγένετο άνευ της ρήτρας δολαρίου».

Το 1966, συζητείται με το υπουργείο Βιομηχανίας ο νέος Κανονισμός Μεταλλευτικών Εργασιών ο οποίος και δημοσιεύεται το Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Επίσης, εντός του ΣΜΕ συζητείται το ενδεχόμενο της υπογραφής «Γενικής Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας των εργαζομένων εις μεταλλεία και λατομεία» και μέλη του Δ.Σ. αναλαμβάνουν να έλθουν σε επαφή με τις ομοσπονδίες του κλάδου προς ανταλλαγή απόψεων.

Το 1967, ο Σύνδεσμος ζητά να εκδοθούν υπουργικές αποφάσεις για την τροποποίηση του Κανονισμού Μεταλλευτικών Εργασιών τον οποίο θεωρεί ελλιπή και σε αρκετά σημεία αδόκιμο. Προτείνει να γίνει σύσκεψη των τεχνικών όλων των μεταλλευτικών επιχειρήσεων για να ολοκληρωθούν και τεκμηριωθούν, με κοινή συναίνεση, οι προτάσεις του ΣΜΕ για την τροποποίηση του Κανονισμού.

■ ΛΑΡΚΟ, μεταλλουργία στη Λάρυμνα (1965)

■ Φορτωτής πεπιεσμένου αέρα στα υπόγεια εργοτάξια Βωξίτη, τέλη δεκαετίας '60 (αρχείο ΕΛΜΙΝ)

■ Διάτρηση με αερόσφυρα σε υπόγεια εκμετάλλευση βωξίτη. Φωτογραφία τέλη δεκαετίας '60 (αρχείο ΕΛΜΙΝ)

Ερευνάται από το ΔΣ του ΣΜΕ η δυνατότητα συνεργασίας με το ΣΕΒ.

Αποφασίζεται να δοθεί υπέρ των σεισμόπληκτων Ηπείρου και Θεσσαλίας μια εξαμηνιαία συνδρομή των μελών του Συνδέσμου.

Μετά από πολλές περιπέτειες (διαπραγματεύσεις, διαιτητικά δικαστήρια κτλ), υπογράφεται με την Ομοσπονδία Μεταλλωρύχων Ελλάδος (ΟΜΕ), νέα κλαδική Σύμβαση Εργασίας.

Το 1968, ο ΣΜΕ εισηγείται στην αρμόδια επιτροπή τη Συνταγματική Κατοχύρωση της ιδιοκτησίας των μεταλλείων.

Μετά από πολλές συζητήσεις επιτροπής μελών ΔΣ του ΣΜΕ με τον Πρόεδρο του ΣΕΒ κ. Μαρινόπουλο, αποφασίζεται η ένταξη του Συνδέσμου στο ΣΕΒ.

Ο ΣΜΕ παρεμβαίνει στο σχέδιο νόμου «σχετικού με τον ΠΕΡΛΙΤΗ» ζητώντας σημαντικές αλλαγές. Επίσης θέτει ως στόχο την παράταση ισχύος των διατάξεων περί μισθώσεων δημόσιων μεταλλείων και του «θεμιτού μισθώματος των μεταλλείων», χωρίς περαιτέρω αύξηση.

Την ίδια χρονιά, ιδρύεται η εταιρεία «Ελληνικοί Βωξίται Διστόμου».

Στη Γ.Σ. του Σεπτεμβρίου 1968, εκλέγεται νέο Δ.Σ. του ΣΜΕ. αποτελούμενο από τους:

Δ. Σκαλιστήρη (εκπρόσωπο και ιδιοκτήτη της «Μεταλλεία Βωξίτου Ελευσίνας Α.Ε.»), ως Πρόεδρο, Λ. Μπάρλο (εκπρόσωπο της εταιρείας «Βωξίται Μπάρλου Ελλάς ΑΕ») ως Αντιπρόεδρο, Ευγένιο Παπαχελά (εκπρόσωπο της Γενικής Εταιρείας Μεταλλευτικών Ερευνών & Εκμεταλλεύσεων – ΓΕΜΕΕ) ως Αντιπρόεδρο, Αθ. Αθανασιάδη ως Γεν. Γραμματέα, Α. Βούλγαρη ως Ταμία, Ν. Σγουρό (εκπρόσωπο της ΑΕ Μεταλλουργείων Λαυρίου), ως αναπλ. Γεν. Γραμ/τέα, Κ. Κυριακίδη (εκπρόσωπο της εταιρείας ΑΕ ΜΥΚΟΜΠΑΡ), ως αναπλ. Ταμία και Α. Φινάλη (εκπρόσωπο της ΓΕΜΑ), Γ. Πόρτολο (εκπρόσωπο και ιδιοκτήτη της εταιρείας Ελληνικοί Λευκόλιθοι ΑΕ), Κ. Λιακόπουλο (εκπρόσωπο της εταιρείας ΜΑΓΚΝΟΜΙΝ ΑΕ), Ι. Παπαστεφάνου (εκπρόσωπο της εταιρείας Ελληνικά Μεταλλεία Χρωμίου Α.Ε.), Ι. Μακρή ως Συμβούλους.

Το 1969, ξεκινά από τη ΔΕΗ ΑΕ, η εκμετάλλευση του λιγνιτικού κοιτάσματος της Μεγαλόπολης, δίνοντας τη δυνατότητα στα επόμενα χρόνια να λειτουργήσουν οι δύο πρώτες μονάδες του ΑΗΣ Μεγαλόπολης, ισχύος 250 MW. Η συμβολή της εξορυκτικής βιομηχανίας στην ανάπτυξη του τόπου, παίρνει νέα διάσταση.

Την ίδια χρονιά, γίνονται παρεμβάσεις του ΣΜΕ για την «Χρησιμοποίηση Ρεόντων Υδάτων υπέρ των αναγκών της μεταλλείας», για τη νομοθετική τα-

κτοποίηση του θέματος των απαλλοτριώσεων, για τα ανώτατα μισθώματα δημόσιων μεταλλείων και άλλα θέματα της τότε επικαιρότητας.

Αποφασίζεται «η εντονότερα προβολή του κλάδου και των δραστηριοτήτων του προς όλησ τας κατευθύνσεις».

«Πρέπει να γίνει ευρέως γνωστόν το γεγονός ότι οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις αποτελούν ένα εκ των βασικότερων στοιχείων της υγιούς οικονομίας της χώρας μας»

(Απόσπασμα από την έκθεση του ΔΣ του ΣΜΕ προς τη Γενική Συνέλευση, τον Οκτώβριο του 1969).

Στη Γενική Συνέλευση του Σεπτεμβρίου του 1970, αναφέρονται ως προβλήματα των μεταλλευτικών επιχειρήσεων και ως στόχοι δραστηριοποίησης του ΣΜΕ τα παρακάτω:

1. Απαλλοτριώσεις γαιών υπέρ των αναγκών της μεταλλείας
2. Μείωσις Εργοδοτικής εισφοράς και εκπτώσεις άνευ δικαιολογητικών εκ των ακαθάριστων εσόδων
3. Επιστροφαί των δασμών και φόρων επί καυσίμων δια την διακίνησιν και μεταφοράν μεταλλευμάτων.
4. Απαλλοτριώσεις υδάτων υπέρ των μεταλλείων
5. Παράτασις των «περί ανωτάτου ορίου μισθώματος μεταλλείων» διατάξεων.
6. Διευκολύνσεις εις αντιστάθμισμα των δυσανάλογων επιβαρύνσεων εκ ναύλων εξαγωγών (Άρθρο 6 ΝΔ/226/69)
7. Βελτίωσις διατάξεων εργατικής νομοθεσίας
8. Τροποποίησις Κώδικος Μεταλλευτικών Εργασιών
9. Εξαγωγικά επιτόκια»

Στη Γενική Συνέλευση του Σεπτεμβρίου του 1971, αναφέρεται ότι «η Διοίκησης του Συνδέσμου συνέχισε και κατά την εξεταζομένην περίοδον τας προσπάθειας προς περαιτέρω εξύψωσιν του κύρους του σωματείου ενώπιον των κρατικών παραγόντων αλλά και μεταξύ άλλων επαγγελματικών οργανώσεων. Τούτων δε, διότι συνειδητοποίησεν βαθέως, ότι **ουδεμία επιτυχία είναι δυνατή, ουδενός προβλήματος δύναται να προωθείται η λύσις, εάν το όργανον το οποίον είναι επιφορτισμένον εις την τοιαύτην αποστολήν δεν εμπνέει ανάλογον προς την στάθμην της αποστολής του σεβασμόν**».

(Αποσπάσματα από την ομιλία του Προέδρου του ΣΜΕ Μ. Σκαλιστήρη)

Στην ίδια Γενική Συνέλευση, εκλέγεται νέο Δ.Σ., αποτελούμενο από τους Κων/νο Γεωργαντά εκπρόσωπο της «Βωξίται Παρνασσού Α.Ε. ως Πρόεδρο, Λουκά Μπάρλο εκπρόσωπο της «Βωξίται Διστόμου ΑΕ» ως Α' Αντιπρόεδρο, Ευγένιο Παπαχελά εκπρόσωπο της «ΛΑΡΚΟ ΑΕ.ΜΜ.Ε» και της «Μεταλλευτική Ελλάδος

■ Μ. Σκαλιστήρης

Πρόεδρος του ΣΜΕ, 1968-1971. Διαδέχτηκε τον πατέρα του Δ. Σκαλιστήρη στη διοίκηση των Επιχειρήσεων του Ομίλου. Ίδρυσε την εταιρεία «Α.Ε. Επιχειρήσεων Μεταλλευτικών Βιομηχανικών και Ναυτιλιακών (F.I.M.I.S.C.O)» ως διάδοχο σχήμα της «Α.Ε. Επιχειρήσεων εν Ελλάδι». Η Fimisco μεγέθυνε σε πολύ υψηλά επίπεδα, διεθνώς συγκρίσιμα, την εξόρυξη λευκολίθου από τη Β. Εύβοια και την παραγωγή μαγνησιακών προϊόντων, ιδιαίτερα των πυριμάχων (πυρότουβλων) και της διπύρου μαγνησίας

■ **1968.** Το πρώτο εργοστάσιο θραύσης-κοσκίνισης περλίτη στα Βούδια Μήλου (αρχείο S&B)

■ Αλέξανδρος Αθανασιάδης

Σπούδασε ως Μεταλλουργός και Μεταλλειολόγος Μπχ. στη Γαλλία. Εργάστηκε σε μεταλλευτικά έργα και επιχειρήσεις του θείου του, Πρόδρομου Μποδοσάκη-Αθανασιάδη. Μετά το θάνατο του θείου του, κληρονομεί όλες τις επιχειρήσεις του Ομίλου Μποδοσάκη και αναλαμβάνει ως Διευθύνων Σύμβουλος της «Α.Ε.Ε.Χ.Π & Λ». Εκλέγεται ως Πρόεδρος του ΣΜΕ από το 1971 έως το 1981, σε μία ιδιαίτερα μεταβατική περίοδο για την ελληνική μεταλλεία, συμβάλλοντας ουσιαστικά ώστε ο κλάδος να κρατήσει το δυναμισμό του και ο ΣΜΕ να βελτιώσει τη λειτουργία του, την επιρροή του, την εικόνα του και την προς τα έξω εμφάνισή του. Δολοφονήθηκε στις 1-3-1988 από την τρομοκρατική οργάνωση «17 Νοέμβρη»

■ Πρόδρομος Μποδοσάκης & Αλέξανδρος Αθανασιάδης

(Φωτογραφία από το αθημοσίετο λειώκωμα του Ελληνικού Χρυσού)

ΑΕ» ως Β' Αντιπρόεδρο, Αλεξ. Αθανασιάδη εκπρόσωπο της «Α.Ε.Ε.Χ.Π & Λ» ως Γεν. Γραμματέα, Ν. Σγουρό εκπρόσωπο της «ΑΕ Μεταλλουργείων Λαυρίου» ως Αναπληρωτή Γεν. Γραμματέα, Κυρ. Κυριακίδη εκπρόσωπο της «ΜΥΚΟΜΠΑΡ» ως Αναπληρωτή Ταμία και τους Παρ. Κυριακόπουλο (Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης), Κυρ. Λιακόπουλο (ΜΑΓΚΝΟΜΙΝ), Γ.Πόρτολο (Ελληνικοί Λευκόλιθοι ΑΕ), Α. Φινάλη (ΓΕΜΛ) και Γρ. Παπαστρατή (ΔΠ Παπαστρατής κ ΣΙΑ ΟΕ) ως Συμβούλους.

Την ίδια χρονιά, ο ΣΜΕ θέτει το ζήτημα της επιστροφής δασμών και φόρων από καύσιμα, πρώτες ύλες και ανταλλακτικά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή και διακίνηση μεταλλευμάτων που εξάγονται. Επίσης αντιδρά έντονα στο σχέδιο νόμου περί «τροποποίησης του δασικού κώδικος», όπου προβλέπει την απαγόρευση των μεταλλευτικών εργασιών στους υπάρχοντες εθνικούς δρυμούς και «εις τους μέλλοντας να δημιουργηθούν τοιαύτους», θεωρώντας ότι δημιουργείται αβεβαιότητα στον κλάδο. Αποτέλεσμα της αντίδρασης αυτής είναι η αναστολή και η επανεξέταση του νόμου.

Επίσης, το 1971, αναλαμβάνει ως Διευθυντής υπηρεσιών του ΣΜΕ, ο οικονομολόγος Κωνσταντίνος Παπαδημητρίου, ο οποίος με την πολυετή υπηρεσία του στο Σύνδεσμο, συνέβαλε ουσιαστικά στην καλύτερη οργάνωση, λειτουργία και προς τα έξω εμφάνισή του.

Το Μάρτιο του 1973, μετά τον αιφνίδιο θάνατο του Προέδρου του ΣΜΕ, Κωνσταντίνου Γεωργαντά, η Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών, εκλέγει νέο Δ.Σ. αποτελούμενο από τους Αλεξ. Αθανασιάδη ως Πρόεδρο, Γ. Πόρτολο και Π. Κυριακόπουλο ως Αντιπροέδρους, Ι. Μακρή (Χρυσωρυχεία Βορ. Ελλάδος ΑΕ) ως Γεν. Γραμματέα, Νικ. Στούρο ως Αναπληρωτή Γεν. Γραμματέα, Γρηγ. Παπαστρατή ως Ταμία, Κ. Κυριακίδη ως Αναπληρωτή Ταμία και Α. Φινάλη, Μ. Νιτσιώτα (Ελληνικοί Βωξίται Διστόμου), Κυρ. Λιακόπουλο και Η. Ηλιόπουλο ως Συμβούλους.

Τον ίδιο χρόνο, τροποποιείται και ως ένα βαθμό κωδικοποιείται εκ νέου, η μεταλλευτική νομοθεσία με το Ν.Δ. 210/73 «περί Μεταλλευτικού Κώδικος» και η οποία όπως αναπροσαρμόζεται με τον Ν. 274/1976 «περί τροποποίησης του Μεταλλευτικού Κώδικος», ισχύει μέχρι σήμερα.

Σε ό,τι αφορά στην Ελληνική Μεταλλεία, στις αρχές της δεκαετίας του 1970, η ΑΕΕΧΠ&Λ κατασκευάζει στην παραλία του Στρατωνίου εργοστάσιο εμπλουτισμού και ξεκινάει την παραγωγή και επεξεργασία μικτών θειούχων συμπυκνωμάτων. Παράλληλα, από το 1972, αρχίζει η εκμετάλλευση του μεταλλείου μικτών θειούχων της Ολυμπιάδας. Το 1976, κατασκευάζεται το νέο εργοστάσιο εμπλουτισμού στην Ολυμπιάδα, οπότε τα προϊόντα της εκεί μεταλλευτικής δραστηριότητας, μεταφέρονται έτοιμα προς φόρτωση στο Στρατώνι.

■ Εξόρυξη λευκόλιθου στο εργοτάξιο Κάκαβος της ευρύτερης περιοχής Μαντουδίου. Το εργοτάξιο του Κακάβου και το αντίστοιχο του Παρασκευορέματος, υπήρξαν οι μεγαλύτερες επιφανειακές εκμεταλλεύσεις της δεκαετίας του 70 στην Ελλάδα και από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη

■ Λιγνιτωρυχείο και ΑΗΣ Μεγαλόπολης (φωτογραφία αρχείου του λευκώματος της ΔΕΗ «εξορύσσοντας το φως»)

■ Εργοστάσιο παραγωγής μαγνησιακών προϊόντων της FIMISCO στο Μαντούδι Ευβοίας

■ Εργοστάσιο εμπλουτισμού μικτών θειούχων και παραγωγής συμπυκνωμάτων της «ΑΕΕΧΠ&Λ» στο Στρατώνι

*Η ιστορία
του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων*

Περίοδος 1974 - 2000

Το 1974 γίνεται παρέμβαση του ΣΜΕ για άρση των περιορισμών στο ύψος της ετήσιας παραγωγής βωξίτη. Αυτό ίσχυε για να διασφαλιστούν τα απαιτούμενα αποθέματα για την εύρυθμη λειτουργία της εγχώριας μεταλλουργίας. Ο Σύνδεσμος προβάλλει ως επιχείρημα το βεβαιωμένο κοιτασματολογικό δυναμικό, τα υπάρχοντα ήδη μεγάλα αποθέματα εξορυγμένου βωξίτη (stock), τις μεγάλες παραγωγικές δυνατότητες των ελληνικών εταιρειών και την αυξημένη ζήτηση του μεταλλεύματος. Οι απόψεις του ΣΜΕ γίνονται αποδεκτές και η επιτρεπόμενη ετήσια ποσότητα εξόρυξης βωξίτη, καθορίζεται στους 3.500.000 τόνους. Έκτοτε και για πολλά χρόνια μετά, χάρη στην επιτυχημένη παρέμβαση του ΣΜΕ, η ετήσια παραγωγή ελληνικού βωξίτη υπερβαίνει τους 2.500.000 τόνους, καθιστώντας τη χώρα μας μία από τις μεγαλύτερες βωξιτοπαραγωγούς στον κόσμο.

■ Αρχές δεκαετίας του 1970, το Μεταλλευτικό Κέντρο της «ΑΜΕ Βωξίται Παρνασσού» στο «51° χλμ.» (Ιστορικό Λεύκωμα της εταιρείας «S&B Βιομηχανικά Ορυκτα», για τα 70 της χρόνια)

Στην έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ. του ΣΜΕ, που παρουσιάζεται στη Γ.Σ. του Συνδέσμου τον Απρίλιο του 1975, αναφέρεται ότι «κατ' εξοχήν εξαγωγικός κλάδος η ελληνική μεταλλεία αποδεικνύεται ως μία από τις πλέον δυναμικές δραστηριότητες της εθνικής οικονομίας. Τόσον εις τους τομείς των επενδύσεων, όσον και εις τους τομείς της παραγωγής, επέτυχε μέχρι σήμερα υψηλούς ρυθμούς ανόδου τοποθετούμενος εις την πρώτην γραμμήν των εθνικών οικονομικών δραστηριοτήτων. **Μακροχρονίως και με την προϋπόθεσιν βεβαίως ότι θα χαραχθή υπό του κράτους η κατάλληλος πολιτική, μπορεί να προβλεφθεί με βεβαιότητα ότι η εξαγωγική δραστηριότητα του μεταλλευτικού κλάδου θα κατακτήσει επίζηλον θέσιν και θα συντελέση εις την αποκατάστασιν της κλονισθείσας συναλλαγματικής μας ισορροπίας».**

Ο ΣΜΕ από το 1975 και μετά, επανειλημμένα προβάλλει το θέμα της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος που χρησιμοποιείται από ηλεκτροβόρες μεταλλουργικές βιομηχανίες τονίζοντας την ανάγκη να έχουν οι μεταλλουργικές βιομηχανίες ανταγωνιστικό κόστος παραγωγής. Ζητείται ο καθορισμός ειδικού τιμολογίου ηλεκτρικού ρεύματος για τη μεταλλουργία.

Την ίδια χρονιά, επανεκλέγεται περίπου το ίδιο Δ.Σ. με τις εξής αλλαγές στους συμβούλους: Επ. Τεολόγλου (ΓΕΜΕΛ) και Α. Αθανασακόπουλος (Ελληνικοί Βωξίται Διστόμου).

Επίσης, το 1975, ιδρύεται η εταιρεία «ΔΕΛΦΟΙ-ΔΙΣΤΟΜΟΝ ΑΜΕ», από τον όμιλο του Αλουμινίου της Ελλάδος, η οποία στη συνέχεια, μέχρι το 1989, απορροφά τις εταιρείες «Βωξίται Δελφών» και «Ελληνικοί Βωξίται Διστόμου».

Το 1976, ο ΣΜΕ ζητά από το Υπουργείο Συντονισμού και Βιομηχανίας, τη θέσπιση ουσιαστικών κινήτρων για την τόνωση των εξαγωγών των μεταλλ-

■ **Καίτη Κυριακοπούλου**

Μετά το θάνατο του πατέρα της Γ. Ηλιόπουλο, αναλαμβάνει ως Πρόεδρος και Διευθ. Σύμβουλος της «Α.Ε.Μ. Βωξίται Παρνασσού» και της «ΑΕΕ Αργυρομεταλλευμάτων & Βαρυτίνης», συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη της ελληνικής μεταλλείας και στη δραστηριότητα του ΣΜΕ

■ Φωτογραφία από τις αρχαιρεσίες για την εκλογή Δ.Σ. το **1975**. Από αριστερά: Επ. Τεολόγλου, Α. Βούλγαρης, Ι. Μακρής, Μ. Σκαλιστήρης, Α. Αθανασιάδης, Κ. Κυριακίδης, Γρ. Παπαστρατής, Α. Αθανασακόπουλος

■ **21.2.1976**. Press Conference του ΔΣ του ΣΜΕ στη Μεγάλη Βρετανία. Όρθιος ομιλών ο Διευθυντής του ΣΜΕ Κ. Παπαδημητρίου

■ Έκθεση MARMIN, Θεσσαλονίκη 1976. Ο Υπουργός Β. Ελλάδος Ν. Μάρτης, ξεναγείται από τον πρόεδρο του ΣΜΕ Α. Αθανασιάδη, στο περίπτερο του Συνδέσμου

λευτικών προϊόντων. Επίσης, μετά από εκτεταμένο διάλογο με τα συναρμόδια υπουργεία, ο Σύνδεσμος καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις στα συναρμόδια υπουργεία για την επίλυση του προβλήματος της έλλειψης εργατικού δυναμικού στα μεταλλεία.

Αναπτύσσεται η υπηρεσία του ΣΜΕ αποκτώντας, εκτός της γραμματειακής υποστήριξης, «τμήμα τύπου και δημοσίων σχέσεων» και «τμήμα στατιστικής ενημέρωσης». Συστήνονται επίσης 7 ομάδες εργασίας με τη συμμετοχή στελεχών των εταιρειών μελών.

Το Μάρτιο του 1977, στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών του Συνδέσμου, γίνεται ειδική αναφορά στο θέμα των «Μεταλλευτικών Περιοχών», που προβλέπει το άρθρο 142 του τροποποιημένου Μεταλλευτικού Κώδικα. Εκτίθενται οι προσπάθειες του Συνδέσμου να πείσει για την ανάγκη εφαρμογής του άρθρου 142 και τη λειτουργία Μεταλλευτικών Περιοχών που θα εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη των εξορυκτικών δραστηριοτήτων.

Όπως αναφέρεται στην έκθεση του Δ.Σ. προς τη Γ.Σ.: «Οι μεταλλευτικές περιοχές δεν φαίνεται ότι θα αποκτήσουν ουσιαστικό περιεχόμενο και αυτό γιατί το Υπουργείο Βιομηχανίας & Ενέργειας, εξακολουθεί να μην προωθεί την έκδοση των σχετικών Προεδρικών Διαταγμάτων. Ο καθορισμός Μεταλλευτικών Περιοχών απαιτείται, γιατί η μεταλλεία αναπτύσσεται στις περιοχές μόνο εκείνες όπου

η φύση έδωσε εκμεταλλεύσιμους φυσικούς πόρους. Η μεταλλευτική δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί μόνο σε καθορισμένες θέσεις και δεν επιδέχεται τροποποιήσεις».

Οι αναπτυξιακοί νόμοι 542/77 και 849/78, ικανοποιούν εν μέρει τα αιτήματα του ΣΜΕ, παρέχοντας ειδικά κίνητρα για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

Σημαντικά νομοθετήματα αποτελούν ο Ν. 669/77 και 998/79 περί προστασίας δασών, στα οποία ο ΣΜΕ αντιδρά έντονα επειδή η κήρυξη αναδασωτέων περιοχών μετά από πυρκαγιά, απαγορεύει κάθε δραστηριότητα άρα και την εξόρυξη.

Με τους νόμους αυτούς αλλάζει άρδην η φιλοσοφία εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων. Μπαίνουν οι βάσεις για την προστασία του δασικού περιβάλλοντος, τον εξορθολογισμό των εξορυκτικών δραστηριοτήτων σε σχέση με το περιβάλλον και τέλος την αποκατάσταση του θιγέντος χώρου και τοπίου.

Το 1979 πραγματοποιείται η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Στην έκθεση πεπραγμένων του Συνδέσμου την ίδια χρονιά, το μήνυμα του προέδρου του ΣΜΕ Α. Αθανασιάδη είναι ιδιαίτερα προφητικό:

«Ο δυναμισμός που χαρακτηρίζει τις ελληνικές μεταλλευτικές μονάδες και η πολύτιμη πείρα που έχουν αποκομίσει από τη μακρόχρονη θητεία τους στον κλάδο, θα αποτελέσουν εγγύηση για την πιο πέρα αξιοποίηση του ορυκτού δυναμικού της χώρας. Αναγκαία σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, ύστερα από την ένταξη της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια για καθυστερήσεις και προ παντός για επικίνδυνους πειραματισμούς, όπως είναι η επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του κράτους.

Η ένταξη της χώρας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, διατηρεί στην επικαιρότητα και ένα άλλο εξίσου σοβαρό θέμα το οποίο ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων έχει θίξει ως τώρα αρκετές φορές, τονίζοντας τη σημασία του. Πρόκειται για το κεφαλαϊώδες πρόβλημα της ελληνικότητας των μεταλλευτικών επιχειρήσεων και του ορυκτού πλούτου της χώρας γενικά, αφότου θα ισχύει η αρχή της ελεύθερης εγκατάστασης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των εταίρων της ΕΟΚ και της ελεύθερης διακίνησης του κεφαλαίου.

Το ερώτημα που τίθεται ευθέως είναι: Μπορεί η ελληνική μεταλλεία να διατηρήσει τον εθνικό της χαρακτήρα και σε ποια έκταση, όταν παρεμποδίζεται και αποδυναμώνεται ο ιδιωτικός της τομέας, ο οποίος τη συγκρατεί και του οποίου η δοκιμασμένη ικανότητα αποτελεί αναμφίβολα σοβαρή θωράκιση έναντι των πιέσεων που θα εκδηλωθούν στο αμέσως προσεχές μέλλον από τα οικονομικά

■ Φωτογραφία από τις αρχαιρεσίες για την εκλογή Δ.Σ. το **1977**. Πρόεδρος ΣΜΕ, Α. Αθανασιάδης και Αντιπρόεδρος ΣΜΕ, Π. Κυριακόπουλος

■ Γενική άποψη του Μαδέμ Λάκκου, όπου διακρίνονται και οι εγκαταστάσεις του πηγαδιού, τη δεκαετία του 1970 (αρχείο Δ. Κοκκώνη)

μεγαθήρια των χωρών της ΕΟΚ. Γιατί είναι σφάλμα να πιστεύετε ότι η ένταξη στη μεγάλη ευρωπαϊκή κοινότητα έγινε για να θυσιαστεί η ελληνικότητα της εθνικής της οικονομίας. Έγινε για να ενισχυθεί η ελληνικότητά της, γαλβανιζόμενη στο στίβο της άμιλλας με τις ανώτερης σήμερα ποιότητας, οικονομίες της Ευρώπης και με στόχο αύριο να ισοβαθμίσει με αυτές».

Στις αρχαιρεσίες για εκλογή νέου Δ.Σ. που ακολουθούν, γίνονται μικρές αλλαγές. Εκλέγεται νέο μέλος Δ.Σ. και αναλαμβάνει αναπληρωτής Γεν. Γραμματέας ο Δ. Πόρτολος.

■ Φωτογραφία από τις αρχαιρεσίες για την εκλογή Δ.Σ. το **1979**.
Όρθιοι από αριστερά: Δ. Πόρτολος, Α. Βούλγαρης, Επαμ. Τεολόγλου, Κ. Λιακόπουλος.
Καθιστοί από αριστερά: Ι. Μακρής, Μ. Σκαλιστήρης, Π. Κυριακόπουλος, Α. Αθανασιάδης, Κ. Κυριακίδης

Το 1979 ολοκληρώνεται η μνημειώδης έκδοση του Συνδέσμου «Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ», καρπός πολύμοχθης συλλογικής προσπάθειας 70 περίπου επιστημόνων και άλλων συνεργατών.

«Οι επιχειρήσεις – μέλη του Συνδέσμου χρηματοδότησαν την έκδοση πιστεύοντας ότι μέσα στα καθήκοντά τους είναι και η συμβολή στην επιστημονική ζωή του κλάδου».

(απόσπασμα από τα πρακτικά της Γ.Σ. του ΣΜΕ τον Απρίλιο του 1980).

Την όλη εργασία της έκδοσης και το συντονισμό αναλαμβάνει η Υπηρεσία του Συνδέσμου σε συνεργασία με τη Συντακτική Επιτροπή και την Επιτροπή Εκδόσεως (από μέλη του ΔΣ του ΣΜΕ).

Η έκδοση αυτή αναφέρεται στον Ελληνικό Ορυκτό Πλούτο από τους μύθους και την προϊστορία μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Αποτελέσει και αποτελεί σημείο αναφοράς για πολλούς μελετητές του εξορυκτικού κλάδου μέχρι σήμερα.

Η κρίση της δεκαετίας του 80 που μαστίζει τον κλάδο, οδηγεί σημαντικές και ιστορικές εταιρείες σε μαρασμό, συρρίκνωση, υπαγωγή στην κατηγορία των προβληματικών με ιδιαίτερα μέτρα «εξυγίανσης» που δεν απέδωσαν ποτέ και φυσικά ορισμένες από αυτές καταλήγουν σε κλείσιμο και οριστική παύση εργασιών. Η ελληνική μεταλλεία χάνει σημαντικό δυναμικό που δεν θα ανακτήσει ποτέ ξανά.

Ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, εκπρόσωπος των επιχειρήσεων που απέμειναν στον κλάδο, προσπαθεί σε πείσμα του δυσμενούς επιχειρηματικού κλίματος, να κρατάει στην επικαιρότητα την ανάγκη διατήρησης και

<u>ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΗΣ</u>	
Άλληλάνδρας Ι. Ήλωνοπούλης	- Πρόεδρος του Δ.Σ. του Σ.Μ.Ε.
Πέτρος Ο. Καρακώστατος	- Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Σ.Μ.Ε.
Άντωναίος Ι. Άντισσαπόλης	- Μηχανικός Μεταλλείων
Εύφρατος Α. Παπαγιώργης	- Μηχανικός Μεταλλείων - Μεταλλουργός
Κωνσταντίνος Κ. Παπαδημητρίου	- Διακρίνωντής του Σ.Μ.Ε.
<u>ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ</u>	
Ίωάννης Ν. Ποσειδάσιος	- Καθηγητής Έθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου (1906-1976)
Γεώργιος Π. Μαρώνης	- Καθηγητής Πανεπιστημίου Άθηνων
Ίωάννης Ν. Οικονομολόγος	- Καθηγητής Έθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου
Ίωάννης Ε. Παπαγιωργίου	- Καθηγητής Έθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου
Άντωναίος Ζ. Φραγκίσκος	- Καθηγητής Έθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου
Γεώργιος Π. Κουλλόπουλος	- Μηχανικός Μεταλλείων - Μεταλλουργός
<u>ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ</u>	
Εύφρατος Δ. Μπούρης	- Μηχανικός Μεταλλείων, Μεταλλουργός Πτερυχόχος Οικονομικών Έκπαιδευμένων
Κίμων Γ. Παραδείσης	- Μηχανικός Μεταλλείων - Μεταλλουργός
Κωνσταντίνος Κ. Παπαδημητρίου	- Οικονομολόγος - Διακρίνωντής του Σ.Μ.Ε.

- Εξώφυλλο της έκδοσης «Ελληνικός Ορυκτός Πλούτος» και η δεύτερη σελίδα που αναφέρεται στα μέλη της Επιτροπής Έκδοσης, στο Εποπτικό Συμβούλιο και στη Συντακτική Επιτροπή

■ Έκθεση MAPMIN, Θεσσαλονίκη 1982, περίπτερο ΣΜΕ

■ Πάρις Κυριακόπουλος

1921-2001. Σπούδασε νομικά και επί σειρά ετών ασχολήθηκε με την επεξεργασία και εμπορεία καπνών. Το 1950 παντρεύεται την Καίτη Ηλιοπούλου. Η μεγάλη γνώση του και η πλούσια εμπειρία του στο χώρο της επικοινωνίας και των εξαγωγών, τον οδήγησε σε σημαντικές θέσεις όπως: του Προέδρου της Κεντρικής Ενώσεως Επιμελητηρίων Ελλάδος, του Προέδρου του Συνδέσμου Ανωνύμων Εταιρειών και του Αντιπροέδρου του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων. Διετέλεσε επί σειρά ετών ως μέλος του Δ.Σ. της ΑΕΕ Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης. Η ενασχόλησή του με Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων υπήρξε μακρόχρονη. Ήταν ένας από τους μακροβιότερους προέδρους του ΣΜΕ (1981-1991), συμβάλλοντας τα μέγιστα στην ανάκαμψη της ελληνικής μεταλλείας

επέκτασης, αν είναι δυνατόν, της τόσο αναπτυξιακής και συναλλαγματοφόρου εξορυκτικής δραστηριότητας. Με αξιοσημείωτο τρόπο, η ελληνική μεταλλεία αναδιπλώνεται, αναδιοργανώνεται, ξεπερνά τις πληγές και τις απώλειές της και θέτει νέες βάσεις ανάπτυξης και προόδου.

Ο ΣΜΕ επίσης, δίνει το στίγμα της νέας Ευρωπαϊκής πορείας του κλάδου το 1981, έτος σύνδεσης Ελλάδας-ΕΟΚ. Γίνεται μέλος καταρχάς της «Eυρομεταυχ» και στη συνέχεια της «Eυροmines», Ευρωπαϊκών Συνδέσμων Μετάλλου και Εξορυκτικών Δραστηριοτήτων αντίστοιχα. Στους δύο αυτούς Ευρωπαϊκούς Συνδέσμους, ο ΣΜΕ εκπροσωπείται στην Eυρομεταυχ από τον Α. Αθανασακόπουλο, διευθύνοντα σύμβουλο της «Δελφοί Δίστομο», όπου εκλέγεται και ως μέλος της Εκτελεστικής της Επιτροπής και τον Β. Νικολετόπουλο στην Eυροmines, διευθυντικό στέλεχος των Ελληνικών Λευκολίθων, όπου εκλέγεται ως Α΄ Αντιπρόεδρος.

Το 1981 και 1982 εκδίδονται οι αναπτυξιακοί νόμοι 1116/81 και 1262/82 οι οποίοι παρέχουν ειδικά κίνητρα στις μεταλλευτικές επιχειρήσεις, μετά και από τις επιτυχείς παρεμβάσεις του ΣΜΕ.

Στη Γ.Σ. του Μαρτίου 1981, εκλέγεται νέο Δ.Σ. του ΣΜΕ αποτελούμενο από τους: Πάρη Κυριακόπουλο ως Πρόεδρο, Γρηγ. Παπαστρατή ως Α΄ Αντιπρόεδρος, Ι. Καντζιά (της Α.Ε.Ε.Χ.Π & Λ) ως Β΄ Αντιπρόεδρο, Μιχ. Σκαλιστήρη ως Γεν. Γραμματέα, Ν. Νταφώτη (της ΛΑΡΚΟ ΑΕΜΜΕ) ως Αναπληρωτή Γραμματέα, Ι. Μακρή ως Ταμία, Κυρ. Λιακόπουλο ως Αναπλ. Ταμία και Α. Αθανασακόπουλο, Γ. Βεράνη, Ν. Μασκαρέλη, Ε. Τεολόγλου και Κυρ. Κυριακίδη ως συμβούλους.

Στη Γενική Συνέλευση του Μαρτίου 1983, εκλέγεται με μικρές αλλαγές, περίπου το ίδιο Δ.Σ. Ως νέα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται οι: Οδ. Κυριακόπουλος ως Ταμίας (Βωξίται Παρνασσού), Δ. Κοκκώνης ως Αναπλ. Ταμίας (Α.Ε.Ε.Χ.Π.&Λ), Κ.Τζεδάκης (Ελληνικοί Λευκόλιθοι) και Ν. Μασκαρέλης (Μακεδονικοί Λευκόλιθοι) ως Σύμβουλοι.

Το 1984 δημοσιεύονται ο Ν. 1428/84 «για την εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών», ο σοβαρότερος μέχρι εκείνη τη στιγμή νόμος που για πολλά χρόνια θα διέπει την εξορυκτική δραστηριότητα των λατομείων αδρανών. Σε αυτόν τον νόμο περιλαμβάνεται άρθρο για την αναθεώρηση των συμβολαίων των δημόσιων μεταλλείων.

Το 1985 εκδίδεται και ο νέος Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Κ.Μ.Λ.Ε.). Ο κανονισμός αυτός, υπήρξε απότοκος μιας μαραθώνιας διαδρομής εργασιών, η οποία άρχισε με τη συγκρότηση ειδικής επιτροπής για την αναθεώρηση και μετά από συνεχή ανταλλαγή απόψεων με το ΣΜΕ, επί ένα συνεχές χρόνο, κατέληξε σε ψήφισμα το 1985. Ο Σύνδεσμος θεωρεί ότι ο νέος ΚΜΛΕ «εγκλωβίζει τις εξορυκτικές δραστηριότητες σε νέες γραφειοκρατικές διαδικασίες».

Τον ίδιο χρόνο, μετά από παρέμβαση του Συνδέσμου, το Υπουργείο Εμπορίου κάνει αποδεκτό το αίτημα του κλάδου να εξαιρεθούν οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση καταβολής περιθωρίων και δασμών στα εισαγόμενα είδη και ιδιαίτερα στον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό (απόφαση Υπουργείου Ε6/4239/85).

Στο τέλος του 1986 εκδίδεται ο νόμος 1650 με τον οποίον ξεκινά η περιβαλλοντική αδειοδότηση όλων των έργων με υποχρέωση υποβολής αντίστοιχης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ). Η μελέτη ή απορρίπτεται οπότε δεν υπάρχει έργο ή εγκρίνεται και εκδίδονται από τη διοίκηση συγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι που πρέπει να τηρηθούν καθόλη τη λειτουργία του έργου όπως και μετά το τέλος των εργασιών στην αποκατάστασή του. Έτσι αρχίζει η περιπέτεια της αδειοδότησης των εξορυκτικών έργων με άμεση συνέπεια την αρνητική επίδρασή της επί της ανάπτυξης νέων εξορυκτικών έργων.

Στην Ε.Ε. η έννοια της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την ανάπτυξη ενός έργου ή μιας δραστηριότητας, κάνει την εμφάνισή της νωρίτερα, με την έκδοση των οδηγιών 84/360/ΕΚ (1984) και 85/337/ΕΚ (1985). Οι οδηγίες αυτές ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο πέντε χρόνια αργότερα με την ΚΥΑ 69269/1990 στην οποία προβλέπεται η κατηγοριοποίηση έργων από την οποία καθορίζεται και ο τρόπος περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους. Ο Σύνδεσμος αντιτάχθηκε έντονα στις ΚΥΑ εφαρμογής του Ν. 1650, προβάλλοντας συγκεκριμένα επιχειρήματα. Αναφέρεται ιδιαίτερα στην έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ. ότι «το υποβαλλόμενο σχέδιο περιέχει ρυθμίσεις αδικαιολόγητα δυσμενείς για τον κλάδο μας, ακόμη και καθ' υπέρβαση των διατεταγμένων στις πιο πάνω κοινοτικές οδηγίες». Έκτοτε, αποτελεί μόνιμο αίτημα του ΣΜΕ η απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εξορυκτικών έργων.

Ο ΣΜΕ μαζί με τους ευρωπαϊκούς συνδέσμους στους οποίους ανήκει ή έχει συνεργασία, προσπαθεί να αντιταχθεί και σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο με μηδαμινά όμως αποτελέσματα. Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκινά ένας ορυμαγδός περιβαλλοντικής νομοθεσίας που εγκρίνεται από τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά όργανα, αλλάζοντας τα πάντα σε σχέση με την αδειοδότηση και λειτουργία των έργων, επηρεάζοντας πρωτίστως την ευάλωτη εξορυκτική δραστηριότητα. Η Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία, μέσα από έντονους αρνητικούς επηρεασμούς, καλείται πάλι να προσαρμοστεί, να ανασυνταχθεί και να προχωρήσει προς τα εμπρός. Αντιμετωπίζει με απόλυτη επιτυχία όλες τις νέες περιβαλλοντικές προκλήσεις και τη σκληρή, εν πολλοίς, «γραφειοκρατική αντιμετώπιση» της αδειοδότησης των έργων.

Ο Σύνδεσμος καλεί το Γεν. Γραμματέα της Comité de Liaison des Industries de Metaux non Ferreux (Επιτροπής Εθνικών Συνδέσμων Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων της Ε.Ο.Κ.) κ. J. Sraas και τον Πρόεδρο του μεταλλευτικού τμήματος της ίδιας Επιτροπής κ. J. Clay, προκειμένου να τους πληροφορήσει για τις με-

■ **Απρίλιος 1986.** Συνάντηση με κοινοτικούς αξιωματούχους στα γραφεία του ΣΜΕ

■ Απρίλιος 1987. Αρχαιρεσίες ΣΜΕ. Φωτογραφία ορισμένων μελών ΔΣ. Καθιστοί από αριστερά: Δ. Πόρτολος, Π. Κυριακόπουλος, Αριστ. Ανδρικόπουλος (Ελληνικοί Βωξίται Ελλικίωνος). Όρθιοι από αριστερά: Οδ. Κυριακόπουλος, Κ. Κυριακίδης, Β. Σούρλης (Ελληνικοί Βωξίται Διστόμου), Κ. Τζεδάκης (Ελληνικοί Λευκόλιθοι)

ταλλευτικές εξελίξεις στην Ελλάδα και τα προβλήματα της Ελληνικής Μεταλλείας ζητώντας τη συνδρομή τους σε κοινοτικό επίπεδο.

Το 1986 εισάγεται ο θεσμός των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ) από την Κοινότητα στη χώρα μας. Οι επιχειρήσεις του κλάδου, όπως και ο ΣΜΕ πρόθυμα ενεργοποιούνται για να ενταχθεί σε αυτά η Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία. Υποβάλλονται επενδυτικά προγράμματα 10 δις δρχ. περίπου από τα οποία εγκρίνονται 6 δις δρχ.

Από 1 Ιανουαρίου 1987 εισάγεται στην χώρα ο Φ.Π.Α. Οι εξαγωγές

απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α. και παρέχεται το δικαίωμα της έκπτωσης του φόρου των εισροών. Ο ΣΜΕ στην φάση επεξεργασίας του νομοσχεδίου θέτει τις βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν το νέο σύστημα. Στην συνέχεια προβάλλει διάφορες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων από την εφαρμογή του.

Το Φεβρουάριο του ίδιου έτους, στη Γ.Σ. των μελών του Συνδέσμου, αποφασίζεται η ευρεία τροποποίηση του καταστατικού και η συγγραφή του στη δημοτική γλώσσα. Στο άρθρο 10 κατοχυρώνεται, για πρώτη φορά, επισήμως και η συντομογραφία «ΣΜΕ» καθώς και η αγγλική ονομασία «Greek Mining Enterprises Association». Στο Άρθρο 20, ορίζεται ότι ο ΣΜΕ σκοπό έχει

- α) την οργάνωση των ασχολούμενων στην Ελλάδα με μεταλλευτικές εργασίες εργοδοτών για την προστασία των κοινών τους συμφερόντων.
- β) την ενίσχυση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας.
- γ) τη διάδοση και προαγωγή των μεταλλευτικών και γενικά των τεχνικών γνώσεων στη χώρα.

Ειδικότερα, επιδιώκει: «να κατατοπίζει και να ενημερώνει την κυβέρνηση της χώρας για τα θέματα του κλάδου και να διαφωτίζει τις αρμόδιες αρχές για τη σκοπιμότερη και αποτελεσματικότερη ρύθμιση της μεταλλευτικής πολιτικής του κράτους και για τα μέτρα, νομοθετικά και άλλα, που πρέπει να παίρνονται για την επιτυχή εφαρμογή της».

Το Μάρτιο του 1987 ο ΣΜΕ μετέχει στην οργανωτική επιτροπή του ΤΕΕ για το 2ο Συνέδριο του Ορυκτού Πλούτου. Το Συνέδριο αυτό ήταν από τα πλέον σημαντικά που έγιναν για την ελληνική εξορυκτική βιομηχανία, αναδεικνύοντας τη σημασία της για τη χώρα.

Ο Σύνδεσμος και οι εταίροι του στην Eurominer αντιδρούν έντονα στην επέκταση της συμφωνίας ΛΟΜΕ III (ενίσχυση από ΕΟΚ της παραγωγής πρώτων υλών από χώρες της Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού) σε μία μεγάλη κατηγορία μεταλλευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται από την Ευρωπαϊκή αγορά. Η συμφωνία αυτή τελικά περιορίζεται. Η Ευρωπαϊκή και η Ελληνική Εξορυκτική δραστηριότητα συνεχίζει να δίνει δυναμικό παρόν παρά την υποβάθμιση της παλιάς της αίγλης.

Γίνεται σημαντικότερη προσπάθεια με έντονη συμμετοχή του Συνδέσμου στην αντιμετώπιση των θεμάτων dumping από τα ευρωπαϊκά όργανα. Επίσης ο ΣΜΕ μετέχει ενεργά στο Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών.

Το 1988 συγκροτείται από το ΥΒΕΤ (σημερινό ΥΠΑΝ) επιτροπή επεξεργασίας θέσεων για την υιοθέτηση κοινής μεταλλευτικής πολιτικής από την Κοινότητα.

Μετά από πολλά χρόνια, δικαιώνεται ο ΣΜΕ, για την αναγκαιότητα ύπαρξης μεταλλευτικής πολιτικής

Ο ΣΜΕ μετέχει ενεργά στην επιτροπή αυτή με παράλληλη συνεργασία με τους Ευρωπαϊκούς εταίρους στην Eurometaux και Eurominer. Εκτός αυτών, ο ΣΜΕ εκπονεί τρεις μελέτες (Γενική Μελέτη Μεταλλευτικού Τομέα και δύο ειδικές μελέτες για τον ελληνικό βωξίτη και μαγνησίτη) τις οποίες και παρουσιάζει στο Ζάππειο Μέγαρο παρουσία εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Δημόσιας Διοίκησης, της Eurometaux και Eurominer.

Το Νοέμβριο του ίδιου έτους, ως απαύγασμα πολυετών προσπαθειών του ΣΜΕ, η Ελληνική Προεδρία της ΕΟΚ θέτει θέμα κοινής Μεταλλευτικής Πολιτικής για τη μείωση του βαθμού εξάρτησης της κοινότητας από τρίτες χώρες όσον αφορά την προμήθεια πρώτων υλών και για την ανάπτυξη της Κοινοτικής Μεταλλευτικής Βιομηχανίας. Η πρωτοβουλία αυτή δεν βρίσκει απήχηση. Στο Ψήφισμα του Λουξεμβούργου 28-7-1989 το θέμα κλείνει. Θα επανέλθει 20 χρόνια μετά.

Ο Σύλλογος Μηχανικών Μεταλλείων-Μεταλλουργών Μηχανικών ζητά να υπογράψει με τον ΣΜΕ ιδιωτική συμφωνία καθορισμού των κατώτατων μισθών των μελών του και «λοιπούς όρους εργασίας» και όχι Κλαδική Σύμβαση επειδή ως επιστημονικό σωματείο δε νομιμοποιείται. Το Δ.Σ του ΣΜΕ ανέθεσε

■ Δεύτερο Συνέδριο ΤΕΕ για τον Ορυκτό Πλούτο, φωτογραφία από την εκδήλωση

■ Υδραυλικό διατρητικό φορείο υπογείων. «Δελφοί Δίστομο ΑΜΕ»

■ **1988.** Ζάππειο Μέγαρο. Συνάντηση ΣΜΕ και εκπροσώπων Euro metals και Euromines για κοινή Μεταλλευτική Πολιτική από την Κοινότητα. Διακρίνονται οι εκπρόσωποι της Euro metals και η κα Καίτη Κυριακοπούλου

■ Το προεδρείο του ΣΜΕ στην εκδήλωση του Ζαπείου

στο Β' αντιπρόεδρο κ. Αδρικόπουλο τη διερεύνηση του θέματος. Τελικά, τέτοια σύμβαση δεν υπογράφεται.

Την 1η Μαρτίου 1988 δολοφονείται από τη «17 Νοέμβρη» ο επί σειράν ετών πρόεδρος του ΣΜΕ και επίτιμος πρόεδρός του, Αλέξανδρος Αθανασιάδης. Παραθέτουμε απόσπασμα πρακτικών από τη συνεδρίαση του ΔΣ του ΣΜΕ στις 30/4/1988:

«Ο Πρόεδρος κ. Πάρης Κυριακόπουλος εξαίρει την προσωπικότητά του δολοφονηθέντος καθώς και τη σημαντική προσφορά του στον κλάδο και στη βιομηχανική και οικονομική πρόοδο της Χώρας, στην επιστήμη και στην επιχειρηματική δραστηριότητα εν γένει. Στηλιτεύει τη στυγερή πράξη και επικρίνει την αδυναμία της πολιτείας να συλλάβει τους δράστες τόσων δολοφονιών μέχρι τώρα και να εμπεδώσει κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας στη χώρα».

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980, αποφασίζει το Ελληνικό Κράτος τη δημιουργία μεταλλουργίας χρυσού μέσω της κρατικής ΜΕΤΒΑ στην περιοχή της Ολυμπιάδας. Η απόφαση αυτή, όμως, δεν θα υλοποιηθεί ποτέ λόγω των αντιδράσεων της τοπικής κοινωνίας. Το 1992, η ΑΕΧΠ&Λ μπαίνει σε ειδική εκκαθάριση εν λειτουργία από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Έτσι μία ιστορική παραγωγή σταματά για πάνω από δεκαπέντε χρόνια και η περιοχή του Στρατωνίου μαραζώνει.

Το 1989, ο Σύνδεσμος επεξεργάζεται προτάσεις για την αναμόρφωση του αναπτυξιακού νόμου 1262/82 τις οποίες και προβάλλει ιδιαίτερα στις επαφές του με την πολιτική ηγεσία και την Δημόσια Διοίκηση. Βασικές θέσεις η ένταξη στις παραγωγικές επενδύσεις των «δαπανών για την εξακρίβωση των κοιτασμάτων» και η δημιουργία αφορολόγητου αποθεματικού για αποκατάσταση περιβάλλοντος.

Στην Έκθεση Πεπραγμένων του ΔΣ του ΣΜΕ για το 1990 που απευθύνεται προς τη Γ.Σ. ο Πρόεδρος κ. Πάρης Κυριακόπουλος αναφέρει χαρακτηριστικά ότι **«ο κλάδος αντιμετωπίζει πρόσθετα προβλήματα στον κοινοτικό χώρο, προβλήματα που προέρχονται από την έλλειψη μιας κοινής μεταλλευτικής πολιτικής (κατά το πρότυπο της κοινής αγροτικής πολιτικής) που να αντιμετωπίζει τον έντονο ανταγωνισμό τρίτων χωρών και την έλλειψη εξειδικευμένου θεσμικού πλαισίου, μέσα από το οποίο να διασφαλίζονται επαρκώς τα ελληνικά μεταλλευτικά προϊόντα στον ίδιο της (κοινότητας) το χώρο».**

■ Εργοστάσιο Ολυμπιάδας 2014

■ Εργοστάσιο Ολυμπιάδας 1990

■ **Μάρτιος 1988.** Εκδήλωση μνήμης Αλεξ. Αθανασιάδη. Από αριστερά: Σ. Αργυρός, Δ. Κοκκώνης, Δ. Μαύρος, Γ. Μαρίνος, Β. Νικολετόπουλος, Χρ. Τσουτρέλης

■ **Αρχαιρεσίες ΣΜΕ 1989.** Καθιστοί από αριστερά: Ι. Κάντζιας (ΛΑΡΚΟ), Π. Κυριακόπουλος, Π. Λάμπρου. Όρθιοι από αριστερά: Κ. Τζεδάκης, Ο. Κυριακόπουλος, Κων. Κυριακίδης, Δ. Πόρτολος, Δ. Κοκκώνης

■ **1991.** Γραφεία ΣΜΕ (Ζαλοκώστα 4)
Γενική Συνέλευση

Το 1991, για πρώτη φορά, κάτι που επικαιροποιημένα επαναλαμβάνεται πολλές φορές έκτοτε, ο Σύνδεσμος προβάλλει την θέση για τον καθορισμό ζωνών ανάπτυξης μεταλλευτικής δραστηριότητας, στα πλαίσια της εφαρμογής του άρθρου 24 του Ν. 1650, συνοδεύοντας την πρόταση αυτή από συγκεκριμένες μελέτες για τις περιοχές που έχουν μεταλλευτική εξορυκτική δραστηριότητα, ώστε να χαρακτηριστούν περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.Δ). Προτείνονται οι περιοχές Νομού Χαλκιδικής, Φωκίδος, Φθιώτιδος, Βοιωτίας, Αττικής και Κυκλάδων.

Το ίδιο χρόνο, στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου, ο απερχόμενος Πρόεδρος Πάρης Οδ. Κυριακόπουλος, ανακηρύσσεται παμπηφεί επίτιμος Πρόεδρος του ΣΜΕ. Αναλαμβάνει νέο Δ.Σ., υπό την προεδρεία του Δ. Πόρτολου και με Αντιπροέδρους τους Ι. Κατζιά και Α. Αθανασακόπουλο, Γεν. Γραμματέα τον Οδ. Π. Κυριακόπουλο και Ταμία το Δ. Κοκκώνη.

■ **1992.** Συνάντηση εκπροσώπων ευρωπαϊκών εργοδοτικών οργανώσεων και ΣΜΕ, στο Ζάππειο για την Eurometalform

Το 1992 ο ΣΜΕ σε συνεργασία με τον ΣΕΒ και την Ένωση Επεξεργασίας Μετάλλων συμμετείχε στην δημιουργία ενός διακοινοτικού δικτύου εργοδοτικών οργανώσεων από πέντε Ευρωπαϊκές Χώρες (Γαλλία, Βέλγιο, Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα) για την εκπαίδευση των εργαζομένων στα μεταλλεία και τις μεταλλουργίες με την ονομασία Eurometalform.

Παράλληλα, στις συνεδριάσεις Eurometaux και UEPT (Universities' Enterprises' Training Partnership), ο καθηγ. Ι. Ν. Οικονομόπουλος, εκπροσωπώντας το ΣΜΕ, θίγει κατ' επανάληψη, την τεράστια έλλειψη μέσης μεταλλευτικής παιδείας, στη χώρα μας αλλά και σε άλλες χώρες της ΕΟΚ, που έχει ως αποτέλεσμα να στερούνται καλά καταρτισμένων μεσαίων μεταλλευτικών στελεχών.

Επιχειρείται η κατάργηση των διατάξεων του Ν. 2681/54 που αφορούσαν τις επιστροφές του ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων, αυτών που αναλώνονται για παραγωγή εξαγόμενων προϊόντων. Μετά από έντονη αντίδραση ΣΕΒ, ΣΜΕ και άλλων φορέων η κατάργηση αυτή δεν υλοποιείται.

Την ίδια εποχή ο Σύνδεσμος εκπροσωπείται στην εθνική αντιπροσωπεία που μετέχει στο Ευρωπαϊκό Όργανο για την Ασφάλεια και Υγιεινή στα Μεταλλεία (SHCMOEI).

Αναλαμβάνει ως Διευθυντής υπηρεσιών ΣΜΕ ο Μεταλλειολόγος Μπχ. Ι. Οικονομόπουλος, με πολυετή εμπειρία από τη Δημόσια Διοίκηση, πρώην Δν/ντής ΥΒΕΤ. Προσέφερε τις πολύτιμες υπηρεσίες στο ΣΜΕ επί 11 χρόνια, αναδιαρθρώνοντας τις υπηρεσίες του και φέρνοντας το Σύνδεσμο πιο κοντά στη Δημόσια Διοίκηση.

Στην Ετήσια Έκθεση του Δ.Σ. του ΣΜΕ προς την Τακτική Συνέλευση των μελών (Μάιος 1992), περιγράφονται τα προβλήματα των εξαγωγών ελληνικού βωξίτη προς τις ανατολικές χώρες, που αποτελούσαν την κύρια αγορά του προϊόντος. Λόγω των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, η αγορά αυτή καταρρέει, επιφέροντας μεγάλη κρίση σε πολλές εταιρείες του κλάδου. Αντίθετα, επισημαίνεται ότι προωθείται βωξίτης τρίτων χωρών στις δυτικοευρωπαϊκές αγορές, ο οποίος παράγεται, επιδοτούμενος από την ΕΟΚ, μέσω της συνθήκης LOME. Η Ελληνική Κυβέρνηση δεν αντιδρά σε όλα αυτά.

Το 1993 η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποστέλλει στο Σύνδεσμο τιμητική διάκριση για τις δραστηριότητες που ανέπτυξε συμβάλλοντας στην επιτυχία του Ευρωπαϊκού Έτους για την Ασφάλεια και την Υγιεινή στους χώρους εργασίας.

Στο νέο Δ.Σ. εισέρχονται, για πρώτη φορά, ο Ι. Δραπανιώτης, (εκπρόσωπος ΛΑΡΚΟ) και ο Γ. Ξυδούς (εκπρόσωπος Βωξιτών Παρνασσού), ως σύμβουλοι.

Μετά από ιδιαίτερη πίεση των ενδιαφερόμενων ευρωπαϊκών φορέων του κλάδου στους οποίους μετέχει και ο ΣΜΕ, για την υιοθέτηση κοινής μεταλλευτικής πολιτικής, από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή, υλοποιώντας την ανάλογη απόφαση των Υπουργείων Βιομηχανίας των κρατών μελών (18-11-93), συστήνει επιτροπές εμπειρογνομόνων για τα παρακάτω θέματα: βελτίωση της πρόσβασης στις πληροφορίες της συνεκτίμησης κόστους και περιβαλλοντικής μέριμνας, προσαρμογή εκπαιδευτικών δομών στις ανάγκες της βιομηχανίας και δημιουργία βιομηχανικής πολιτικής συνεργασίας με τρίτες χώρες.

Το 1994, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των εβδομήντα χρόνων από την ίδρυση του ΣΜΕ, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση, στην οποία παρέστησαν εκπρόσωποι της Πολιτείας, παραγωγικών φορέων, συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των επιχειρήσεων-μελών. Ανάμεσα σε αυτούς, συμμετείχαν ενεργά με τις εισηγήσεις τους: ο καθηγ. Ι. Ν. Οικονομόπουλος, ο Πρόεδρος του ΣΜΕ Δ. Πόρτολος, ο Α' Αντιπρόεδρος της Euromines Β. Νικολετόπουλος και ο Γεν. Γραμ/τέας του ΣΜΕ, Οδ. Κυριακόπουλος. Η συμπλήρωση 70 χρόνων ΣΜΕ έτυχε μεγάλης προβολής από τον Τύπο, μέσω ειδικών αφιερωμάτων που πραγματοποιήθηκαν, για την ιστορία της ελληνικής μεταλλείας αλλά και μέσω συνεντεύξεων που προέβαλαν τις θέσεις του Συνδέσμου. Χαρακτηριστικά, ο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ», στο φύλλο της 30ης Ιουνίου, περιλαμβάνει επίκαιρη εικοσασέλιδη έκδοση για την ελληνική μεταλλεία με τον εξής χαρακτηριστικό τίτλο: «Παρελθόν Ένδοξο, Παρόν Κρίσιμο, Μέλλον Αβέβαιο».

■ **1994.** Εορτασμός 70 χρόνων ΣΜΕ.
Κεντρική ομιλία του Προέδρου του ΣΜΕ
Δημητρίου Πόρτολου

Ο Δ. Πόρτολος διετέλεσε για πολλά χρόνια, στέλεχος και μετέπειτα βασικός μέτοχος της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ», θέση την οποία διατηρεί μέχρι σήμερα. Ασχολήθηκε με τον ΣΜΕ και από διάφορες θέσεις ευθύνης ως μέλος Δ.Σ. επί 20 χρόνια. Ανέλαβε ως Πρόεδρος του ΣΜΕ από το 1991 έως το 1995

■ **1994.** Εορτασμός 70 χρόνων ΣΜΕ. Από αριστερά: Οδ. Κυριακόπουλος, Ι. Κάντζιας (ΛΑΡΚΟ, μέλος Δ.Σ. ΣΜΕ), Γ. Πόρτολης και Π. Κυριακόπουλος

■ **Καίτη Κυριακοπούλου.** Θεμελίωση του Μεταλλευτικού Μουσείου της Μήλου (φωτογραφία από Ιστορικό Λεύκωμα της S&B για τα 70 χρόνια του Ομίλου)

Επίσης το ίδιο έτος αναλαμβάνει την προεδρεία της Euromines το μέλος του Δ.Σ. του ΣΜΕ κ. Β. Νικολετόπουλος. Την ίδια χρονιά, εορτάζονται τα 60 χρόνια του Ομίλου «ΑΕΜ Βωξίται Παρνασσού» και «Α.Ε.Ε Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης»

Το 1995 εκδόθηκε το πρώτο European Mineral Yearbook, με πληροφορίες και για την Ελλάδα.

Το Ευρωπαϊκό Συνέδριο που οργανώνεται την ίδια χρονιά στην χώρα μας με θέμα έρευνα και ανάπτυξη των βιομηχανικών ορυκτών στην Ε.Ε. στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία, με κυρίαρχες συμμετοχές και παρουσιάσεις των εταιρειών μελών του ΣΜΕ και επισκέψεις συμμετεχόντων στις εξορυκτικές δραστηριότητες και τις εγκαταστάσεις της Α.Ε. Αργυρομεταλλευμάτων & Βαρυτίνης στη Μήλο.

Σε υλοποίηση διατάξεων της κοινοτικής οδηγίας 92/43 για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ξεκινούν οι εργασίες προσδιορισμού του δικτύου Natura 2000. Ο ΣΜΕ παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις προσπαθώντας να εξαιρέσει περιοχές μεταλλευτικών δραστηριοτήτων από το δίκτυο Natura. Το Δίκτυο Natura, τα επόμενα χρόνια ολοκληρώνεται, δεσμεύοντας ένα πολύ μεγάλο μέρος της χώρας. Εντός αυτών των περιοχών, ένα πολύ σημαντικό τμήμα αυτού του ορυκτού πλούτου εγκλωβίζεται. Η αδειοδότηση εξορυκτικών έργων εντός προστατευόμενων περιοχών θεωρείται σχεδόν αδύνατη.

Στις αρχαιρεσίες του Ιουνίου 1995, εκλέγεται για πρώτη φορά ως Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΜΕ ο Αθαν. Αθανασακόπουλος (Δελφοί – Δίστομο), με Αντιπροέδρους τους Δ. Πόρτολο, Ο. Κυριακόπουλο και Γεν. Γραμματέα τον Ε. Βούλγαρη. Επίσης εκλέγονται νέα μέλη στο Δ.Σ. οι : Λ. Παρασκευαΐδης (ΕΛΜΕΕ), Ε. Φρογουδάκης (ΛΑΡΚΟ), Λ. Βενέτης (ΛΑΒΑ) και Θ. Χατζής (Δελφοί – Δίστομον).

Την ίδια χρονιά, γίνεται μέλος του ΣΜΕ η TVX Hellas, θυγατρική της καναδικής TVX Gold. Η εταιρεία αυτή ξεκινά προσπάθεια αναβίωσης της εκμετάλλευσης των μικτών θειούχων της περιοχής Στρατωνίου και Ολυμπιάδας της Χαλκιδικής. Πρωταρχικός της σκοπός η δημιουργία μεταλλουργίας χρυσού στην περιοχή της Ολυμπιάδας. Λόγω αντιδράσεων της τοπικής κοινωνίας και δικαστικών εμπλοκών, η όλη προσπάθεια σταματά το 2003.

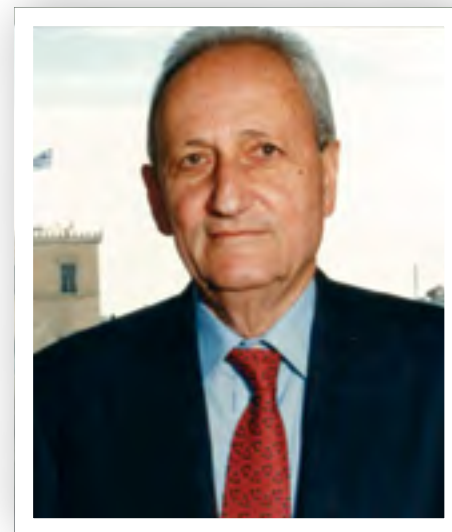
Εκδίδονται οι οδηγίες 96/61/ΕΚ «σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης» και ξεκινά η προσπάθεια προσδιορισμού Β.Α.Τ. (Best Available Techniques). Επίσης εκδίδεται η οδηγία 97/11/ΕΚ «περί τροποποίησης της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον», καθιερώνοντας την κατηγοριοποίηση έργων και ανάλογα με τη βαρύτητα των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους, την εκπόνηση και έγκριση Μ.Π.Ε. Τα εξορυκτικά έργα που θεωρούνται ιδιαίτερης βαρύτητας, αντιμετωπίζουν ολοένα και δυσκολότερο πλαίσιο αδειοδότησης.

Το 1997 η Ε.Ε. αποφασίζει την «κοινοτική στρατηγική για την διαχείριση των αποβλήτων» και τις επιμέρους οδηγίες όπως «για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων» (landfill) και την «διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας» ή «οδηγία διαχείρισης μεταλλευτικών αποβλήτων (MWD)».

Ο ΣΜΕ αναπτύσσει σημαντική δραστηριότητα έχοντας συνεχή επαφή με Έλληνες εκπροσώπους στα κοινοτικά όργανα, ευρωβουλευτές, πολιτική ηγεσία και Δημόσια Διοίκηση ΥΠΑΝ, ΥΠΕΧΩΔΕ και με την Euromines. Στόχος είναι η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας MWD των στερεών αδρανών στείρων υλικών, παραπροϊόντων της εξορυκτικής διαδικασίας ή της έντονης διαφοροποίησής τους ως προς την αντιμετώπισή τους, σε σύγκριση με τα κλασικά μεταλλευτικά απόβλητα. Ο στόχος αυτός, μετά από επίπονες μακρόχρονες προσπάθειες του Συνδέσμου και των Ευρωπαίων εταίρων του, επιτυγχάνεται κατά ένα μικρό βαθμό.

Επίσης αντιδρά στην πρόθεση της ευρωπαϊκής κοινότητας για φορολόγηση των πρώτων υλών και των ενεργειακών προϊόντων.

Σ' όλα αυτά είναι συνεχείς οι παρεμβάσεις του ΣΜΕ προκειμένου να προστατευθούν τα συμφέροντα του εξορυκτικού κλάδου που πλήττεται έντονα από

■ Αθανάσιος Αθανασακόπουλος

Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ, από τα πρώτα στελέχη του Αλουμινίου της Ελλάδος (Α.τ. Ε.), Διευθυντής Αλούμινας της Α.τ.Ε., Γ.Δ. της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΒΩΞΙΤΑΙ ΔΙΣΤΟΜΟΥ», Γ.Δ. της «Δελφοί – Δίστομο», Πρόεδρος του ΣΜΕ 1995-2001

■ Αποκατάσταση παράλληλα με εκμετάλλευση (φωτογραφία από Ιστορικό Λεύκωμα της S&B για τα 70 χρόνια του Ομίλου)

αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας ρυθμίσεων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων που επιβάλλει η Ε.Ε. και κατ' επέκταση και η ελληνική νομοθεσία, σε συνδυασμό και με το γραφειοκρατικό πνεύμα αντιμετώπισης των πραγμάτων που χαρακτηρίζει την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση.

Στη Γ.Σ του ΣΜΕ την ίδια χρονιά, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Α. Αθανασάκοπουλος, αναφέρει ότι *«στο ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, ο κατ' εξοχήν ελληνικός μεταλλευτικός κλάδος παρά την έλλειψη κοινοτικής συμπαράστασης για τα, επί κοινοτικού εδάφους, παραγόμενα μεταλλευτικά προϊόντα, διατήρησε και για ορισμένα βελτίωσε τη θέση του. Ο όγκος της παραγωγής και των εξαγωγών νικελίου έφτασαν στο ύψιστο σημείο από ιδρύσεως ΛΑΡΚΟ. Οι χαμηλοί ναύλοι, η εμπορική πολιτική της Κίνας στη μαγνησία, η αστάθεια των χωρών της Αν. Ευρώπης, η επιβράδυνση της ανάπτυξης των χωρών της Δ. Ευρώπης, η αύξηση των τιμών των υγρών καυσίμων και η πολιτική της σκληρής δραχμής, πίεσαν τις ελληνικές εξαγωγές. Ελληνική απάντηση για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας αποτελούν τα προγράμματα αναδιάρθρωσης των εταιρειών μελών του ΣΜΕ, η ευελιξία στην παραγωγή, η εφαρμογή της τεχνολογίας αιχμής, η συνεχής κατάρτιση, η έρευνα για νέα προϊόντα και η εκτεταμένη εφαρμογή της πληροφορικής».*

Το 1998 ο Σύνδεσμος παρακολουθεί στενά τον χωροταξικό σχεδιασμό των Περιφερειών της χώρας λόγω τις ιδιαίτερης σημασίας του αντικειμένου για τον κλάδο της εξορυκτικής βιομηχανίας.

■ Ελληνικοί Λευκόλιθοι, εργοστάσιο παραγωγής μαγνησιακών προϊόντων, Γερακινή Χαλκιδικής

Σε συνεχή συνεργασία, Σύνδεσμος - Επιχειρήσεις μέλη και διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ προσεγγίζουν κατά τον καλύτερο τρόπο το θέμα του χωροταξικού σχεδιασμού σε σχέση με το κοιτασματολογικό δυναμικό και την εκμετάλλευση - καθετοποίηση των ορυκτών πόρων ανά Περιφέρεια.

Το 1999 εκλέγεται νέο ΔΣ του Συνδέσμου με την εξής σύνθεση:

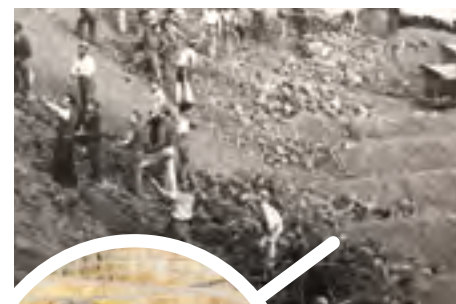
Α. Αθανασακόπουλος Πρόεδρος, Ο. Κυριακόπουλος Α' Αντιπρόεδρος, Ι. Δραπανιώτης (ΤVΧ Hellas) Β' Αντιπρόεδρος, Β. Νικολετόπουλος (Ελληνικοί Λευκόλιθοι) Γεν. Γραμματέας, Γ. Ξυδούς (Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης) Ταμίας, Ε. Φρογουδάκης (ΛΑΡΚΟ) Αν. Ταμίας, Γ. Βαρβούτης (ΒΙΟΛΙΓΝΙΤ) Μέλος, Ρ. Κουμάντου (Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης) Μέλος, Μ. Λομβάρδος (Ελληνικοί Λευκόλιθοι) Μέλος, Π. Νίκου (ΛΑΒΑ) Μέλος, Θ. Χατζής (Δελφοί- Δίστομο) Μέλος.

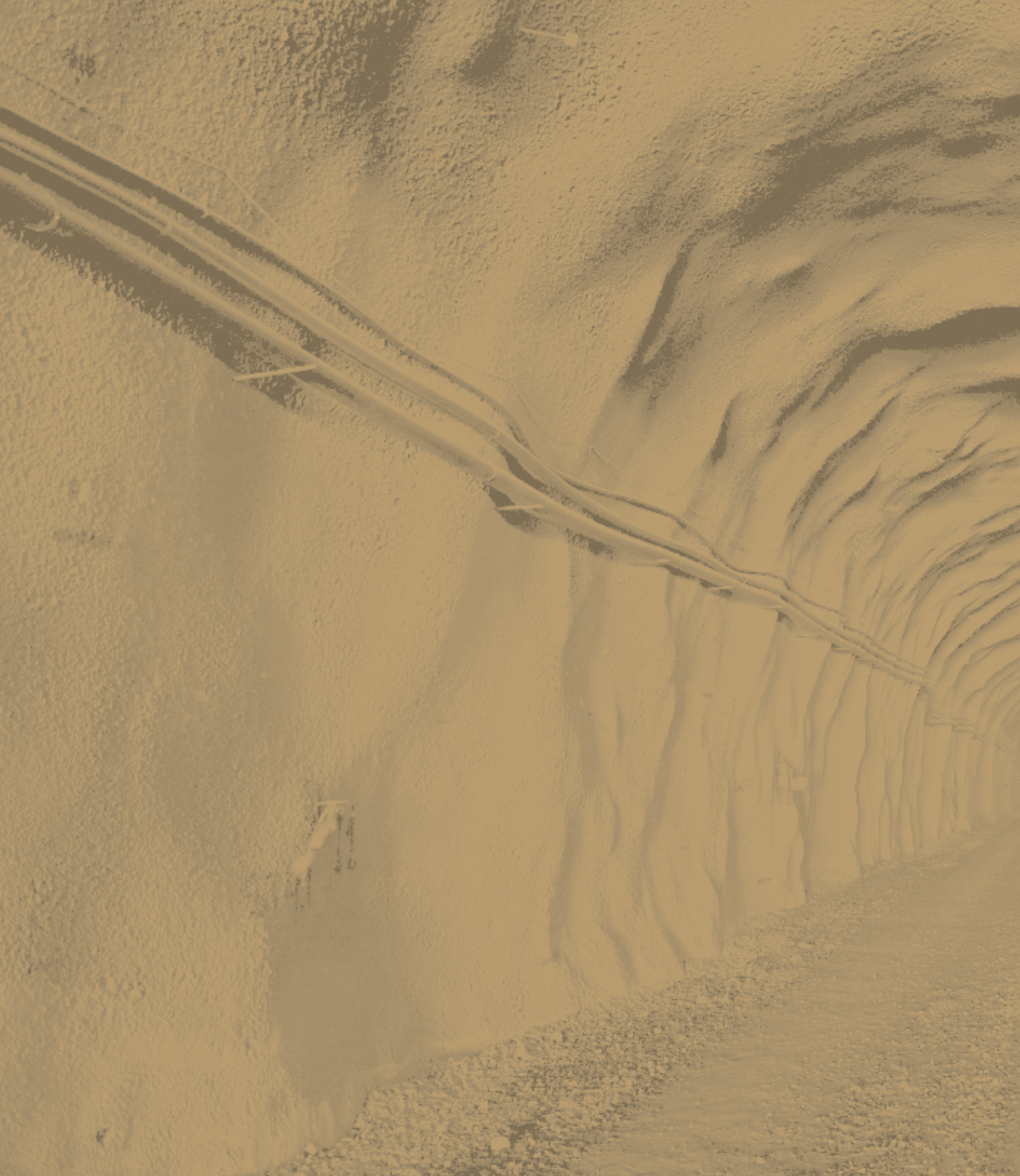
Για την καλύτερη λειτουργία του ΣΜΕ, επαναπροσδιορίζονται οι ομάδες εργασίας ως εξής:

- α) Χωροταξίας - Περιβάλλοντος - Δασών - Υ&Α
- β) Διοικητικών, απασχόλησης και εκπαίδευσης
- γ) Ερευνών και Εκμεταλλεύσεων
- δ) Οικονομικών - Φορολογικών- Αναπτυξιακών
- ε) Νομικών
- στ) Δημοσίων Σχέσεων.

Την ίδια χρονιά, γίνονται μέλη του ΣΜΕ οι εταιρείες «ΧΡΥΣΩΡΥΧΕΙΑ ΘΡΑΚΗΣ» και «Μεταλλευτική Θράκης», με αντικείμενο την έρευνα χρυσού στους νομούς Ροδόπης και Ξάνθης, «ΕΛΒΙΟΡ» με αντικείμενο την εκμετάλλευση χαλαζίτη και «ΜΕΒΙΟΡ», με αντικείμενο την εκμετάλλευση αστρίων.

Ο Σύνδεσμος είναι έτοιμος να πατήσει πλέον το κατώφλι του 21ου αιώνα.

Σε έκτακτη Γενική Συνέλευση τον Ιούνιο του 2000, εισέρχονται ως νέα μέλη του Δ.Σ. του ΣΜΕ, ο Γ. Γεωργιάδης (ΕΛΒΙΟΡ-ΜΕΒΙΟΡ) και ο Ελ. Φαίδρος (ΛΑΒΑ).

Δ.Σ. ΣΜΕ 2000. Από δεξιά: Ε. Φρογουδάκης, Γ. Γεωργιάδης, Γ. Ξυδούς, Α. Αθανασακόπουλος, Ρ. Κουμάντου, Μ. Λομβάρδος, Ι. Δραπανιώτης, Β. Νικολητόπουλος, Ι. Οικονομόπουλος (Δν/ντής ΣΜΕ), Θ. Χατζής

Για τα επόμενα χρόνια οι προτεραιότητες του Συνδέσμου με αποφάσεις Γεν. Συνελεύσεων και Δ.Σ. προσδιορίζονται οι εξής:

- Αντιμέτωπιση από κοινού με τους Ευρωπαϊκούς Εταίρους της συνεχούς παραγωγής περιβαλλοντικής νομοθεσίας από την Ε.Ε. και των συνεπειών της στις εξορυκτικές δραστηριότητες.
- Ισχυροποίηση της εικόνας του ΣΜΕ-Προβολή του κλάδου σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Διεύρυνση της αντιπροσωπευτικότητας του Συνδέσμου με εισδοχή νέων μελών. Στρατηγικές συμμαχίες με συναφείς κλάδους

- Ισχυροποίηση του διεθνούς ρόλου του ΣΜΕ
- Άνοιγμα προς ΜΚΟ για ανταλλαγή απόψεων
- Εκπαίδευση μελλοντικών στελεχών μεταλλείας, ανανέωση ΚΜΛΕ, εργασιακά

Τον Ιούνιο του 2000, πραγματοποιείται μεγάλη εκδήλωση του ΣΜΕ για την σημασία της εξορυκτικής βιομηχανίας στην Εθνική Οικονομία. Συμμετέχει η πολιτική ηγεσία των συναρμόδιων υπουργείων, εκπρόσωποι από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, εμπορικοί ακόλουθοι, επιχειρήσεις μαρμάρου, εκπρόσωποι τραπεζιτικών ιδρυμάτων, πανεπιστημιακοί, δικαστικοί, δημοσιογράφοι, περιβαλλοντικές οργανώσεις, κανάλια Τ.Υ κ.α.

Ο Σύνδεσμος, διαβλέποντας τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν (ήδη τα πρώτα δείγματα ήταν απτά) για την ανάπτυξη της χώρας από τις «αδόκιμες» ερμηνείες του άρθρου 24 του Συντάγματος περί προστασίας περιβάλλοντος, αρχίζει τις προσπάθειες να πείσει την πολιτική ηγεσία για την τροποποίησή του. Δέκα τέσσερα χρόνια μετά το θέμα αυτό παραμένει ανοικτό.

Το Νοέμβριο του 2000 πραγματοποιείται με μεγάλη επιτυχία το τρίτο συνέδριο του ΤΕΕ για τον Ορυκτό Πλούτο με εκπροσώπηση του Συνδέσμου στην Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή από το μέλος του Δ.Σ. Θ. Χατζή και τον Δ/ντη ΣΜΕ Ι. Οικονομόπουλο.

Λιγνιτική εκμετάλλευση (φωτογραφία αρχείου ΔΕΗ από το 3^ο συνέδριο Ορυκτού Πλούτου του ΤΕΕ)

Στις αρχαιρεσίες του Μαΐου του 2001 εκλέγεται Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΜΕ ο Γ. Γεωργιάδης (ΜΕΒΙΟΡ, ΕΛΒΙΟΡ), με νέα μέλη τον Ε. Βιδάλη (Αργυρομεταλλευμάτων & Βαρυτίνης) και τον Κ. Δασκαλάκη (ΛΑΡΚΟ).

Την ίδια χρονιά, πραγματοποιείται και πάλι στα πλαίσια της προβολής του κλάδου και της ισχυροποίησης της εικόνας του Συνδέσμου, μεγάλη εκδήλωση για την ελληνική εξορυκτική βιομηχανία – τα προβλήματα του παρόντος και τις προκλήσεις του μέλλοντος. Εκτός της πολιτικής ηγεσίας, των εκπροσώπων της Δημόσιας Διοίκησης και των εκπροσώπων του κλάδου, υπήρξε σημαντική συμμετοχή ΜΜΕ, ιδιαίτερα του έντυπου τύπου. Γίνονται εκτεταμένα αφιερώματα στην εξορυκτική – μεταλλουργική δραστηριότητα σε έντυπα μεγάλης κυκλοφορίας. Αναδεικνύεται η δυναμική των επιχειρήσεων του κλάδου αλλά συγχρόνως και τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει (γραφειοκρατία, Δημ. Διοίκηση, νομοθεσία, περιφερειακές υπηρεσίες, τοπικές κοινωνίες).

Το 2001, εκδίδεται μια ακόμα καθοριστική ευρωπαϊκή οδηγία για το περιβάλλον, η 2001/42/ΕΚ για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, που ενσωματώνεται πολύ αργότερα στο εθνικό δίκαιο ως υποχρέωση υποβολής και έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ).

Κρατώντας ως βασικό σκοπό του Συνδέσμου από το 1924 μέχρι σήμερα, την ισχυροποίηση και προώθηση του ελληνικού εξορυκτικού κλάδου ως πυρήνα εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης όπως και διεθνούς δραστηριότητας, αποφασίζεται το Δεκέμβριο του 2001 από την Γ.Σ. η τροποποίηση του Καταστατικού του ΣΜΕ. Δίνεται η δυνατότητα να γραφεί ως τακτικό μέλος του Συνδέσμου «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί εκμετάλλευση πάσης φύσεως ορυκτών πόρων». Έτσι δίνεται η ευκαιρία να εγγραφούν ως μέλη του Συνδέσμου εταιρείες εκμετάλλευσης μαρμάρου, αδρανών υλικών και ενεργειακών ορυκτών, καθιστώντας τον ΣΜΕ εκπρόσωπο όλων των τομέων εξορυκτικής δραστηριότητας. Αυτό έχει ως συνέπεια στη συνέχεια να ενταχθούν στο Σύνδεσμο, επιχειρήσεις μαρμάρου και αδρανών υλικών όπως: «ΜΑΡΜΑΡΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ», «ΜΑΡΜΑΡΑ ΔΡΑΜΑΣ Γ. ΛΑΖΑΡΙΔΗ» (μη μέλος σήμερα), «ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ», «ΛΑΒΑ», «LAFARGE ΒΕΤΟΝ», «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ», «ΧΑΛΥΨ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ», «ΤΙΤΑΝ ΑΕ», με τον τομέα των αδρανών τους και πολύ αργότερα η εταιρεία «ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΕ ΜΑΡΜΑΡΑ ΓΡΑΝΙΤΕΣ».

Σταθμό αποτελεί για την εξορυκτική βιομηχανία αλλά και συνολικότερα για την ευρωπαϊκή βιομηχανία, η Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. τον Ιούνιο του 2001 στο Göteborg και οι διακηρύξεις της περί Βιώσιμης Ανάπτυξης. Σχεδιάζεται μια νέα Στρατηγική Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία αποβλέπει στην ταυτόχρονη βελτίωση όλων των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων τους και στους τρεις πυλώνες της: Οικονομία, Περιβάλλον, Κοινωνία. Αυτή η

■ Γεώργιος Γεωργιάδης

Μεταλλειολόγος Μηχανικός, ιδρυτής των εταιρειών «ΜΕΒΙΟΡ, ΕΛΒΙΟΡ & ΛΕΥΚΑ ΟΡΥΚΤΑ», Πρόεδρος του ΣΜΕ 2001-2005. Ανέδειξε σημαντικά τον τομέα των Βιομηχανικών Ορυκτών κύρια στη Βόρειο Ελλάδα

■ Λατομείο μαρμάρου στο Διόνυσο της «ΜΑΡΜΑΡΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ» μέλος του ΣΜΕ από το 2003

■ **Ιούνιος 2002.** Συνέδριο στη Θεσσαλονίκη «Ανάπτυξη - Περιβάλλον- Τοπικές κοινωνίες και Μεταλλευτική Βιομηχανία». Από δεξιά: Γ. Γεωργιάδης Πρόεδρος ΣΜΕ, Αθ. Αλεξανδρίδης Αντιπρόεδρος ΣΒΒΕ, Χρ. Θεοχάρη Εκπρόσωπος ΤΕΕ, Μ. Τσέζος Πρόεδρος ΙΓΜΕ

■ **Ιούνιος 2002.** Β. Νικολετόπουλος, μέλος ΔΣ ΣΜΕ, κεντρικός ομιλητής στην Ημερίδα της Θεσσαλονίκης

στρατηγική υπαγορεύει στο εξής, τόσο την Ευρωπαϊκή όσο και την Εθνική Νομοθεσία, επιβάλλοντας αντίστοιχο τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Το 2002, ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο οι οδηγίες 96/61 ΕΚ και 97/11 ΕΚ με το Ν. 3010/2002 και την ΚΥΑ 15393/2332 (2002) περί κατηγοριοποίησης έργων. Η αδειοδότηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με το ήδη υπάρχον πολυδαίδαλο νομοθετικό πλαίσιο και τις αδυναμίες ή τη γραφειοκρατική νοοτροπία της Δημόσιας Διοίκησης, καθίσταται πραγματική Οδύσσεια. Απαιτούνται περί τις 80 διαφορετικές εγκρίσεις και περίπου 4 χρόνια για να δοθεί το μεγάλο «ναι» ή το μεγάλο «όχι», με άμεση συνέπεια τον περιορισμό των επενδύσεων σε νέα έργα. Τα προσεχή χρόνια, ο Σύνδεσμος θα προσπαθεί συνεχώς για τη σωστή εφαρμογή του Ν. 3010 και την άμβλυνση των μεγάλων αδειοδοτικών προβλημάτων που αφορούν στα εξορυκτικά έργα.

Τον Ιούνιο του ίδιου έτους, πραγματοποιείται κεντρική ημερίδα στη Θεσσαλονίκη με θέμα «Ανάπτυξη-Περιβάλλον-Τοπικές Κοινωνίες: η περίπτωση της μεταλλευτικής βιομηχανίας». Συνδιοργανωτές με το ΣΜΕ ήταν ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος και το ΙΓΜΕ. Συμμετέχει η πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΝ και του ΥΠΕΧΩΔΕ, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, των γεωεπιστημονικών σχολών, του ΙΓΜΕ και του ΤΕΕ, εκπρόσωποι του ΣτΕ και πολλοί συμμετέχοντες από την εξορυκτική βιομηχανία. Η συνέντευξη τύπου που δόθηκε την προηγούμενη μέρα από τους οργανωτές, τυγχάνει μεγάλης κάλυψης από τα ΜΜΕ.

Την ίδια χρονιά, στη Γ.Σ. του Συνδέσμου, ο Πρόεδρος του ΣΜΕ Γ. Γεωργιάδης, αναφέρει χαρακτηριστικά: «**Η σχεδόν εξωπραγματική και ιδιαίτερα στην εφαρμογή της, περιβαλλοντική νομοθεσία, όπως και οι έντονες αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών, είναι δύο ισχυρότατα αντικίνητρα, όχι μόνο για την ανάπτυξη αλλά κύρια για την επιβίωση της μεταλλείας της χώρας.** Θέλω να τονίσω τον απόλυτο σεβασμό μου για τις τεράστιες προσπάθειες όλων των εταιρειών μελών μας για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποκατάσταση των αρμονικών σχέσεων με τις τοπικές κοινωνίες. Από την άλλη, όμως, χρειάζεται θέσπιση ρεαλιστικών κανόνων για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με την αποδοχή όλων ότι αυτό θα είναι προς κοινό όφελος».

Στις αρχαιρεσίες του Μαΐου του 2003, εκλέγεται νέο Δ.Σ. με την εξής σύνθεση: Γ. Γεωργιάδης Πρόεδρος, Ε. Βιδάλης Α' Αντιπρόεδρος, Κ. Δασκαλάκη Β' Αντιπρόεδρος, Β. Νικολετόπουλος Γεν. Γραμματέας, Ρ. Κουμάντου Αναπλ. Γεν. Γραμματέας, Ι. Δήμου Ταμίας, Μ. Λομβάρδος Αναπλ. Ταμίας, Γ. Ξυδούς, Μ. Κωνσταντινίδης, Ε. Φαίδρος και Ε. Φρογουδάκης Μέλη.

Το Μάρτη της ίδιας χρονιάς, διοργανώνεται με επιτυχία, κεντρική εκδήλωση

■ **Μάρτιος 2003.** Εκδήλωση «Αειφόρος Ανάπτυξη-Περιβάλλον-Τοπικές Κοινωνίες, νέες προκλήσεις σε Ευρώπη και Ελλάδα». Από αριστερά: Β. Νικολετόπουλος Γεν. Γραμ/τέας ΣΜΕ, Γ. Γεωργιάδης Πρόεδρος ΣΜΕ, S.Stewart και I. Targhetta, εκπρόσωποι Euromines και Eurometaux

■ **Μάρτιος 2003.** Εκδήλωση «Αειφόρος Ανάπτυξη-Περιβάλλον-Τοπικές Κοινωνίες, νέες προκλήσεις σε Ευρώπη και Ελλάδα». Ο Οδ. Κυριακόπουλος Πρόεδρος ΣΕΒ με τον Γ. Γεωργιάδη Πρόεδρο ΣΜΕ

του ΣΜΕ, επ' ευκαιρία της ελληνικής προεδρείας στην Ε.Ε. και της Γ.Σ. της Euromines στην Αθήνα. Η εκδήλωση έχει θέμα «Αειφόρος ανάπτυξη- Περιβάλλον- Τοπικές Κοινωνίες, εξελίξεις και νέες προκλήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο και Ελλάδα για την εξορυκτική βιομηχανία». Στην εκδήλωση αυτή, μετέχουν πολλοί Έλληνες και ξένοι, ο Πρόεδρος του ΣΕΒ, οι εκπρόσωποι της Euromines και της Eurometaux, όπως και εκπρόσωποι όλων των εμπλεκομένων, με τον κλάδο, φορέων, κάνοντας ομιλίες ή παρεμβάσεις. Για πρώτη φορά, σε εκδήλωση του ΣΜΕ, λαμβάνει μέρος ενεργά και η WWF.

Το Σεπτέμβριο του 2003, διαδέχεται τον Ι. Οικονομόπουλο, ο Μεταλλειολόγος Μηχανικός Χρήστος Καβαλόπουλος. Με απόφαση του Δ.Σ., η οποία εγκρίνεται από τη Γ.Σ. του Μαΐου του 2004, τα καθήκοντα του Δν/ντη του ΣΜΕ αναβαθμίζονται σε καθήκοντα Γενικού Δν/ντή, για πρώτη φορά, με αυξημένες αρμοδιότητες στην προς τα έξω εμφάνιση και εκπροσώπηση του Συνδέσμου, στην εκπροσώπηση στη Euromines και σε διάφορους άλλους φορείς, στην επικοινωνία, στις σχέσεις με τη Δημ. Διοίκηση και στη λειτουργία των Ομάδων Εργασίας του Συνδέσμου.

Τον Οκτώβριο της ίδιας χρονιάς, πραγματοποιείται κλειστή συνάντηση εργασίας μεταξύ του ΣΜΕ, του αντίστοιχου Τουρκικού Συνδέσμου και στελεχών των εταιρειών μελών τους. Το θέμα της συνάντησης είναι «Οι επενδυτικές ευκαιρίες στους κλάδους των μαρμάρων, μεταλλευμάτων και βιομηχανικών ορυκτών στην Ελλάδα και την Τουρκία». Στο τέλος της συνάντησης, πραγματοποιείται

■ Αποκατάσταση εταιρείας μέλους του ΣΜΕ

Οκτώβριος 2003. Ελληνοτουρκική ημερίδα στη Μυτιλήνη. Διακρίνεται ο Μ. Κωνσταντινίδης, μέλος Δ.Σ. ΣΜΕ ως ομιλητής

Οκτώβριος 2003. Ελληνοτουρκική ημερίδα στη Μυτιλήνη: ο Αντιπρόεδρος του ΣΜΕ Ε. Βιδάλης και ο Πρόεδρος του Τουρκικού Συνδέσμου Ισμέτ Κασάπογλου, ανταλλάζουν δώρα. Πίσω διακρίνονται ο Β. Νικολετόπουλος Γεν. Γραμματέας ΣΜΕ και Χρ. Καβαλόπουλος Γεν. Διευθυντής ΣΜΕ

επίσκεψη όλων των συμμετεχόντων στο μεταλλείο και στο εργοστάσιο παραγωγής χρυσού στο Onacik, της Τουρκίας.

Την ίδια περίοδο, ξεκινά από την Commission και από τα κράτη μέλη, η προσπάθεια εφαρμογής του συστήματος εμπορείας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (CO₂) (emissions trading). Αναπτύσσεται στενή συνεργασία ΣΜΕ και ΣΕΒ για την καλύτερη προσέγγιση του θέματος, ώστε να μη θιγούν έντονα οι ελληνικές μεταλλουργίες, η παραγωγή μαγνησιακών προϊόντων και η τιμμεντοβιομηχανία.

Τέλος του 2003, πραγματοποιείται από το ΣΜΕ, με σημαντική συμμετοχή, ημερίδα στη Δράμα, προκειμένου να αναδειχθούν, παρουσία της τοπικής και περιφερειακής πολιτικής ηγεσίας και των εκπροσώπων των υπηρεσιών της Δημόσιας Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης, τα ιδιαίτερα προβλήματα του κλάδου του μαρμάρου, μέσα από το πρίσμα των γενικότερων προβλημάτων της μεταλλείας. Η Ημερίδα έχει θέμα «Η μεταλλευτική – λατομική δραστηριότητα και το νέο θεσμικό πλαίσιο».

Συστήνεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, επιτροπή για την επεξεργασία νέου Λατομικού Νόμου, με σκοπό την ενοποίηση και εκσυγχρονισμό της κείμενης λατομικής νομοθεσίας. Σ' αυτήν, πρωτοστατεί ο ΣΜΕ. Έκτοτε, ο Σύνδεσμος, μετέχει σε διάφορα σχήματα που κατά καιρούς συστήνονται, για τη δημιουργία αυτού του νόμου. Παρολ' αυτά και για λόγους που μόνο η ελληνική πολιτεία γνωρίζει, 11 χρόνια μετά, ο νόμος αυτός παραμένει ζητούμενο.

Το 2004, το ΥΠΕΧΩΔΕ, προχωρεί σε επέκταση του αρχικώς προτεινόμενου δικτύου Natura 2000. Προστίθενται νέες περιοχές SPA (Special Protected Areas), για την προστασία πτηνών. Η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου εντός αυτών, γίνεται ιδιαίτερα προβληματική, έως και απαγορευτική.

Την ίδια χρονιά, εκδίδεται η οδηγία 2004/3Ε/ΕΚ «Περί Περιβαλλοντικής Ευθύνης» (Environmental Liability). Αφορά στην πρόληψη και την αποκατάσταση σε περίπτωση περιβαλλοντικής ζημιάς. Νομοθετείται έτσι η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Ο Σύνδεσμος, μετά από συνεννόηση με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, δημιουργεί ειδικό poster, αφιερωμένο στα βασικά ορυκτά της χώρας μας και τη χρησιμότητά τους. Με έξοδα του ΣΜΕ, αποστέλλεται σε 10.000 σχολεία, προκειμένου να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής εκπαίδευσης, με βάση αντίστοιχες οδηγίες που εκπονεί το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Επίσης, μοιράζεται σε φορείς Δημόσιας Διοίκησης, σε Κοινότητες, Δήμους, Νομαρχίες και Περιφέρειες περιοχών που έχουν εξορυκτική δραστηριότητα, σε σχολές γεωεπιστημών και σε τοπικά γραφεία ΤΕΕ.

■ **2003.** Φωτογραφία Ημερίδας ΣΜΕ στη Δράμα με θέμα «Η Μεταλλευτική-Λατομική Δραστηριότητα στο νέο θεσμικό πλαίσιο»

■ Μήλιος - Αγγερείά, ένα από τα μεγαλύτερα λατομεία μπεντονίτη στον κόσμο, της «S&B Βιομηχανικά Ορυκτά»

Το Μάιο του 2004, με μία εντυπωσιακή εκδήλωση, ο Σύνδεσμος γιορτάζει τα 80 του χρόνια, στέλνοντας το μήνυμα ότι η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου στηρίζει την ανάπτυξη και πρέπει να είναι βασική προτεραιότητα στα αναπτυξιακά σχέδια της χώρας. Εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας των συναρμόδιων, για τον κλάδο, υπουργείων και των πολιτικών κομμάτων, αναφέρονται στη συμβολή του κλάδου στην Εθνική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και ότι αποτελεί κινητήριο δύναμη, για πολλές άλλες δραστηριότητες. Τονίζουν όμως και την

■ Εκδήλωση για τον εορτασμό των 80 χρόνων του ΣΜΕ.

■ Εκδήλωση για τον εορτασμό των 80 χρόνων του ΣΜΕ. Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης Γ. Σαλαγκούδης, τιμά την παλαιότερη εργάτρια μεταλλείων, Λεμονιά Συκιώτη

■ Εκδήλωση για τον εορτασμό των 80 χρόνων του ΣΜΕ. Ο τιμηθείς, για την 70χρονη προσφορά της εταιρείας του στην ελληνική μεταλλεία, πρόεδρος της «S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε.» (και πρόεδρος Σ.Ε.Β), Οδυσσέας Κυριακόπουλος με τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γ. Γεωργιάδη και τον Υφυπουργό Ανάπτυξης Γ. Σαλαγκούδη

■ Εκδήλωση για τον εορτασμό των 80 χρόνων του ΣΜΕ. Τιμάται ο καθηγητής της Σχολής Μεταλλειολόγων Μηχ. ΕΜΠ, Ι. Οικονομόπουλος για την πολύπλευρη προσφορά του στην ελληνική μεταλλεία και το μεγάλο επιστημονικό του έργο

■ Εκδήλωση για τον εορτασμό των 80 χρόνων του ΣΜΕ. Τιμάται ο καθηγητής της Σχολής Μεταλλειολόγων Μηχ. ΕΜΠ, Α. Φραγκίσκος για τη μεγάλη του συνεισφορά στην αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας και το σημαντικό του επιστημονικό έργο

■ Ευθύμιος Βιδάλης

Σπούδασε Government στο Harvard University και Νομική στην Αθήνα, κάτοχος MBA του Harvard University, Διευθ/νων Σύμβουλος της S&B Βιομηχανικά Ορυκτά 2001-2011, Πρόεδρος του ΣΜΕ 2005-2009, Αντιπρόεδρος ΣΕΒ 2010-2014. Επί της προεδρείας του, ο ΣΜΕ ενίσχυσε σημαντικά την εξωστρέφειά του, και βελτίωσε σε πολλά επίπεδα την προς τα έξω εμφάνισή του

■ Μάιος 2005. Αρχαιρεσίες: το νεοεκλεγέν Διοικητικό Συμβούλιο.

Από αριστερά: Γρ. Μπάκας, Μιχ. Λομβάρδος, Στ. Γιαννακόπουλος, Ρ. Κουμάντου, Ευθ. Βιδάλης, Κ. Καβουρίδης, Μ. Κωνσταντινίδης, Μ. Στεφανάκης, Ε. Φρογουδάκης, Κ. Σάλτας

Στοιχείο των δυναμικών εξελίξεων του κλάδου αποτελεί και η μεταβίβαση της πλειοψηφίας των μετοχών του ομίλου «Αλουμίνιον της Ελλάδος» από την Alcan στον ελληνικό επιχειρηματικό όμιλο Μυτιληναίου (είχε προηγηθεί το 2003 η πώληση του ομίλου Pechiney οπότε και του ομίλου ΑτΕ στην Alcan).

■ Εργοστάσιο της εταιρείας «Αλουμίνιο της Ελλάδος» στον Αγ. Νικόλαο

Το Φεβρουάριο του 2005, το προεδρείο του Συνδέσμου συναντάται με τον Επίτροπο Περιβάλλοντος της Commission Στ. Δήμα, όπου συζητούνται τα κύρια προβλήματα του κλάδου, που συνδέονται με την περιβαλλοντική νομοθεσία και τη γενικότερη περιβαλλοντική πολιτική της Ε.Ε. Στη συνάντηση αυτή, ο ΣΜΕ αναπτύσσει τις θέσεις του σχετικά με τις συνέπειες στην ανταγωνιστικότητα της εξορυκτικής δραστηριότητας από τη συνεχή παραγωγή περιβαλλοντικής νομοθεσίας, αλλά και τις απόψεις του για την εφαρμογή των αρχών βιώσιμης ανάπτυξης από τον κλάδο.

Στην Τακτική Γενική Συνέλευση του Μαΐου του 2005, εκλέγεται νέο Δ.Σ με την εξής σύνθεση: Ευθ. Βιδάλης Πρόεδρος, Β. Τσίπρας (ΛΑΡΚΟ) Αντιπρόεδρος, Στ. Γιαννακόπουλος (όμιλος Μυτιληναίου) Γεν. Γραμματέας, Μ. Λομβάρδος Ταμίας, Ρένα Κουμάντου Αναπλ. Γεν. Γραμματέα, Ε. Φαίδρος Αναπλ. Ταμίας, Γ. Γεωργιάδης, Κ. Καβουρίδης, Μ. Κωνσταντινίδης, Γ. Μπάκας (ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ), Μ. Στεφανάκης (S&B), Ε. Φρογουδάκης Μέλη.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου αποφασίζει τη δημιουργία ενός Κώδικα Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης, συνοδευόμενου από συγκεκριμένους μετρήσιμους δείκτες απεικόνισης της εφαρμογής τους, που θα αποδέχονται και θα συνυπογράφουν οι εταιρείες μέλη του ΣΜΕ. Ως στόχοι αυτής της προσπάθειας περιγράφονται στην Έκθεση Δραστηριοτήτων 2005 οι εξής: Η ενίσχυση του κύρους και της αξιοπιστίας του Συνδέσμου και των μελών του, η μεταστροφή της επικρατούσας αντίληψης ταυτοποίησης της εξορυκτικής δραστηριότητας με καταστροφή του περιβάλλοντος και ανασφαλείς – ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας και τέλος η διαφοροποίηση των μελών του Συνδέσμου από άλλες εταιρείες του κλάδου, που η δραστηριότητά τους δεν είναι σύμφωνη με τις σημερινές απαιτήσεις και τις ευαισθησίες της κοινωνίας.

Στην ημερίδα του ΣΜΕ που γίνεται στην Κοζάνη τον Οκτώβριο του 2005, με θέμα «Εξορυκτική Δραστηριότητα – Συμβολή στην ανάπτυξη της Δυτικής Μακεδονίας», ο Πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Ε. Βιδάλης στην ομιλία του περιγράφει χαρακτηριστικά τη φυσιογνωμία του κλάδου, το παρόν και το μέλλον του όπως και το πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ΣΜΕ. Παραθέτουμε συγκεκριμένα αποσπάσματα:

«Ο ελληνικός ορυκτός πλούτος αποτελείται από μία μεγάλη ποικιλία ορυκτών με πολλές και σημαντικές χρήσεις στη βιομηχανία και στη καθημερινή ζωή. Σε πολλά από αυτά τα ορυκτά διενεργείται παραγωγή παγκόσμιας κλίμακας και μεγέθους.

Οι δραστηριότητες που εκπροσωπεί ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων είναι αναπτυξιακές, εξωστρεφείς, διεθνοποιημένες και από τη φύση τους συνυφασμένες με την περιφερειακή ανάπτυξη. Η εξορυκτική δραστηριότητα στηρίζει την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, παρέχοντας φτηνή ενέργεια στην ελληνική κοινωνία, αναγκαίες πρώτες ύλες στην εγχώρια βιομηχανία και σημαντικές εξαγωγές (πάνω από το 65% του κύκλου εργασιών των εταιρειών μελών του ΣΜΕ προέρχεται από εξαγωγές) στις διεθνείς αγορές. Μεγάλες εταιρείες του χώρου έχουν από χρόνια διεθνοποιηθεί και δραστηριοποιούνται εκτός συνόρων της χώρας μας, όχι μόνο εξαγωγικά αλλά και με πρωτογενή παραγωγή, καθετοποίηση και δίκτυα διανομής σε άλλες χώρες. Χαρακτηριστικά τέτοια παραδείγματα αποτελούν εταιρείες όπως οι «ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ», τα «ΜΑΡΜΑΡΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ», η «S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε.», ο όμιλος ΤΙΤΑΝ ΑΕ και άλλες.

Βασικό στοιχείο για τον κλάδο, είναι ο ρόλος που διαδραματίζει και η συμβολή του στην περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας μας. Από τη φύση της η εξορυκτική βιομηχανία αναπτύσσεται εκεί όπου βρίσκονται και τα αποθέματα, ουσιαστικά δηλαδή στην ελληνική περιφέρεια και πολύ συχνά μάλιστα σε περιοχές με περιορισμένες άλλες δυνατότητες ανάπτυξης. Συνεπώς, στις περιοχές αυτές, οι

Μάιος 2005. Ο νεοεκλεγείς Πρόεδρος Ευθ. Βιδάλης απευθύνεται προς τους σύνεδρους της Γενικής Συνέλευσης. Πίσω, από δεξιά διακρίνονται: Μιχ. Λομβάρδος, Στ. Γιαννακόπουλος, Μιχ. Στεφανάκης, Ι. Δήμου (όμιλος Μυτιληναίου), Χρ. Καβαλόπουλος

Μάιος 2005. Γ.Σ. ΣΜΕ, βράβευση από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου του πρώτου σε βαθμολογία σπουδαστή μεταλλευτικής σχολής

Οκτώβριος 2005. Ημερίδα ΣΜΕ στην Κοζάνη. Ο Υπουργός Μακεδονίας-Θράκης Ν. Τσιαρτσιώνης, χαιρετίζει την Ημερίδα

■ **Μήλος.** Λατομείο ποζολάνης της «ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ»

■ **Οκτώβριος 2005.** Ημερίδα ΣΜΕ στην Κοζάνη. Ο Πρόεδρος ΣΜΕ, Ευθ. Βιδάλης

■ **Οκτώβριος 2005.** Ημερίδα ΣΜΕ στην Κοζάνη με θέμα «Η εξορυκτική δραστηριότητα της Δυτικής Μακεδονίας, προβλήματα, αποτελέσματα, προοπτικές»

εξορυκτικές δραστηριότητες δεν προσφέρουν μόνο απασχόληση με συνεπακόλουθη μείωση της ανεργίας και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, αλλά, μέσα από τη συνύπαρξη και τη συνεργασία τους με τον τοπικό πληθυσμό, συνεισφέρουν στη γενικότερη ευημερία της τοπικής κοινωνίας σε όλα τα επίπεδα, ενισχύοντας τις δεξιότητες και εμπλουτίζοντας το ανθρώπινο δυναμικό, αναπτύσσοντας παράλληλες οικονομικές δραστηριότητες, συμβάλλοντας στην τοπική κοινωνική και την πολιτιστική ανάπτυξη.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η Ελληνική Μεταλλεία, ακριβώς λόγω του σημαντικού και ποικίλου ορυκτού πλούτου που διαθέτει η χώρα μας και της έντονης μεταλλευτικής δραστηριότητας που έχει αναπτυχθεί, έχει κερδίσει την ευρωπαϊκή αναγνώριση και έχει κατορθώσει να έχει ισχυρή παρουσία και δύναμη επιρροής στους συνδέσμους και τις ενώσεις του κλάδου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο, ότι το 75% της νομοθεσίας των χωρών της Ε.Ε., στην οποία περιλαμβάνεται και η νομοθεσία για το περιβάλλον, διαμορφώνεται στις Βρυξέλλες. Δεν είναι όμως μόνον η αυστηρή και δύσκολη νομοθεσία της Ε.Ε. που μας προβληματίζει, είναι και οι ατυχείς χειρισμοί και οι ασάφειες στην εφαρμογή αυτής της νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο, που δυσχεραίνουν τη δουλειά μας. Επίσης, το γενικότερο ελληνικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, συχνά αγκυλωμένο, πολυδαίδαλο και γραφειοκρατικό, έρχεται να επιδεινώσει την κατάσταση.

Θέλουμε να σταθούμε στον ακρογωνιαίο για την ανάπτυξη του κλάδου μας λίθο: την αποδοχή μας από την τοπική κοινωνία. Είναι ξεκάθαρο για μας, και το τονίζουμε προς πάσα κατεύθυνση, ότι ενδιαφερόμαστε να προχωρήσουμε μαζί με τις κατά τόπους κοινωνίες, σεβόμενοι τους προβληματισμούς τους για την προστασία του περιβάλλοντος. Αγωνιζόμαστε για την κοινωνική αποδοχή, γι' αυτό που εμείς αποκαλούμε «κοινωνική» άδεια λειτουργίας και όχι απλά για την τυπική άδεια λειτουργίας από τον αρμόδιο φορέα. Στόχος μας είναι η δημιουργία σχέσεων βασισμένων στο αμοιβαίο και συλλογικό όφελος.

Εμείς είμαστε που πρέπει να προσπαθήσουμε για τη σταδιακή μεταστροφή της επικρατούσας αντίληψης ότι, η εξορυκτική δραστηριότητα καταστρέφει το περιβάλλον και αδιαφορεί για τις συνθήκες εργασίας των ανθρώπων της. Από εμάς και μόνο εξαρτάται να άρουμε τις προκαταλήψεις, να πείσουμε τις τοπικές κοινωνίες, μέσα από τη δράση και τα έργα μας, να μας αποδεχθούν, να έρθουν σε διάλογο, που ίσως και να έχει αρνητική κατάληξη, αλλά που πάντα είναι γόνιμος, εφόσον γίνεται σε πνεύμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης και σεβασμού των διαφορετικών συμφερόντων και προσδοκιών των εμπλεκόμενων μερών.

Εμείς, τα μέλη του ΣΜΕ, υιοθετούμε τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και δεσμευόμαστε για την ταυτόχρονη βελτιστοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων μας. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι για εμάς δε νοείται δραστηριότητα που δε θα λαμβάνει υπόψη της

την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων, τις επιπτώσεις στις τοπικές κοινωνίες, τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Το περιβάλλον είναι μια έννοια που απασχολεί και πρέπει να απασχολεί όλους μας. Αν όμως θέλουμε να αναπτύξουμε σωστά μία από τις σημαντικές πλουτοπαραγωγικές πηγές της πατρίδας μας οφείλουμε να κινηθούμε έξω από στερεότυπα και προκαταλήψεις. **Το δίλημμα «περιβάλλον ή ανάπτυξη» είναι ψευδές αφού, η ισόρροπη ανάπτυξη με ανταγωνιστικούς όρους και η λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, μπορούν και πρέπει να συνυπάρξουν αρμονικά εξυπηρετώντας το τρίτο σκέλος του τριγώνου, την κοινωνία».**

Το Νοέμβριο του 2005, μετά από πολυετή διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, η προσπάθεια της Commission για την έκδοση Οδηγίας «Διαχείρισης Μεταλλευτικών Αποβλήτων» (MWD), ολοκληρώνεται. Η πιο σοβαρή οδηγία αποκλειστικά για τον κλάδο, εκδίδεται στις 15 Μαρτίου του 2006 (Οδηγία 2006/21/ΕΚ). Βασικός στόχος της MWD, είναι να ορίσει μέτρα, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές για να αποφευχθούν ή να μειωθούν άσχημες συνέπειες στο περιβάλλον και στον άνθρωπο από τη διαχείριση (σε οποιαδήποτε φάση της, όπως συγκέντρωση, μεταφορά, απόθεση, διάθεση, χρησιμοποίηση κτλ.) των εξορυκτικών αποβλήτων.

Σε όλη αυτή την πολυετή προσπάθεια, ο ΣΜΕ παρεμβαίνει πολλές φορές και αυτοδύναμα και μέσω των ευρωπαϊκών συνδέσμων που συνεργάζεται, προσπαθώντας να συμβάλει, με συγκεκριμένες προτάσεις τροπολογιών επί του περιεχομένου της Οδηγίας, στην καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση της εξορυκτικής δραστηριότητας. Το τελικό κείμενο της Οδηγίας εμφανίζει σημαντικότερες βελτιώσεις έναντι των αρχικών προσεγγίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Την ίδια χρονιά, επαναλειτουργούν τα μεταλλεία Κασσάνδρας, από τη νέα εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.». Ξεκινά η εκμετάλλευση μικτών θειούχων στο μεταλλείο «Μαύρες Πέτρες» στο Στρατώνι, ενώ συνεχίζεται η παραγωγή συμπυκνωμάτων μολύβδου και ψευδαργύρου. Υποβάλλεται για έγκριση και αδειοδότηση, σχέδιο για παράλληλη εκμετάλλευση των κοιτασμάτων Ολυμπιάδας και Σκουριών, και τη λειτουργία μεταλλουργίας παραγωγής χαλκού-χρυσού-αργύρου.

Το 2006 και το 2007 αποτελούν ιδιαίτερα καλές χρονιές για την ελληνική εξορυκτική βιομηχανία σε ένα διεθνές περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από αυξημένη ζήτηση για φυσικούς πόρους.

Η ραγδαία αύξηση ζήτησης πρώτων υλών και οι θετικές ή αρνητικές επιδράσεις που το γεγονός αυτό έχει σε όλους του τομείς της παγκόσμιας οικονομίας, επαναφέρουν στο προσκήνιο, εντονότερη από ποτέ, τη στρατηγική σημασία

Βασικά στοιχεία που συνθέτουν τη σημασία του κλάδου για την εθνική οικονομία και την περιφερειακή ανάπτυξη

- Αργήως, η πρώτη σε μέγεθος εξορυκτική δραστηριότητα στη χώρα. η 2η μεγαλύτερη στην Ε.Ε. και η 5η παγκόσμια. Καλύπτει το 67% της εγχώριας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με το φθηνότερο κόστος συγκριτικά με οποιαδήποτε άλλη πηγή ενέργειας συμβάλλοντας ουσιαστικά στην απόδοση της χώρας και στην ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας.
- Σιδηροκάλαια: παραγωγή μία από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη το σύνολο της οποίας εξάγεται στις ευρωπαϊκές βιομηχανίες ανοξείδωτου χάλυβα καλύπτοντας το 7% σχεδόν των αναγκών της ευρωπαϊκής αγοράς.
- Βωξίτης: η μεγαλύτερη μεταλλευτική παραγωγή της χώρας και πρώτη σε μέγεθος για το ορυκτό αυτό σε όλη την Ευρώπη. Αποτελεί την πρώτη ύλη στην ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική οικονομία, εγκύρια παραγωγή αλουμίνια - αλουμινίου και σημαντικό εξαγωγικό προϊόν.
- Μάρμαρα: παγκοσμίως φίλης η συνολική παραγωγή των οποίων κατέχει ακόμη, παρά τον έντονο διεθνή ανταγωνισμό και το πρόβλημα ανάπτυξης στο εσωτερικό της χώρας, ηγετική θέση στην παγκόσμια αγορά.
- Ασβεστολιθικά αβράνθι. Ψηφιακή σημασία για την βιομηχανία τσιμέντων και τις κατασκευές, με ουσιαστική συμμετοχή στην περιφερειακή ανάπτυξη.
- Λευκόλιθος - Μαρμαίνα: παραγωγή που κατέχει την πρώτη θέση σε εξαγωγές στην Ε.Ε. καλύπτοντας ευρύτατο φάσμα βιομηχανικών και άλλων εφαρμογών.
- Περίλιθος: η μεγαλύτερη παραγωγή παγκόσμια, συμμετέχοντας κατά 25% στο συνολικό διεθνές παραθιν προϊόν.
- Μαρμαρινίτες: παραγωγή πρώτη σε μέγεθος πανευρωπαϊκά και δεύτερη παγκόσμια, με ενδύσεις βιομηχανικές κρήσεις.
- Κίσαρης: μοναδικό υλικό η σημαντικού ύψους παραγωγή του οποίου διακτείνεται στην ελληνική και διεθνή αγορά.
- Παζολίτης, Άστριος, Χαλαζίας, Γύψος, Κοκκίνης, Ανθρακικό σφόνδα, Τάλκης, Χωνίτης, Αρσενούλιθος, Μικτά θειώδη: εκμεταλλεύσεις που καλύπτουν βασικές ανάγκες της εγχώριας και διεθνούς βιομηχανίας.
- Χρυσός: σημαντικό κοσμάκι κυρία στην Β. Ελλάδα που βρίσκεται σε φάση αδειοδότησης.

■ **2005.** Βασικά στοιχεία που συνθέτουν τη σημασία της ελληνικής, εξορυκτικής - μεταλλουργικής βιομηχανίας

■ Αποκατάσταση Αποθέσεων Εξορυκτικών Αποβλήτων της εταιρείας «Δεήφοι - Δίστομο ΑΜΕ»

των φυσικών πρώτων υλών. Πλέον ορατά παραδείγματα αυτών των εξελίξεων αποτελούν: η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και η ανάδειξη της γεωπολιτικής στρατηγικής της σημασίας, οι σημαντικές αυξήσεις τιμών των μετάλλων και των περισσότερων πρώτων υλών και η άνθιση των μαζικών μεταφορών υλικών, ιδιαίτερα των θαλάσσιων, καθώς είναι αυτές που συνδέουν τις διασπαρμένες ανά την υφήλιο πηγές πρώτων υλών με τις αγορές.

Το 2006, ολοκληρώνεται η διαδικασία αποδοχής, από τα μέλη του ΣΜΕ, του Κώδικα Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης και των δεικτών εφαρμογής των Αρχών αυτών. Σε συνέντευξη Τύπου που δίνεται από το προεδρείο του Συνδέσμου, στα γραφεία του, στις 4-5-2006 παρουσιάζεται αναλυτικά ο Κώδικας στους εκπροσώπους του τύπου όπως και οι σκοποί και στόχοι των μελών του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων από την υιοθέτηση και εφαρμογή του.

Το κύριο μήνυμα στην συνέντευξη αυτή, δίνεται από τον Πρόεδρο του ΣΜΕ κ. Ε. Βιδάλη που τονίζει ότι «Με την υιοθέτηση αυτού του Κώδικα και την παρακολούθηση της εφαρμογής του μέσω δεικτών, οι επιχειρήσεις-μέλη του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων κάνουν ένα πρωτοποριακό βήμα ανταπόκρισης στις προκλήσεις για ισόρροπη βιώσιμη ανάπτυξη σε βάθος χρόνου, και δεσμεύονται συλλογικά να επιδιώκουν την αποδοχή της ελληνικής κοινωνίας με πράξεις και όχι λόγια».

■ Εκμετάλλευση μικτών θειούχων στο μεταλλείο «Μαύρες Πέτρες» στο Στρατώνι, της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ»

Με δεδομένη πλέον την μεγάλη συμμετοχή της Ε.Ε. στην παραγωγή νομοθεσίας που αφορά τον κλάδο (περιβαλλοντική νομοθεσία, κανονισμοί ρύπων κλπ.) και την αυξανόμενη συμμετοχή του ΣΜΕ στην διαμόρφωση θέσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προς όφελος του κλάδου, ο Σύνδεσμος για πρώτη φορά πραγματοποιεί εκδήλωση στις Βρυξέλλες (26/1/2006) σε αίθουσα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Συμμετέχουν Έλληνες Ευρωβουλευτές, μέλη της Μόνιμης Εθνικής Αντιπροσωπείας, στελέχη διαφόρων Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εκπροσώπων ευρωπαϊκών κλαδικών συνδέσμων. Σκοπός της εκδήλωσης είναι η γνωριμία με τον Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, η γνωριμία με τον ελληνικό εξορυκτικό κλάδο και τη σημασία του για την εθνική αθλή και την ευρωπαϊκή οικονομία, η γνωστοποίηση των θέσεων και των απόψεων του ΣΜΕ σε βασικά θέματα του κλάδου προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της ανάπτυξής του και άρσης των υφιστάμενων εμποδίων. Βασικά θέματα που θίγει ο Σύνδεσμος στην Ημερίδα αυτή είναι: πολυνομία και κωδικοποίηση της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας, ανταγωνιστικότητα της ελληνικής εξορυκτικής βιομηχανίας, συνεργασία με τοπικές κοινωνίες, υιοθέτηση Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης, αυτορρυθμίσεις με διάλογο των εμπλεκόμενων φορέων όπως π.χ. για το κρυσταλλικό πυριτικό.

Κώδικας Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης

Ο εξορυκτικός κλάδος είναι οικονομικά δραστηριότητα ζωικής σημασίας για την ανθρώπινη ευημερία, καθώς παράγει προϊόντα που καλύπτουν βασικές ανάγκες της κοινωνίας. Για την ικανοποίηση των σημερινών και μελλοντικών αναγκών της κοινωνίας, οι επιχειρήσεις του εξορυκτικού κλάδου πρέπει να μπορούν να λειτουργούν σε ένα προβλέψιμο θεσμικό και νομικό πλαίσιο που προάγει την επιχειρηματικότητα, διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος και ενισχύει την κοινωνική συνοχή.

Οι παραπάνω στόχοι εναρμονίζονται με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως αυτή ορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, Goetheborg 2001), και η οποία αποβλέπει στην ταυτόχρονη βελτίωση των δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων και στους τρεις πυλώνες της: Οικονομία, Περιβάλλον, Κοινωνία.

Τα μέλη του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ) αναγνωρίζουν ότι η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί πρωταρχικής σημασίας στόχο της κοινωνίας και αποδέχονται το δικό τους ρόλο στην επίτευξη αυτής της επίδωξης.

Για το σκοπό αυτό οι επιχειρήσεις-μέλη του ΣΜΕ υιοθετούμε τον παρόντα Κώδικα Αρχών και δεσμευόμαστε για τη συνεχή βελτίωση των επιδόσεών μας στον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα της εργασίας.

1. Ενωσιμάνοντας αρχές βιώσιμης ανάπτυξης στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των εταιριών-μελών μας.
2. Εφαρμόζοντας αρχές και πρακτικές επιχειρηματικής πθικής και σύγχρονα σσστήματα εταιρικής διακυβέρνησης.
3. Εκπληρώνοντας με συνέπεια τις θεσμοθετημένες υποκρεώσεις μας και παρέχοντας ορθή και συστηματική ενημέρωση και πληροφόρηση σε όσους επηρεάζονται ή επηρεάζουν τις δραστηριότητες των επιχειρήσεών μας.
4. Επιδιώκοντας τον ειλικρινή διάλογο με όσους επηρεάζονται ή επηρεάζουν τις δραστηριότητες των επιχειρήσεών μας, με πνείμα αμοιβαίας κατανόησης των απόψεων των διαφόρων μερών.
5. Υιοθετώντας την ανάπτυξη και εφαρμογή ορθών και επιστημονικά θεμελιωμένων μεθόδων σχεδιασμού των εξορυκτικών δραστηριοτήτων για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος και για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
6. Διευκολύνοντας και ενθαρρύνοντας τη σχεδίαση προϊόντων και διαδικασιών παραγωγής, τη χρήση και ανακύκλωση των προϊόντων μας και τη διάθεση των αποβλήτων, με υπεύθυνο τρόπο.
7. Επενδύοντας σε φυσικούς, τεχνολογικούς, οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους με σκοπό την ανάπτυξη και συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας σε βάθος χρόνου.
8. Επιδιώκοντας τη συνεχή βελτίωση των επιδόσεών μας στον τομέα της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
9. Δημοσιοποιώντας στοιχεία για την παρακολούθηση της προόδου που αφορά στις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις του κλάδου, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
10. Συμβάλλοντας οι επιχειρήσεις, ως «ενεργή πολίτες», στην κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και θεσμική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιούμαστε.

■ **Μάιος 2006.** Ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας του ΣΜΕ, Ε. Βιδάλης και Στ. Γιαννακόπουλος, στη συνέντευξη τύπου για την παρουσίαση του Κώδικα Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΣΜΕ

■ Ο Κώδικας Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΣΜΕ, όπως υιοθετήθηκε από τα μέλη του το Μάιο του 2006

Το 2005 ξεκινά και συνεχίζεται μέχρι και το 2008 από την Ελληνική Πολιτεία, μετά από πολύχρονες καθυστερήσεις, ένας σημαντικός διάλογος για τον χωροταξικό σχεδιασμό και καταστρώνονται τα πρώτα σχέδια του Εθνικού Χωροταξικού και του Ειδικού Χωροταξικού για τη Βιομηχανία. Ο ΣΜΕ προβάλλει τη θέση του παντού, προς την πολιτική ηγεσία, τη Δημόσια Διοίκηση και τους εμπλεκόμενους φορείς ότι δηλαδή ο χωροταξικός σχεδιασμός της χώρας οφείλει να λάβει υπόψη του την μεγάλη βαρύτητα που έχει η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου γι' αυτήν, ως παράγοντας ανάπτυξης και να συμπεριλάβει τις χωρικές ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν την εξορυκτική δραστηριότητα. Προτείνει να αναλυθούν και να ενσωματωθούν στα κριτήρια του χωροταξικού σχεδιασμού η προτεραιότητα που πρέπει να έχει η εκμετάλλευση ορυκτών πόρων στο σχεδιασμό των διαφόρων χρήσεων γης. «Η εξορυκτική δραστηριότητα είναι η μόνη που δεν μπορεί να χωροθετηθεί κάπου αλλού, εκτός από το χώρο που έδωσε η φύση στο κοίτασμα και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στα υπό διαμόρφωση σχέδια, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στις πρώτες ύλες και η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας σε βάθος χρόνου» (απόσπασμα από την Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων του ΣΜΕ).

Ιανουάριος 2006. Εκδήλωση στις Βρυξέλλες με θέμα «Ελληνική εξορυκτική βιομηχανία και βιομηχανική πολιτική της Ε.Ε.». Από δεξιά: Ρ. Κουμάντου, Ευθ. Βιδάλης και Χρ. Καβαλόπουλος

Το Σεπτέμβριο του 2006, μετά από πρωτοβουλία του ΣΜΕ, η επιστημονική επιτροπή Μεταλλειολόγων Μπχ. του ΤΕΕ, οργανώνει Ημερίδα με θέμα: «Εθνικός Χωροταξικός Σχεδιασμός & Εξορυκτική Δραστηριότητα». Στην Ημερίδα αυτή που υποστηρίζεται ιδιαίτερα από το Σύνδεσμο, με ανάλογη συμμετοχή και εκπροσώπηση εταιρειών, κεντρική εισήγηση του Προέδρου του ΣΜΕ και εισηγήσεις εταιρειών μελών, αναδεικνύονται όλες οι θέσεις του κλάδου για την ένταξή του στο χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας.

Το 2006 δημιουργείται η πρώτη συμφωνία αυτορρύθμισης του κλάδου για το κρυσταλλικό πυριτικό και την αντιμετώπισή του στους χώρους δουλειάς. Στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επιτυγχάνεται συμφωνία μεταξύ εργοδοτικών και εργατικών ενώσεων πάνω στο θέμα αυτό με παράλληλη υιοθέτηση βέλτιστων τεχνικών και καλών πρακτικών σ' όλες τις φάσεις παραγωγής και διαχείρισης υλικών και προϊόντων που περιέχουν κρυσταλλικό πυριτικό, χωρίς να τεθούν περιορισμοί ορίων έκθεσης. Ο ΣΜΕ διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο σε αυτήν την τελική συμφωνία αυτορρύθμισης.

Τα τελευταία 40 χρόνια, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου έχουν επιδοθεί σε μία συνεχή και επίπονη προσπάθεια βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, αέναου εκσυγχρονισμού των μέσων εργασίας και των ατομικών μέσων προστασίας. Εγκαθιστούν και εξελίσσουν ολοκληρωμένα συστήματα ασφάλειας και πρόληψης ατυχημάτων, παράλληλα με τη συνεχή εκπαίδευση-επιμόρφωση των εργαζομένων τους. Βασικός στόχος αυτής της προσπάθειας, είναι η Υγιεινή & Ασφάλεια όλων των εργαζομένων στους χώρους εργασίας να αποτελεί κα-

■ **Σεπτέμβριος 2006.** Ημερίδα ΤΕΕ, «Εθνικός Χωροταξικός Σχεδιασμός & Εξορυκτική Δραστηριότητα». Διακρίνεται το προεδρείο της εκδήλωσης και ο ομιλών Πρόεδρος του ΤΕΕ, Ι. Αλαβάνος

■ **Οκτώβριος 2006.** Ημερίδα «Εθνικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός και Εξορυκτική Βιομηχανία». Σχετική Αφίσα Ημερίδας

ταστατικό της καθημερινής δουλειάς, με απώτερο σκοπό το μηδενισμό των ατυχημάτων. Όσο και αν φαίνεται «ουτοπικό», εταιρείες μέλη του Συνδέσμου, κατορθώνουν να μηδενίσουν τα ατυχήματά τους για μία ή περισσότερες συνεχείς χρονιές. Απέχουμε από την επίτευξη του στόχου, αλλά οι προσπάθειες συνεχίζονται. Αρωγός αυτής της προσπάθειας είναι και ο Σύνδεσμος, με τη συνεχή λειτουργία ομάδας εργασίας για την Ασφάλεια, με τη διοργάνωση κλειστών ημερίδων για την ανταλλαγή απόψεων πάνω σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας μεταξύ εταιρειών μελών, με την εκπροσώπηση του κλάδου σε όργανα αντίστοιχα με το θέμα, τόσο σε Ελληνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και με την ενεργό συμμετοχή του στη διαμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου που διέπει η Υγιεινή και Ασφάλεια.

Τον ίδιο χρόνο, ξεκινά η προσπάθεια από την Commission, για την προώθηση Οδηγίας σχετικής με την «Καταχώρηση, Αξιολόγηση και Αδειοδότηση των Χημικών Προϊόντων (REACH)». Ο Σύνδεσμος από κοινού με τους ομόλογους ευρωπαϊκούς του εταίρους, ζητά την εξαίρεση των ορυκτών πρώτων υλών όπως και των τελικών προϊόντων φυσικοχημικής κατεργασίας που δεν αλλάζουν ουσιαστικά τη χημική τους σύσταση, κάτι το οποίο εν πολλοίς επιτυγχάνεται.

Στην Τακτική Γενική Συνέλευση το Μάιο του 2007, ανανεώνεται το Δ.Σ. του Συνδέσμου με την εκλογή νέων μελών όπως: Ν. Δημαρέλης (ΜΕΒΙΟΡ), Π. Βετούλας (Ελληνικοί Λευκόλιθοι), Β. Λάμπρος (Ελληνικά Λατομεία), Κ. Μελάς (ΔΕΗ), Ν. Συριόπουλος (ΓΕΩΕΛΛΑΣ)

■ **Υγιεινή και Ασφάλεια Εργασίας.**
Ατομικά μέσα προστασίας. Παρελθόν-παρόν

Μάιος 2007. Νέο Δ.Σ. ΣΜΕ. Στην μπροστινή σειρά, από αριστερά: Ε. Φρογουδάκης, Μιχ. Στεφανάκης, Γρ. Μπάκας, Κ. Σάλλας, Μ. Κωνσταντινίδης, Ν. Συριόπουλος, Στ. Γιαννακόπουλος. Στη δεύτερη σειρά από αριστερά: Β. Λάμπρος, Π. Βετούλας, Ευθ. Βιδάλης, Ελ. Φαίδρος, Ν. Δημαρέλης.

Τη ίδια χρονιά, η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκινά προσπάθεια επαναπροσδιορισμού της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Πολιτικής, με σκοπό την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Βιομηχανίας και την ενδυνάμωση της συμμετοχής της στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η προσπάθεια αυτή, περιλαμβάνει όλους τους σημαντικούς βιομηχανικούς κλάδους της Ε.Ε., όπως και την εξορυκτική – μεταλλουργική βιομηχανία. Ιδρύεται από την Commission Ανώτατο Όργανο Διαβούλευσης, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, το “High Level Group on Competitiveness, Energy and Environment”, με στόχο την επεξεργασία ολοκληρωμένης πρότασης

νέας Βιομηχανικής Πολιτικής. Στο όργανο αυτό και στην ενότητα των φυσικών πόρων, μετέχει και ο Πρόεδρος του ΣΜΕ, Ε. Βιδάλης.

Το Μάιο του 2007, πραγματοποιείται από το ΣΜΕ εκδήλωση με θέμα «Εξορυκτικός Κλάδος και Βιώσιμη Ανάπτυξη», στα πλαίσια του εορτασμού της Ευρωπαϊκής Ημέρας Ορυκτών. Η εκδήλωση έχει μεγάλη συμμετοχή με κύριους ομιλητές, εκτός του Προέδρου του ΣΜΕ, το Γεν. Γραμματέα ΥΠΑΝ Ν. Στεφάνου, τον Ευρωβουλευτή Κ. Χατζηδάκη, τον καθηγητή της Σχολής Μεταλλειολόγων Μηχ. ΕΜΠ Δ. Καλιαμπάκο και το Διευθ. Σύμβουλο της «TITAN Α.Ε.» Δ. Παπαλεξόπουλο.

Ένας από τους βασικούς στόχους της ημερίδας, είναι η ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για τη χρησιμότητα και τη σημασία των ορυκτών στην καθημερινή ζωή αλλά και γενικότερα στην οικονομία. Το θέμα «Εξορυκτικός Κλάδος και Βιώσιμη Ανάπτυξη» αντιμετωπίζεται από διάφορες οπτικές, δίνοντας απαντήσεις σε όλα τα ερωτήματα που απασχολούν τις σημερινές κοινωνίες και ιδιαίτερα σε σχέση με την ισορροπία περιβάλλοντος και ανάπτυξης. Τα κύρια σημεία της τοποθέτησης του ΣΜΕ στην Ημερίδα αυτή είναι: α) η σημασία του εξορυκτικού κλάδου δεν μπορεί να μετρηθεί απλά με το μέγεθος της παραγωγής του ή την αξία των πωλήσεων και των εξαγωγών του, αυτό που πολλοί άνθρωποι δεν συνειδητοποιούν είναι το πόσο απαραίτητα και αναγκαία είναι τα προϊόντα του εξορυκτικού κλάδου στην καθημερινή ζωή, β) τα αντικείμενα που μας περιβάλλουν και μας είναι απαραίτητα στην καθημερινότητά μας, είτε περιέχουν, είτε βασίζονται σε κάποιο ορυκτό, γ) ο εξορυκτικός κλάδος από τη

■ **Μάιος 2007.** Ημερίδα ΣΜΕ «Εξορυκτικός Κλάδος και Βιώσιμη Ανάπτυξη»

■ **Μάιος 2007.** Ημερίδα ΣΜΕ «Εξορυκτικός Κλάδος και Βιώσιμη Ανάπτυξη». Οι κεντρικοί ομιλητές της Εκδήλωσης από δεξιά: Δ. Παπαλεξόπουλος, Ευθ. Βιδάλης, Δ. Καλιαμπάκος, Κ. Χατζηδάκης

■ **Ημερίδα ΣΜΕ** «Εξορυκτικός Κλάδος και Βιώσιμη Ανάπτυξη». Ο Δ. Πόρτολος με τους εκπροσώπους των Ομοσπονδιών των εργαζομένων, Ι. Κωνσταντινίδη της ΟΜΕ (αριστερά) και Θ. Θεοφιλαχτίδη της ΟΕΜΛΕ (δεξιά)

■ **Ημερίδα ΣΜΕ** «Εξορυκτικός Κλάδος και Βιώσιμη Ανάπτυξη». Από αριστερά: Ε. Ηλιοδρομίτης (ΛΑΒΑ), Ρ. Μπατμάνογλου (ΥΠΕΧΩΔΕ), Γρ. Μπάκας (Ελληνικοί Λευκόλιθοι)

φύση του επεμβαίνει στο περιβάλλον, προκαλώντας οπτική κυρίως όχληση, η οποία αποκαθίσταται, δ) η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης ως πρακτική και ως τρόπος λειτουργίας για τον κλάδο, αποτελούν φυσική αναγκαιότητα και βασική επιδίωξή του.

Εσωτερική Ημερίδα με θέμα «Εργολαβικές σχέσεις εργασίας και ασφάλεια»

Το Νοέμβριο του 2007, ο ΣΜΕ οργανώνει εσωτερική ημερίδα, στις εγκαταστάσεις του «TITAN Α.Ε» στη Θεσσαλονίκη, με θέμα «Εργολαβικές σχέσεις εργασίας και ασφάλεια». Σκοπός της ημερίδας αυτής είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων του εργολαβικού προσωπικού σε σχέση με την ασφάλεια εργασίας και η αποτελεσματικότερη δράση των εργοδοτριών εταιρειών στα πλαίσια της σημαντικής εργοδοτικής τους ευθύνης. Επίσης, βασικός στόχος αποτελεί η συγκεκριμενοποίηση μέτρων ενιαίας δράσης των εταιρειών μελών (καλές πρακτικές στα θέματα ασφάλειας, κριτήρια επιλογής – αξιολόγησης κλπ).

Η κεντρική επισήμανση του Προέδρου του ΣΜΕ Ε. Βιδάλη, περιγράφεται ως εξής: «Η ευθύνη για τον εργολάβο είναι δική μας! Ακόμη και αν καταφέρουμε να «θωρακίσουμε» νομικά τις συμβάσεις που υπογράφουμε με τους εργολάβους, ακόμη και αν οι εργολάβοι αποκτήσουν τη δική τους επιστασία, η κοινωνία εμάς θα θεωρεί πάντα σαν υπεύθυνους και εμείς πρέπει να κερδίζουμε την αποδοχή της, δείχνοντας ότι το θέμα της ασφάλειας μας ενδιαφέρει για όλους ανεξαιρέτως τους εργαζόμενους στο χώρο μας. Η κοινωνία δεν δέχεται να «κρυβόμαστε» πίσω από μια εργολαβική σχέση».

Το 2008, ο ΣΜΕ προσπαθεί να προβάλει ευρύτερα, για μία ακόμη φορά, τη σημασία του κλάδου στην περιφερειακή ανάπτυξη και απασχόληση. Για τις ανάγκες άρθρων που ασχολούνται με το θέμα, ο ΣΜΕ, κυκλοφορεί ανά κλάδο εξόρυξης τα παρακάτω στοιχεία που αποτελούν και τη βασική εικόνα της φυσιογνωμίας του (στοιχεία Έκθεσης Δραστηριοτήτων ΣΜΕ 2008).

«Η εξορυκτική δραστηριότητα και η μεταλλουργία που εξαρτάται από αυτήν, βρίσκονται εξολοκλήρου στην περιφέρεια, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξή της. Το σύνολο των απασχολούμενων στην περιφέρεια, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, στα μεταλλεία, λατομεία (συμπεριλαμβανομένων και των λατομείων μαρμάρου) και στις βασικές μεταλλουργίες της χώρας, Αλουμίνιον της Ελλάδος και ΛΑΡΚΟ, που καθετοποιούν ελληνικής παραγωγής μεταλλεύματα, ανέρχεται σε 22.000 περίπου εργαζόμενους.

Πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι από αυτή τη δραστηριότητα και την άμεση απασχόληση, εξαρτώνται πάνω από 90.000 περίπου άλλες θέσεις εργασίας που εξυπηρετούν ή σχετίζονται με την εξορυκτική - μεταλλουργική βιομηχανία και φυσικά η πλειοψηφία τους ανήκει στην περιφέρεια.

Τα βασικότερα στοιχεία που περιγράφουν τη δραστηριότητα της εξορυκτικής – μεταλλουργικής βιομηχανίας στην περιφέρεια είναι:

Ασβεστολιθικά αδρανή – δομικά υλικά

Λειτουργούν σ' όλη την περιφέρεια περί τις 70 εγκεκριμένες λατομικές περιοχές (ζώνες) με 150 περίπου λατομεία εξόρυξης, μαζί με τις μονάδες επεξεργασίας των προϊόντων τους και συνολική ετήσια παραγωγή που υπερβαίνει τους 90.000 εκατ. τόνους. Βρίσκονται σε κάθε νομό, διάσπαρτα σ' όλη τη χώρα. Στηρίζουν κατά κύριο λόγο την περιφερειακή οικοδομική ανάπτυξη, τα περιφερειακά έργα και την ελληνική τσιμεντοβιομηχανία που και αυτή δραστηριοποιείται στην περιφέρεια.

■ Λατομείο αδρανών «Δρυμός» της «TITAN ΑΕ»

Λατομεία μαρμάρου

Λειτουργούν 210 περίπου λατομεία, ιδιαίτερα στην περιφέρεια, παράγοντας ετησίως 2,5 εκ. τον. μαρμαρικών προϊόντων. Κύρια η δραστηριότητα αυτή εντοπίζεται στους νομούς Δράμας, Καβάλας, Κοζάνης, Ιωαννίνων, Μαγνησίας, Βοιωτίας, Ευβοίας, Αργολίδος, Αρκαδίας, Κυκλάδων, Λακωνίας. Η δραστηριότητα αυτή καλύπτει τις ανάγκες της εγχώριας οικοδομικής δραστηριότητας και πραγματοποιεί σημαντικού ύψους εξαγωγές, που υπερβαίνουν τα 25 εκ. ευρώ.

■ «Μάρμαρα Παυλίδη»
Λατομεία Μαρμάρου στην περιοχή «Γρανίτης»

Μεταλλεύματα

Είτε ως πρωτογενή υλικά είτε ως καθετοποιημένα προϊόντα, άμεσα συνδεδεμένα με τις ανάγκες της διεθνούς και ελληνικής βιομηχανίας και μεταλλουργίας παράγονται: άστριοι, βωξίτης, λευκόλιθος, καυστική και δίπυρος μαγνησία, λαστερίτης ως πρώτη ύλη σιδηρονικελίου και μικτά θειούχα με ειδικά συμπυκνώματα μολύβδου και ψευδαργύρου. Η συνολική ετήσια παραγωγή των υλικών αυτών ανέρχεται σε 5,5 εκατ. τον. Η δραστηριότητα αυτή εντοπίζεται στους νομούς Θεσσαλονίκης, Φωκίδος, Βοιωτίας, Φθιώτιδος, Ευβοίας και Χαλκιδικής.

Βιομηχανικά Ορυκτά

Έχουν σημαντικές βιομηχανικές εφαρμογές και καλύπτουν τις ανάγκες τις εγχώριας βιομηχανίας και της διεθνούς ζήτησης. Πολλά από αυτά τα προϊόντα σε σημασία και ύψος παραγωγής είναι από τα σημαντικότερα στον κόσμο (περλίτης, μπεντονίτης, κίσσηρις, ανθρακικό ασβέστιο κλπ). Η δραστηριότητα αυτή κατανέμεται στους νομούς Γρεβενών, Θεσσαλονίκης, Αιτωλίας και Ακαρνανίας, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας, Λαρίσης, Χαλκιδικής όπως και στις περιφέρειες

■ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ»
Μεταλλεία Κασσάνδρας, Κεντρική Στοά

■ Εταιρεία ΛΑΡΚΟ Γ.Μ.Μ.Α.Ε. Μεταλλουργεία Λάρυμνας

■ Λατομείο περλίτη στη θέση «Τράχηλα» της Μήλου, της «S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε.»

■ ΔΕΗ ΑΕ. Λιγνιτωρυχεία στην Πτολεμαίδα

Κρήτης, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου. Η συνολική ετήσια παραγωγή των υλικών αυτών ανέρχεται σε 6 εκ. τον. περίπου.

Ενεργειακά Ορυκτά (λιγνίτης)

Ουσιαστικά στηρίζουν την ενεργειακή παραγωγή της χώρας. Εξορύσσονται ετησίως περί τους 65 εκατ. τον. Η δραστηριότητα αυτή κατανέμεται στους νομούς Κοζάνης, Φλωρίνης και Αρκαδίας. Εκτιμάται ότι οι περιφέρειες αυτές, έχουν ως πρόσσοδο από αυτή τη δραστηριότητα (μισθοί, προμήθειες, εργολαβίες, έμμεση απασχόληση, υπηρεσίες, κοινωνικά ανταποδοτικά έργα και είσπραξη τέλους ανάπτυξης) πλέον των 380 εκατ. ευρώ ανά έτος».

Το Νοέμβριο του 2008, υιοθετείται με πρωτοβουλία του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής G. Verheugen και μετά από ευρεία ανοιχτή διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερόμενους, μια ιδιαίτερα σημαντική νέα Ευρωπαϊκή πολιτική με τίτλο: «Πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες – κάλυψη των ουσιαστικών αναγκών μας, για ανάπτυξη και απασχόληση στην Ευρώπη (Raw Materials Initiative)».

Οι βασικοί άξονες της πρωτοβουλίας Verheugen είναι οι εξής:

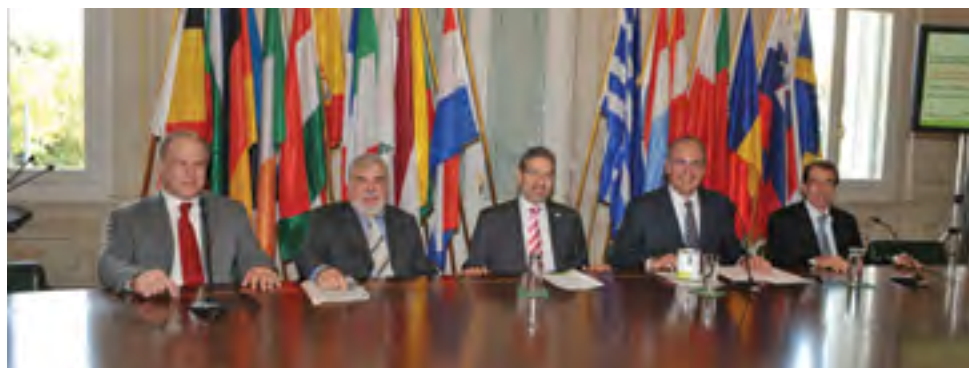
α) Εξασφάλιση πρόσβασης στις πρώτες ύλες στις διεθνείς αγορές με τους όρους που ισχύουν για άλλους ανταγωνιστές, β) Καθορισμός του κατάλληλου πλαισίου προϋποθέσεων στην Ε.Ε. για την προώθηση βιώσιμου εφοδιασμού με πρώτες ύλες από ευρωπαϊκές πηγές, γ) Ενίσχυση γενικά της αποδοτικής χρήσης των πόρων και προώθηση της ανακύκλωσης με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενών πρώτων υλών από την Ε.Ε. και ελάττωση της σχετικής εξάρτησης από τις εισαγωγές. Η πρωτοβουλία προτείνει μια ευρωπαϊκή στρατηγική που να διασφαλίζει την πρόσβαση στους αναγκαίους για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης φυσικούς πόρους, τόσο από ευρωπαϊκές όσο και από τρίτες χώρες και προωθεί την οικοαποδοτικότητα στη χρήση των πόρων αυτών, έναντι της σημερινής κατασπατάλησής τους. Έτσι, επανέρχεται στο

προσκήνιο ο «ξεχασμένος» και «παρεξηγημένος» κλάδος των μη ενεργειακών πόρων, βάζοντας επί τάπητος την ανάγκη δημιουργίας συγκροτημένης στρατηγικής και συγκεκριμένης ευρωπαϊκής πολιτικής σε σχέση με τους ορυκτούς φυσικούς πόρους, ώστε να χρησιμεύσει ως εργαλείο στήριξης της ανάπτυξης και της βιωσιμότητας, σε βάθος χρόνου, της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Παράλληλα με όλα αυτά ο Σύνδεσμος το 2008 ξεκινά επικοινωνιακή καμπάνια με στόχο την ανάδειξη στο ευρύ κοινό, της σημασίας των ορυκτών στην καθημερινή ζωή.

Κύριοι στόχοι της καμπάνιας αυτής είναι: η ενημέρωση της κοινής γνώμης για τη φύση και τη χρησιμότητα των ορυκτών και των μεταλλευμάτων, η πρόκληση του ενδιαφέροντος της κοινής γνώμης, η επιλογή ομάδων κοινού με στόχο την εξοικείωσή τους με τα ορυκτά, η προβολή του εύρους χρήσης των ορυκτών στην καθημερινότητα όλων. Βασικό μήνυμα της καμπάνιας αυτής είναι: «Τα ορυκτά αγκαλιάζουν την καθημερινότητά μας και βρίσκονται παντού και σ' όλα γύρω μας».

Το Δεκέμβριο του 2008, δίνεται συνέντευξη τύπου του προεδρείου του Συνδέσμου, στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα, όπου παρουσιάζεται η καμπάνια «Γύρω-Γύρω Όλα». Γίνονται πολλά αφιερώματα σε αυτήν, από τον έντυπο και ηλεκτρικό τύπο.

■ Συνέντευξη τύπου του προεδρείου του ΣΜΕ στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα, για την καμπάνια του «Γύρω-Γύρω Όλα- τα ορυκτά αγκαλιάζουν τη ζωή μας». Στην κάτω φωτογραφία, δεύτερος από δεξιά ο δημοσιογράφος-συνεργάτης του ΣΜΕ Σ. Ζηλάτος, συντονίζει τη συνέντευξη

Τα ορυκτά μάς **φτιάχνουν** τη ζωή!

ΓΥΡΩΓΥΡΩΛΑ
Τα ορυκτά **αγκαλιάζουν** τη ζωή μας

Μπορεί να μην το καταλαβαίνουμε, αλλά σε όλη τη διάρκεια της ζωής μας θα χρησιμοποιήσουμε έως και 400 τόνους ορυκτών!
Τα ορυκτά υπάρχουν παντού γύρω μας. Σε κάθε σπίτι, σε κάθε γραφείο, στα αυτοκίνητα, στις τηλεοράσεις, στα φάρμακα, στα καλλυντικά, ακόμη και στην οδοντοκρέμα που δουρεύεστε τα δόντια σας σήμερα το πρωί!
Τα ορυκτά αγκαλιάζουν την καθημερινότητά μας και βρίσκονται παντού και σε όλα γύρω μας.

■ Χαρακτηριστικό τρίπτυχο από την καμπάνια του ΣΜΕ «Γύρω - Γύρω Όλα»

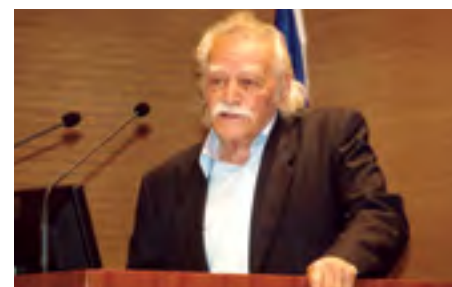
■ Καμπάνια του ΣΜΕ «Γύρω-Γύρω Όλα». Αφίσα ανάδειξης της χρήσης των ορυκτών στην καθημερινή ζωή

■ **Μάιος 2009.** Εκδήλωση ΣΜΕ με θέμα «Ορυκτά, η αναγκαιότητά τους και η νέα Ευρωπαϊκή Πολιτική για τη διασφάλισή τους»

Το 2009, ξεσπά η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία ξεκίνησε ουσιαστικά από το φθινόπωρο του 2008. Η κρίση αυτή περνά στην πραγματική οικονομία, αφήνοντας σοβαρό αρνητικό αποτύπωμα στη διεθνή ανάπτυξη. Η Εθνική Οικονομία εισέρχεται και αυτή σε έντονη ύφεση. Οι συνθήκες αυτές, επηρεάζουν σημαντικά την διεθνή αγορά των Ορυκτών Πρώτων Υλών και των μεταλλουργικών προϊόντων. Σε συνδυασμό με την καθίζηση του κατασκευαστικού τομέα παγκόσμια, η εξορυκτική-μεταλλουργική δραστηριότητα δέχεται σοβαρό πλήγμα, που σε ό,τι αφορά τις εξαγωγές της, θα ξεπεραστεί μετά από δύο χρόνια.

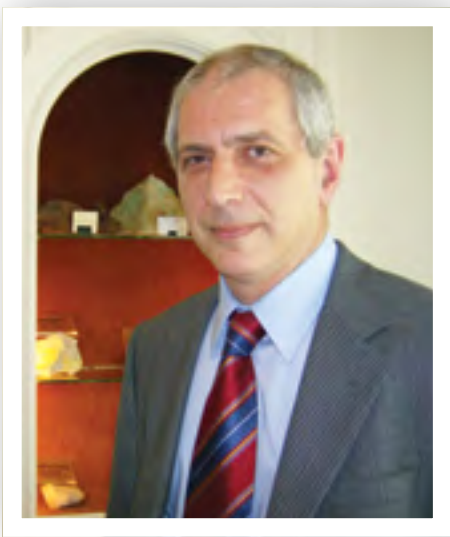
Τον ίδιο χρόνο, πραγματοποιείται μεγάλη κεντρική εκδήλωση από το ΣΜΕ, με θέμα «Ορυκτά, η αναγκαιότητά τους και η νέα Ευρωπαϊκή Πολιτική για τη διασφάλισή τους». Κεντρικοί ομιλητές ήταν εκτός του Προέδρου του ΣΜΕ Ε. Βιδάλη, ο Υπουργός Ανάπτυξης Κ. Χατζηδάκης, ο Βουλευτής Επικρατείας Επ. Κουβέλης, ο εκπρόσωπος της Commission A. Carcalho, η εκτελεστική γραμματέας της Euromines C. Hebestreit, ο Μ. Γλέζος και η Πρόεδρος της Σχολής Μεταλλειολόγων ΕΜΠ Σ. Σταματάκη. Ο Σύνδεσμος στην Ημερίδα αυτή, επικεντρώνεται σε δύο βασικούς άξονες: Πρώτον, στην επιτακτική ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε ότι χωρίς να προσαρμόσουμε τον τρόπο που ζούμε και τους τρόπους που παράγουμε προς συμπεριφορές και πρακτικές αποδοτικότερης χρήσης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των φυσικών πόρων, χωρίς δηλαδή μεγαλύτερη οικο-αποδοτικότητα, θα είναι αδύνατον οι φυσικοί πόροι που ο πλανήτης μας διαθέτει να καλύψουν τόσο τις δικές μας ανάγκες όσο και αυτές των μελλοντικών γενεών. Δεύτερον, στην επιτακτική, επίσης, ανάγκη να σχεδιάσουμε, να υιοθετήσουμε και να εφαρμόσουμε εγκαίρως τις σωστές πολιτικές και διαδικασίες, που θα μας επιτρέπουν την πρόσβαση στους αναγκαίους φυσικούς πόρους, λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική συνοχή.

■ **Μάιος 2009.** Εκδήλωση ΣΜΕ με θέμα «Ορυκτά, η αναγκαιότητά τους και η νέα Ευρωπαϊκή Πολιτική για τη διασφάλισή τους». Ο Μανώλης Γλέζος παρουσιάζει με γλαφυρό τρόπο την εμπειρία της Νάξου από την εκμετάλλευση της σμύριδας, τονίζοντας τη σημασία του ορυκτού πλούτου για την ανάπτυξη

■ **Μάιος 2009.** Εκδήλωση ΣΜΕ με θέμα «Ορυκτά, η αναγκαιότητά τους και η νέα Ευρωπαϊκή Πολιτική για τη διασφάλισή τους». Η Πρόεδρος της Σχολής Μεταλλειολόγων ΕΜΠ Σ. Σταματάκη, παρουσιάζει, κατά μοναδικό τρόπο, την αναγκαιότητα των ορυκτών στην καθημερινή ζωή

■ Σωκράτης Μπαλτζής

Οικονομολόγος, Γεν. Διευθυντής τομέα Ελλάδος, του Ομίλου «TITAN Α.Ε» από 2007 έως σήμερα, Πρόεδρος του ΣΜΕ 2009-2011

Το Μάιο του 2009 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών του ΣΜΕ, εκλέγει νέο Δ.Σ. το οποίο μετά τη σύγκλησή του σε σώμα έχει την εξής σύνθεση:

Σωκράτης Μπαλτζής («TITAN») Πρόεδρος, Θωμάς Ανδρουλάκης (S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε) Αντιπρόεδρος, Μάνθος Κωνσταντινίδης (Δελφοί Δίστομο) Γενικός Γραμματέας, Παντελής Βετούλας (Ελληνικοί Λευκολίθοι) Ταμίας, Ελευθέριος Φαίδρος Αναπληρωτής Ταμίας και Νικόλαος Δημαρέλης, Θεόφιλος Ζαμπετάκης, Βασίλειος Λάμπος (Ελληνικά Λατομεία), Δημήτριος Λάππας (ΔΕΗ), Κωνσταντίνος Σάλας, Μιχάλης Στεφανάκης και Πλούταρχος Τάτσης (Αλουμίγιον Ελλάδος Α.Ε.) Μέλη.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων του ΣΜΕ για το 2009, διακρίνεται η έντονη προσπάθεια του Συνδέσμου να προδιαγράψει το πλαίσιο υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες Ύλες (Raw Materials Initiative), από τη χώρα μας, μέσω της επίλυσης των σοβαρών προβλημάτων του κλάδου. Συγκεκριμένα αναφέρεται: «Από τη φύση της, η εξορυκτική βιομηχανία αναπτύσσεται εκεί όπου έδωσε η φύση τα αποθέματα των ορυκτών πόρων. Η δημιουργία πολλαπλών εμποδίων στην προσβασιμότητα προς αυτά, οδηγεί σε απαξία τον ορυκτό πλούτο της χώρας. Είναι σημαντικό και ο πολιτικός και ο νομοθέτης και ο απλός πολίτης να γνωρίζουν πόσο ένας κλάδος επηρεάζει την ποιότητα ζωής του, πριν κρίνει την απόρριψή του. Γι' αυτό, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου έχουν ξεκινήσει έναν αγώνα ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού για την χρησιμότητα και αναγκαιότητα των ορυκτών πρώτων υλών στη καθημερινή μας ζωή. Κατά την γνώμη μας, βασική αιτία για όλα αυτά, αποτελεί η έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής για τις ορυκτές πρώτες ύλες από την ελληνική πολιτεία».

Την ίδια χρονιά, ολοκληρώνεται η σημαντικότερη φάση Χωροταξικού Σχεδιασμού της χώρας και ψηφίζονται από τη Βουλή το Εθνικό Χωροταξικό και το Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο για τη Βιομηχανία, που αναφέρονται με συγκεκριμένο τρόπο στην εξορυκτική δραστηριότητα και την εκμετάλλευση των ορυκτών πόρων.

Μέσα από συνεχείς προσπάθειες 3 ετών, ο Σύνδεσμος κατορθώνει να γίνουν αποδεκτές οι περισσότερες των θέσεών του. Κατ' αυτό τον τρόπο, πραγματοποιείται η επίτευξη του στόχου να ενταχθεί ο κλάδος μας, κατά τον καλύτερο τρόπο, στο χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας. Η επιτυχία αυτή θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες στην διαδρομή του Συνδέσμου τα τελευταία χρόνια.

Μετά τις Εθνικές Εκλογές του Οκτωβρίου 2009, ιδρύεται το νέο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), στο οποίο εντάσσονται οι ορυκτοί πόροι και φυσικά η αδειοδότηση των εξορυκτικών έργων. Ο Σύνδεσμος θέτει στην πολιτική ηγεσία του νέου Υπουργείου, όλα τα χρόνια προβλήματα του κλάδου, ζητώντας να επιλυθούν στο πνεύμα της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες Ύλες.

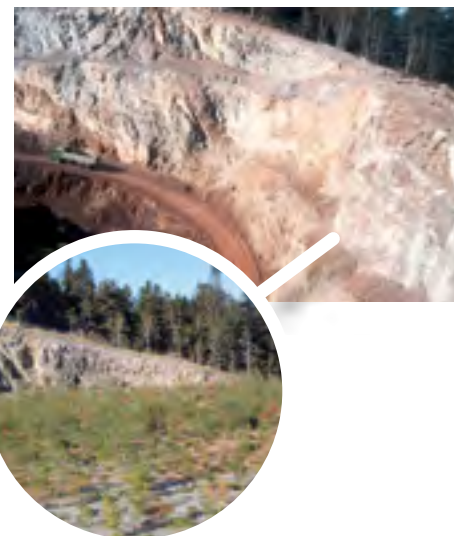
■ Ελληνικοί Λευκόλιθοι», μεταλλείο λευκόλιθου, στη Γερακινή Χαλκιδικής

Το 2010 αποτελεί μία μοναδική, αρνητική χρονιά στην ιστορία της χώρας μας. Τα χρόνια προβλήματα και οι πάσης φύσεως παθογένειες, οδηγούν την Ελλάδα στα όρια της χρεωκοπίας και σε μία μεγάλων διαστάσεων οικονομική και κοινωνική κρίση. Τεράστια δημοσιονομικά ελλείμματα οδηγούν την Ελληνική Οικονομία σε βαθιά ύφεση, με κύριο αντίκτυπο τη μεγάλη αύξηση της ανεργίας. Στο σύνολό της, η ελληνική βιομηχανία εισέρχεται σε μία πενταετία, όπου η οικονομική αβεβαιότητα, η έλλειψη ρευστότητας και τα προβλήματα χρηματοδότησης από τις παραπέουσες ελληνικές τράπεζες, αποτελούν καθημερινή πραγματικότητα. Οι εταιρείες του ΣΜΕ επιδεικνύουν σημαντικές ικανότητες προσαρμογής στα νέα οικονομικά δεδομένα. Παρά το ότι καθ' όλη την κρίση (2009-2014), τα εξορυκτικά προϊόντα που απευθύνονται στην εσωτερική αγορά πέφτουν σε απίστευτα χαμηλά επίπεδα ζήτησης, τα προϊόντα που απευθύνονται στη διεθνή αγορά έχουν σημαντική απήχηση (ιδιαίτερα μετά το 2009) και κρατούν ψηλά τον εξορυκτικό – μεταλλουργικό κλάδο (μεταλλεύματα, μέταλλα, μάρμαρα, βιομηχανικά ορυκτά). Η Ελληνική εξορυκτική-μεταλλουργική βιομηχανία, κατορθώνει να σταθεί όρθια και να συνεχίσει τη σοβαρή παραγωγική της δραστηριότητα. Αποτελεί το μοναδικό κλάδο της Ελληνικής Οικονομίας, που διατηρεί σχεδόν στο ακέραιο τις παραγωγικές του δομές και το ανθρώπινο δυναμικό του.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο ΣΜΕ, μετέχει έντονα στις ομάδες εργασίας που συνέστησε η Commission για την εξειδίκευση της «Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες Ύληδες» και συγκεκριμένα, για τον προσδιορισμό των Κρίσιμων Υλικών (Criticals), από τα οποία εξαρτάται η ευρωπαϊκή βιομηχανία και την ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ κρατών-μελών, σε θέματα Χωροταξικού Σχεδιασμού, αδειοδότησης, περιβάλλοντος, Μεταλλευτικής-Χωροταξικής Πολιτικής, έρευνας και κανονιστικού πλαισίου. Βασικό συμπέρασμα αυτής της προσπάθειας, είναι η ανάγκη να δημιουργηθούν συγκεκριμένες, στοχευμένες μεταλλευτικές πολιτικές από τα κράτη μέλη, για το σύνολο των ορυκτών πόρων και τη βέλτιστη αξιοποίησή τους.

Ο ΣΜΕ ξεκινά μία μοναδική προσπάθεια, εν μέσω κρίσης, να πείσει την πολιτική ηγεσία και άλλους συναρμόδιους φορείς για την αναγκαιότητα δημιουργίας πλαισίου Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των Ορυκτών Πόρων. Η ανάδειξη αυτής της αναγκαιότητας, καθίσταται βασικός στόχος του Συνδέσμου.

Την ίδια χρονιά, πραγματοποιούνται δύο σημαντικές ημερίδες, η μία του ΤΕΕ, στην οποία μετέχει ενεργά ο Σύνδεσμος στην οργανωτική της επιτροπή και έχει ως θέμα «Ορυκτός Πλούτος και Τοπικές Κοινωνίες» και η άλλη στη Θεσσαλονίκη, με συνδιοργανωτές το ΣΜΕ και την εφημερίδα «EXPRESS», με θέμα «Ο Ορυκτός Πλούτος της Βόρειας Ελλάδας και η σημασία του στην Περιφερειακή και Εθνική Οικονομία».

■ Αποκατάσταση της «Δελφοί - Δίστομο», που παρουσιάστηκε ως μία από τις καλές πρακτικές των εταιρειών μελών του ΣΜΕ, στην αντίστοιχη ομάδα εργασίας της Commission (εφαρμογή της «Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες Ύληδες»)

■ **«Vagonetto».** Μεταλλευτικό Πάρκο Φωκίδας που δημιουργήθηκε από την «S&B Βιομηχανικά Ορυκτά» σε παλιά υπόγεια εκμετάλλευση βωξίτη και αναδεικνύει τα μέσα και τις μεθόδους εκμετάλλευσης της δεκαετίας 60'. Μία από τις Καλές Πρακτικές που παρουσίασε ο ΣΜΕ στην αντίστοιχη ομάδα εργασίας για την εξειδίκευση της Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες Ύλες

Ο ΣΜΕ αξιοποιεί τις ημερίδες αυτές, για την προβολή του βασικού του στόχου, τη δημιουργία Εθνικής Μεταλλευτικής Πολιτικής. Στην Ημερίδα του ΤΕΕ, ο Γεν. Δν/τής Χρ. Καβαλόπουλος, παρουσιάζει τον Κώδικα Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης του Συνδέσμου και τις υποχρεώσεις των εταιρειών μελών που προκύπτουν από την τήρησή του. Αναπτύσσει το περιεχόμενο της «Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες Ύλες», που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις Αρχές Βιώσιμης Ανάπτυξης. Θέτει το περίγραμμα για το ξεπέρασμα των εμποδίων με τις τοπικές κοινωνίες, μέσω μιας στοχευμένης Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των Ορυκτών Πόρων, που θα είναι προϊόν διαλόγου μεταξύ πολιτείας, εμπλεκόμενων φορέων και τοπικών κοινωνιών. Τόνισε χαρακτηριστικά: «Αυτό που θέλουμε ως ΣΜΕ, είναι η ελληνική κοινωνία να είναι σωστά ενημερωμένη, να γνωρίζει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα και να μην απορρίπτει άκριτα κάθε προσπάθεια αξιοποίησης του ορυκτού της πλούτου. Να είναι κριτής της προσπάθειας αυτής, που πρέπει να βασίζεται στις Αρχές Βιώσιμης Ανάπτυξης και όχι κατά γενικό κανόνα αρνητής».

Στην ημερίδα της Θεσσαλονίκης, με ομιλητές στελέχη εξορυκτικών επιχειρήσεων της Β. Ελλάδος, μελών του ΣΜΕ, πανεπιστημιακών, εκπροσώπων του ΙΓΜΕ και της «Ενεργειακής Αιγαίου», αντιμετωπίζονται όλα τα θέματα του ορυκτού πλούτου της Β. Ελλάδος, από ορυκτές πρώτες ύλες μέχρι γεωθερμία και υδρογονάνθρακες. Το βασικό μήνυμα του Προέδρου του ΣΜΕ Σ. Μπατζή από την ομιλία του στην ημερίδα αυτή είναι «Δεν μας μένει παρά σαν κοινωνία, σαν πολιτεία αλλά και σαν επιχειρήσεις, να τοποθετηθούμε υπεύθυνα, εάν θέλουμε ή όχι ο κρυμμένος πλούτος να γίνει μοχλός ανάπτυξης. Η απάντηση θέλει περισυλλογή. Γιατί εάν πούμε όχι, τότε κινδυνεύουμε να μας πουν ότι θέλουμε να καταναλώνουμε, αλλά μακριά από εμάς η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου, ας είναι από άλλη γειτονιά. Εάν πάλι πούμε ναι, το ναι πρέπει να είναι ναι στην πράξη και όχι στα λόγια. Και ναι στην πράξη, σημαίνει ότι η Πολιτεία πρέπει να αναδείξει την σημασία του ορυκτού πλούτου και της βαρύτητάς του στην Εθνική Οικονομία, και πρέπει να διατυπώσει μία ολοκληρωμένη μεταλλευτική πολιτική για την χώρα. Μία πολιτική με σύγχρονες αντιλήψεις που θα θεσπίζει αυστηρούς μεν, αλλά ξεκάθαρους κανόνες για την έρευνα, την εκμετάλλευση, το περιβάλλον, την ασφάλεια, τις τοπικές κοινωνίες».

Την ίδια χρονιά, μετά από πολλές παρεμβάσεις του Συνδέσμου, με απόφαση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΚΑ, ξεκινά διαδικασία αναμόρφωσης του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ). Ο Σύνδεσμος επαναπροσεγγίζει μέσω της Ομάδας Ασφαλείας και εκτεταμένου διαλόγου μεταξύ μελών, ένα νέο σχέδιο ΚΜΛΕ, ριζικά ανανεωμένο και καινοτόμο, το οποίο προωθεί στο Υπουργείο ως πρότασή του. Ένα χρόνο μετά, τίθεται σε ισχύ με τη 12223/14.6.11 ο νέος ΚΜΛΕ, ο οποίος είναι απλά εκσυγχρονισμέ-

νος έναντι του παλιού. Ένα χρόνο αίτημα του ΣΜΕ ικανοποιείται. Ο Σύνδεσμος εκδίδει το νέο ΚΜΛΕ, ο οποίος εκτυπώνεται σε 11.000 αντίτυπα και μοιράζεται στο εργαζόμενο προσωπικό και τους συνεργάτες των εταιρειών μελών, το ΥΠΕΚΑ, τις Επιθεωρήσεις, το Σύλλογο Μεταλλειολόγων, τις Ομοσπονδίες και τις Γεωεπιστημονικές Σχολές. Επίσης, με τη βοήθεια των εταιρειών μελών, δημιουργείται ηλεκτρονική έκδοση ΚΜΛΕ, με τη μορφή e-book.

Ως αποτέλεσμα της συνεχούς προβολής του αιτήματος του ΣΜΕ για τη δημιουργία Εθνικής Μεταλλευτικής Πολιτικής, σε συνδυασμό με τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Πρωτοβουλία για τις Πρώτες Ύλες και Καλές Πρακτικές) και λόγω της στενής συνεργασίας με τον τότε υφυπουργό ΠΕΚΑ κ. Ι. Μανιάτη, ο Υφυπουργός, αποφασίζει επίσημα τη συγκρότηση Επιτροπής, με σκοπό την εισήγηση στην πολιτική ηγεσία ολοκληρωμένης πολιτικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών (ΟΠΥ). Στην Επιτροπή, μετέχουν εκπρόσωποι του ΣΜΕ, ΤΕΕ, ΙΓΜΕ και στελέχη του Υπουργείου.

Για καλύτερη προετοιμασία του Συνδέσμου, το Νοέμβριο του 2010, διοργανώνεται εσωτερική ημερίδα, στο Στρατώνι της Χαλκιδικής, όπου συναποφασίζονται, από μεγάλο αριθμό στελεχών εταιρειών μελών, το περιεχόμενο μιας Εθνικής Πολιτικής για τους ορυκτούς πόρους και οι επιμέρους εξειδικεύσεις του (αδειοδοτικό, χωροταξικό, κρίσιμες για την εθνική οικονομία πρώτες ύλες κτλ). Συμφωνείται να εκπροσωπηθεί ο ΣΜΕ στην Επιτροπή, από το μέλος του Δ.Σ. Μ. Στεφανάκη και από το Γ.Δ. του Συνδέσμου Χ. Καβαλόπουλο. Συστήνεται ad hoc ομάδα εργασίας για καλύτερη υποστήριξη και προετοιμασία των εκπροσώπων του ΣΜΕ.

Μετά από επτά μήνες επίπονης εργασίας, πρωτοστατούντος του ΣΜΕ η Επιτροπή παραδίδει, τον Ιούνιο του 2011, στην πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΚΑ, πλήρη πρόταση «Εθνικής Πολιτικής για την Αξιοποίηση των Ορυκτών Πρώτων Υλών», η οποία τίθεται σε δημόσια διαβούλευση.

Στη συνέχεια, σε συνεργασία ΣΜΕ και στελεχών της Γεν. Δν/σης Φυσικού Πλούτου του ΥΠΕΚΑ, δημιουργείται συνοδευτικό τεύχος της Εθνικής Πο-

■ **Ιούνιος 2010.** Ημερίδα «EXPRESS» - ΣΜΕ στη Θεσσαλονίκη με θέμα «Ο Ορυκτός Πλούτος της Β. Ελλάδας και η σημασία του στην περιφερειακή και εθνική οικονομία». Ομιλητής ο Πρόεδρος του ΣΜΕ Σ. Μπαλιτζής

■ **Ιούνιος 2010.** Ημερίδα «EXPRESS» - ΣΜΕ στη Θεσσαλονίκη. Από αριστερά: Γ. Καθοφωλιάς, εκδότης της «EXPRESS», Μ. Μπόλαρης Υφυπουργός οικονομίας και ανταγωνιστικότητας, Σ. Μπαλιτζής Πρόεδρος ΣΜΕ

■ Η έκδοση του νέου Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών από το ΣΜΕ

■ «Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία-Διεθνές Περιβάλλον - φυσιογνωμία - προοπτικές». Το συνοδευτικό τεύχος της Εθνικής Πολιτικής

■ **Νοέμβριος 2010.** Εσωτερική ημερίδα Χαλκιδικής με θέμα: «Διαμόρφωση Εθνικής Μεταλλευτικής Πολιτικής». Στη φωτογραφία, ο ομιλών Μ. Κωνσταντινίδης, Γεν. Γραμματέας ΣΜΕ συντονίζει την Ημερίδα

■ Η έκδοση της Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών

λιτικής, με θέμα «Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία, διεθνές περιβάλλον, φυσιογνωμία-προοπτικές», που περιγράφει αναλυτικά τη δυναμική και τα βασικά χαρακτηριστικά, τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του κλάδου.

Παρά τις έντονες αντιρρήσεις των «γνωστών αντιδρώντων» για την ανάπτυξη του ορυκτού πλούτου και τις παλινωδίες μέρους του πολιτικού κόσμου και επιμέρους στελεχών της τότε κυβέρνησης, το Νοέμβριο του 2011, γίνεται αποδεκτή, από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΚΑ, η εργασία της Επιτροπής. Ο ΣΜΕ, σε συνεργασία με στελέχη του ΥΠΕΚΑ, επιμελείται των κειμένων, τα οποία μεταφράζονται και στα Αγγλικά όπως και της έκδοσης.

■ Παράδειγμα βελτίωσης βιοποικιλότητας μετά από αποκατάσταση, στο Κύριο Πεδίο στην Πτολεμαίδα, της «ΔΕΗ ΑΕ»

Το 2011, εκδίδεται ο νόμος 3937 περί «Διατήρησης της βιοποικιλότητας», όπου χάρη στην παρέμβαση του Συνδέσμου, εμφανίζεται αισθητά βελτιωμένος σε σχέση με το αρχικό σχέδιο.

Την ίδια χρονιά, ψηφίζεται ο Ν. 4014 περί «Περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων». Ο νόμος αυτός αποτέλεσε αντικείμενο πολύμηνης και έντονης διαβούλευσης του ΣΕΒ, του ΣΜΕ και άλλων φορέων με το ΥΠΕΚΑ. Ο νέος νόμος εκσυγχρονίζει, βελτιώνει, απλοποιεί την προϋπάρχουσα περιβαλλοντική νομοθεσία, μειώνει το διοικητικό βάρος, θεσμοθετεί μία περισσότερο ευέλικτη κατηγοριοποίηση έργων, εκσυγχρονίζει όλη τη διαδικασία αδειοδότησης (ηλεκτρονικές υποβολές ΜΠΕ, ηλεκτρονική παρακολούθηση τήρησης Περιβαλλοντικών Όρων) και κάνει αρκετές θετικές κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως η ενσωμάτωση επιμέρους αδειών και εγκρίσεων επέμβασης στην Άδεια Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Το πρώτο θετικό στοιχείο στην περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων, μετά από μία δεκαετία ταλαιπωριών. Αρνητικό του νόμου, το ότι χρειάζονται 18 ΥΑ και ΚΥΑ για την εξειδίκευσή του και την πλήρη λειτουργία του. Ο Σύνδεσμος, από το 2011 και μετά, πιέζει συνέχεια προς την κατεύθυνση έκδοσης των απαιτούμενων ΥΑ και ΚΥΑ και με παρόμοιο εκσυγχρονιστικό πνεύμα, όπως του Νόμου.

■ Λογότυπο της Ευρωπαϊκής Στρατηγική «Resource Efficiency»

Ως συνέχεια της «Πρωτοβουλίας για τις Πρώτες ύλες», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προτείνει τη χάραξη ενιαίας Ευρωπαϊκής Στρατηγικής, εισηγούμενη στα άλλα ευρωπαϊκά όργανα μια διευρυμένη πολιτική για την αποδοτικότητα των πόρων και των ΟΠΥ. Η πολιτική αυτή, μετά από έντονη διαβούλευση των εμπλεκόμενων φορέων και πολλές αλλαγές στο αρχικό σχέδιο, γίνεται αποδεκτή, φέροντας την ονομασία «Resource Efficiency». Ανώτερος στόχος της, μία Ευρώπη απαλλαγμένη από την πιεστική ανάγκη εξεύρεσης τεράστιων ποσοτήτων πόρων (πρώτων υλών και άλλων υλικών), προκειμένου να στηρίξει την αναπτυξιακή πορεία των κοινωνιών της. Προτείνονται: βέλτιστη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, βελτιστοποίηση χρήσης πόρων, μείωση αποβλήτων,

■ **Αρχαιρεσίες 2011.** Από αριστερά Μ. Κωνσταντινίδης Γεν. Γραμματέας ΣΜΕ, Ελ. Φαίδρος Πρόεδρος, Σ. Μπαλτζής απερχόμενος Πρόεδρος ΣΜΕ

■ **Ελευθέριος Φαίδρος**

Μεταλλειολόγος Μηχανικός ΕΜΠ, με πολυετή προϋπηρεσία στον όμιλο ΑΓΕΤ Ηρακλής/LAFARGE και σε διάφορες θέσεις ευθύνης, διευθυντικό στέλεχος του Ομίλου, Πρόεδρος Δ.Σ. της ΛΑΒΑ, Πρόεδρος του ΣΜΕ 2011-2014

ανακύκλωση, νέες τεχνολογίες, αποσύνδεση (decoupling) της οικονομικής ανάπτυξης από αντίστοιχη αύξηση κατανάλωσης πόρων και ενέργειας, αποδοτικότητα κανονιστικού πλαισίου (Regulation Efficiency), που αφορά πόρους και άλλα. Αυτές οι πολιτικές της Ε.Ε., που παίρνουν τη μορφή στρατηγικής για το εγγύς και απώτερο μέλλον, επηρεάζουν άμεσα την πορεία του Ευρωπαϊκού και του Ελληνικού κλάδου εκμετάλλευσης των Ορυκτών Πρώτων Υλών.

Στην Τακτική Γενική Συνέλευση μελών του Συνδέσμου το Μάιο του 2011, εκλέγεται νέο Δ.Σ. με την εξής σύσταση: Ελευθ. Φαίδρος (όμιλος ΑΓΕΤ Ηρακλής/LAFARGE) Πρόεδρος, Θ. Ανδρουλάκης (S&B Βιομηχανικά Ορυκτά) Α' Αντιπρόεδρος, Κ. Σάλας (ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ) Β' Αντιπρόεδρος, Μ. Κωνσταντινίδης (Δελφοί-Δίστομο) Γεν. Γραμματέας, Γ. Αποστολόπουλος (ΛΑΡΚΟ) Αναπλ. Γεν. Γραμματέας, Π. Βετούλας (Ελληνικοί Λευκόλιθοι) Ταμίας, Β. Λάμπρος (Ελληνικά Λατομεία) Αναπλ. Ταμίας, Γ. Γεωργιάδης (Κύβος ΑΕ), Θ. Ζαμπετάκης (Ελληνικοί Λευκόλιθοι), Π. Νικολακάκος (ΔΕΗ), Λ. Πολυχρονόπουλος (ΕΛΜΙΝ), Μ. Στεφανιάκης (S&B), Π. Τάτσης (Αλουμίνιο ΑΕ) Μέλη.

Στο τέλος της ίδιας χρονιάς, μετά από πολύχρονες περιπέτειες, εγκρίνεται η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, για την παραγωγή χαλκού, χρυσού και αργύρου από την «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ» στα μεταλλεία της Κασσάνδρας.

■ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ». Εργοτάξιο Ολυμπιάδας

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.**
Εξαγγελία Εθνικής Μεταλλευτικής Πολιτικής

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Εξαγγελία Εθνικής Μεταλλευτικής Πολιτικής.
Επάνω: το προεδρείο της εκδήλωσης. Από δεξιά: Μ. Κωνσταντινίδης Γεν. Γραμ. ΣΜΕ,
Δ. Κολλέρης Δν/της ΥΠΕΚΑ, Α. Κλάδης εκπρόσωπος ΤΕΕ, Κ. Παπαβασιλείου Γεν. Δν/της ΙΓΜΕΜ

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.**
Ο Υφυπουργός ΠΕΚΑ Ι. Μανιάτης, εξαγγέλλει την «Εθνική Πολιτική Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών»

Στις 29.2.2012, σε μεγάλη ημερίδα που διοργανώνει ο ΣΜΕ, παρουσία εκπροσώπων κομμάτων, εκπροσώπων μόνιμων επιτροπών της Βουλής, πρέσβων, υπουργείων και Δημ. Διοίκησης, εκπροσώπων ΣΕΒ, Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ευρωπαϊκών Συνδέσμων, ΙΓΜΕΜ, ΤΕΕ, ΓΕΩΤΕΕ, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εκπροσώπων εργαζομένων, του Συλλόγου Μεταλλειολόγων Μηχ. και πλήθος συμμετεχόντων, ο υφυπουργός ΠΕΚΑ Ι. Μανιάτης, ανακοινώνει επίσημα την «Εθνική Πολιτική Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΟΠΥ)».

Χάρη στην πρωτοβουλία και στην κυρίαρχη προσπάθεια του ΣΜΕ, η Ελλάδα καθίσταται το τέταρτο κράτος που εξαγγέλλει Εθνική Πολιτική για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου, μέσα στον ορυμαγδό της τεράστιας οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα. Ένα κεντρικό αίτημα δεκαετιών του ΣΜΕ, γίνεται επιτέλους πραγματικότητα. Αυτό αποτελεί αναμφισβήτητο, παρά τις μετέπειτα παλινδρομήσεις για το πώς εφαρμόζονται στην ελληνική πραγματικότητα οι εξαγγελμένες πολιτικές, ίσως τη μεγαλύτερη επιτυχία του Συνδέσμου στην ιστορική διαδρομή των 90 χρόνων του.

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Ο Διευθυντής της Γεν. Δν/σης Φυσικού Πλούτου του ΥΠΕΚΑ, αναφέρεται στο περιεχόμενο της «Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης του Ορυκτού Πλούτου»

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Εξαγγελία «Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των ΟΠΥ»: Μ. Σπηλιοπούλου, εκπρόσωπος της Commission

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Εξαγγελία «Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των ΟΠΥ»: C. Hebestreit, εκτελ. Γραμματέας της Euromines

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Εξαγγελία «Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των ΟΠΥ»: Ρ. Μπατμάνογλου, εκπρόσωπος Δν/σης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού ΥΠΕΚΑ, μέλος της Επιτροπής διαμόρφωσης της Εθνικής Πολιτικής

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Ο Γεν. Δν/τής του ΙΓΜΕΜ Κ. Παπαβασιλείου, εκφράζει τις απόψεις του Ινστιτούτου για την Εθνική Πολιτική Αξιοποίησης των ΟΠΥ

■ **29 Φεβρουαρίου 2012.** Μ. Σταματάκης, Πρόεδρος του τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του ΕΚΠ, εκφράζει τις απόψεις του για την Εθνική Πολιτική

Η έκδοση της Εθνικής Πολιτικής και το ένθετο για τη φυσιογνωμία του κλάδου, των οποίων επιμελήθηκε ο ΣΜΕ, κυκλοφορούν ευρύτερα, σε όσους έχουν σχέση με τον κλάδο, σε βουλευτές, πολιτικά κόμματα, ΟΤΑ, πανεπιστήμια, δημόσιες υπηρεσίες, δημοσιογράφους, ΜΜΕ, ευρωπαϊκά όργανα και Ευρωπαϊκούς Συνδέσμους.

Η Εθνική Πολιτική Αξιοποίησης των ΟΠΥ, αποτελείται από 5 βασικούς άξονες: α) Η Εθνική Πολιτική, ως βασικό συστατικό της εθνικής και περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας, β) Χωροταξικός Σχεδιασμός που θα διασφαλίζει τη δυνατότητα πρόσβασης στα κοιτάσματα ΟΠΥ και την επίλυση των θεμάτων ανταγωνισμού των χρήσεων γης, γ) Κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμός Λατομικής/Μεταλλευτικής νομοθεσίας-νέο πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης, δ) Προώθηση διαλόγου-αποδοχή από τοπική κοινωνία, ε) Εκπαίδευση-Έρευνα-Καινοτομία. Για κάθε ένα άξονα, προσδιορίζονται απαιτούμενες επιμέρους πολιτικές και ενέργειες για την υλοποίησή του και εξειδικεύσεις των επιμέρους ενεργειών.

Έντυπο της Commission για την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας

Η Εθνική Πολιτική προσδιορίζει επίσης 4 προαπαιτούμενα για την εφαρμογή της: γνώση του κοιτασματολογικού δυναμικού της χώρας, προσδιορισμό κρίσιμων πρώτων υλών για την εθνική οικονομία, ενσωμάτωση των προοπτικών της Ευρωπαϊκής και Παγκόσμιας Αγοράς ΟΠΥ και τέλος αξιοποίηση του μεταλλευτικού δυναμικού της χώρας με σεβασμό στο περιβάλλον και στα πλαίσια των Αρχών Βιώσιμης Ανάπτυξης. Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα της ομιλίας του Προέδρου του ΣΜΕ Ε. Φαίδρου, για την εφαρμογή στην πράξη και το μέλλον μιας τέτοιας πολιτικής:

«Η εφαρμογή της Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης του Ορυκτού Πλούτου για να πραγματοποιηθεί, πρέπει να περάσει κατά κύριο λόγο μέσα από μια ουσιαστική αλλαγή νοοτροπιών και πρακτικών όλων των εμπλεκόμενων (φορείς εκμετάλλευσης, Πολιτεία, Δημόσια Διοίκηση και Τοπικές Κοινωνίες). Ο ΣΜΕ συμμετείχε ολόψυχα στην προσπάθεια για τη δημιουργία Εθνικής Μεταλλευτικής Πολιτικής. Η σημερινή παρουσίασή της για τον κλάδο, σημαίνει δέσμευση της πολιτικής ηγεσίας του τόπου για τον ορυκτό πλούτο της χώρας. Εμάς βέβαια μας ενδιαφέρει η εφαρμογή της πολιτικής αυτής και σας δηλώνουμε ότι θα αγωνιστούμε με όλες τις δυνάμεις μας να γίνουν πράξη όλα αυτά που εξαγγέλθηκαν σήμερα».

Έτσι και γίνεται, από την επόμενη μέρα της εξαγγελίας της Εθνικής Πολιτικής, ο ΣΜΕ ξεκινά μια έντονη προσπάθεια προς όλα τα μέτωπα (και είναι, δυστυχώς, πολλά), για το αυτονόητο, την εφαρμογή της εξαγγελθείσας πολιτικής. Ο Σύνδεσμος ενημερώνει τους πάντες για την Εθνική Πολιτική και ζητά επίμονα την εφαρμογή της.

■ ΕΛΜΙΝ. Υπόγειο εργοτάξιο Βωξίτη

Την ίδια χρονιά, ξεκινά η αναθεώρηση των Περιφερειακών Χωροταξικών Σχεδίων με το Σύνδεσμο, για μία ακόμη φορά, να προσπαθεί να εντάξει σωστά την εξορυκτική δραστηριότητα στο νέο αυτό Χωροταξικό Σχεδιασμό, ζητώντας, τίποτα περισσότερο από την εφαρμογή της Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των ΟΠΥ και των όσων προβλέπει στον αντίστοιχο άξονα. Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται όλο το 2013 και το 2014.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μετά την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τις Πρώτες Ύλεις, η Commission, αποφασίζει να προχωρήσει ένα ακόμη βήμα, για την ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών Πρώτων Υλών. Θεσμοθετεί και θέτει σε λειτουργία την «Innovation Partnership-πρόταση για μια Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας σχετικά με τις Πρώτες Ύλεις». Ο ΣΜΕ, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου μέχρι και το 2014, μαζί με το ΥΠΕΚΑ, μετέχει έντονα στην προσπάθεια διαμόρφωσης του στρατηγικού σχεδιασμού εφαρμογής της σύμπραξης και την αποτελεσματικότερη ένταξη της Ελληνικής Εξορυκτικής Βιομηχανίας σε αυτήν.

Στις αρχαιρεσίες του Μαΐου του 2013, εισέρχονται ως νέα μέλη στο Δ.Σ., ο Α. Κεφάλας (S&B Βιομηχανικά Ορυκτά) Α' Αντιπρόεδρος και ο Γ. Μαρκόπουλος Μέλος. Η χρονιά αυτή για τις ορυκτές πρώτες ύλες χαρακτηρίζεται ως ένα ακόμη έτος αστάθειας στις διεθνείς αγορές, με συγκρατημένη ως μειωμένη ζήτηση σε πολλά προϊόντα και σημαντική μείωση τιμών στα μέταλλα. Το αυξανόμενο κόστος ενέργειας για τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες και ιδιαίτερα για τις ελληνικές, καθίσταται δυσβάστακτο. Ο ΣΜΕ προβάλλει προς όλες τις κατευθύνσεις ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα μείωσης του κόστους ενέρ-

γειας στις ενεργοβόρες μεταλλουργίες της χώρας. Ο Σύνδεσμος ασχολείται έντονα με τη σχεδιαζόμενη, από το ΥΠΕΚΑ, επιβολή τελών επί των οριστικών μεταλλευτικών παραχωρήσεων και τα αυξημένα μισθώματα των δημόσιων μεταλλευτικών χώρων, προσπαθώντας να βελτιώσει τον αρχικά προτεινόμενο σχεδιασμό του Υπουργείου, πιστεύοντας ότι θίγεται η βιωσιμότητα των μεταλλευτικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα αυτών που παράγουν μεταλλεύματα χαμηλής αξίας (π.χ. βωξίτης).

Μετέχει ενεργά στο 6ο Διεθνές Συνέδριο SDIMI 2013 (Sustainable Development in the Minerals Industry), προβάλλοντας τις επιδόσεις των εταιρειών μελών στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους αντίστοιχους δείκτες που απεικονίζουν τις επιδόσεις αυτές μετρήσιμα. Αυτό προωθείται και στη συνέντευξη τύπου που δίνεται από το προεδρείο του ΣΜΕ και τον πρόεδρο της οργανωτικής επιτροπής του συνεδρίου, καθηγητή του Πολυτεχνείου Κρήτης Ζ. Αγιουτάντη. Επίσης εκτίθενται τα προβλήματα και οι διεκδικήσεις του κλάδου (εφαρμογή της Εθνικής Πολιτικής για τις ΟΠΥ, επιπτώσεις στις μεταλλευτικές επιχειρήσεις από τη σχεδιαζόμενη επιβολή τελών κτλ). Στη συνέντευξη αυτή, για πρώτη φορά, ο Σύνδεσμος τοποθετεί το νέο του στόχο, την εκπόνηση Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης των ορυκτών πόρων.

■ **SDIMI 2013.** Εισήγηση Προέδρου ΣΜΕ Ελ. Φαίδρου

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ξεκινά από την Commission, η προσπάθεια αναθεώρησης της Οδηγίας 2011/92/EU, για την Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από έργα (Environmental Impact Assessment (EIA)). Μετά από έντονες παρεμβάσεις των Ευρωπαϊκών Συνδέσμων του κλάδου, στις οποίες μετέχει και ο ΣΜΕ και διαρκούν και το 2014, η νέα Οδηγία EIA, που συναποφασίζεται από τα ευρωπαϊκά όργανα, είναι αισθητά βελτιωμένη για τον κλάδο της εξόρυξης, έναντι του αρχικού σχεδιασμού. Παρολ' αυτά, η αδειοδότηση έργων γίνεται απαιτητικότερη σε επίπεδο εκπόνησης Μελετών Περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

■ **SDIMI 2013.** Συνέντευξη τύπου του προεδρείου του ΣΜΕ.
Από δεξιά: Μ. Κωνσταντινίδης Γεν. Γραμ. ΣΜΕ, Α. Κεφάλας Α' Αντιπρόεδρος ΣΜΕ, Ελ. Φαίδρος Πρόεδρος ΣΜΕ, ο Ζ. Αγιουτάντης Καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης, Γ.Δ. ΣΜΕ Χρ. Καβαλιόπουλος

■ **Ιούνιος 2014.** Γεν. Συνέλευση της Euromines στην Αθήνα. Ο ΣΜΕ διοργανώνει επίσκεψη συμμετεχόντων στο μουσείο της Ακρόπολης

Επίσης ξεκινά η αναθεώρηση των Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών (Best Available Techniques) (BAT)) για τη διαχείριση των εξορυκτικών αποβλήτων. Η προσπάθεια αυτή, συνεχίζεται και το 2014. Με παρέμβαση του ΣΜΕ στο ΥΠΕΚΑ, διορίζονται Έλληνες εκπρόσωποι στο Technical Workshop Group που επεξεργάζεται το BAT.

Το 2014, ο ΣΜΕ ξεκινά διάλογο με την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΚΑ, για τη δημιουργία Ειδικού Χωροταξικού για τις Ορυκτές Πρώτες Ύληδες. Επεξεργάζεται έκθεση σκοπιμότητας, θέτοντας ως βασικό στόχο το χωροταξικό σχεδιασμό που θα διασφαλίζει τη δυνατότητα πρόσβασης στα κοιτάσματα των Ορυκτών Πόρων και θα επιλύει τα θέματα ανταγωνισμού των χρήσεων γης.

Τον Ιούνιο του 2014, στα πλαίσια και της Ελληνικής Προεδρείας της Ε.Ε. λαμβάνουν χώρα μία σειρά εκδηλώσεων στην Αθήνα, στις οποίες μετέχει ενεργά ο Σύνδεσμος. Στις 18.6.2014, πραγματοποιείται workshop της Policy Committee της Euromines, στην task force της οποίας μετέχει και ο Γ.Δ. του ΣΜΕ. Σκοπός αυτού του workshop είναι η συναπόφαση των στόχων και των προτεραιοτήτων δράσης για τον κλάδο και η προβολή των βασικότερων θέσεων και αιτημάτων, που θα μεταφερθούν στα νέα ευρωπαϊκά όργανα (όπως αυτά προέκυψαν μετά τις τελευταίες Ευρωεκλογές του ίδιου έτους).

■ **Ιούνιος 2014.** Γεν. Συνέλευση της Euromines στην Αθήνα. Ο ΣΜΕ διοργανώνει επίσκεψη συμμετεχόντων στο μουσείο της Ακρόπολης. Από αριστερά: Εθ. Φαίδρος Πρόεδρος ΣΜΕ, Μ. Rachonides Πρόεδρος Euromines

■ **Ιούνιος 2014.** Poster της εκδήλωσης «Raw Materials University Day»

Στις 19.6. 2014, λαμβάνει χώρα ημερίδα με τίτλο: «Raw Materials University Day», που διοργανώνεται από τη Σχολή Μεταλλειολόγων ΕΜΠ και την Commission. Σκοπό έχει να φέρει πιο κοντά τους σπουδαστές στην Παραγωγή. Στην εκδήλωση αυτή, μετέχουν με ομιλίες τους ο ΣΜΕ και πολλοί εκπρόσωποι εταιρειών μελών. Την ίδια μέρα, πραγματοποιείται η Γεν. Συνέλευση της Euromines.

Στις 20.6.2014, πραγματοποιείται κεντρική ημερίδα από τη Euromines και την Commission (στην Αθήνα), με θέμα «Raw Materials, maximizing value, the importance of the extractive industry to growth in the EU economy and its regions». Στην ημερίδα αυτή, μετέχουν ως ομιλητές, σε διαφορετικά τμήματα, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του ΣΜΕ, όπως και στελέχη εταιρειών μελών. Στην εκδήλωση αυτή, ανακοινώνεται από τον υπουργό ΠΕΚΑ Ι. Μανιάτη, ότι ξεκινά η προσπάθεια δημιουργίας Ειδικού Χωροταξικού για την καλύτερη αξιοποίηση, κατά βιώσιμο τρόπο, του Ελληνικού Ορυκτού Πλούτου. Κατά τη γνώμη του ΣΜΕ, η υλοποίηση της εξαγγελίας αυτής, θέτει τις βάσεις για ουσιαστική εφαρμογή της «Εθνικής Πολιτικής Αξιοποίησης των Ορυκτών Πρώτων Υλών», Βασική επιδίωξη του Συνδέσμου από το 2012.

Με αυτή τη σημαντική δέσμευση της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΚΑ, κλείνει κατά τον καλύτερο τρόπο, η 90χρονη μοναδική πορεία του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων και της αδιάληπτης πάλης του για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας.

Ολοκληρώνοντας, πρέπει να επισημάνουμε ότι υπήρξαν εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας όπως και πολλά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης που στο πέρασμα του χρόνου μοιράστηκαν με το ΣΜΕ, το όραμα της αξιοποίησης του ορυκτού πλούτου της χώρας, προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας, βάδισαν επί δεκαετίες πλάι του, στήριξαν την πολύχρονη πορεία του, συμβάλλοντας στην επίλυση των προβλημάτων του κλάδου. Την κομβική συμβολή όλων αυτών, ο ΣΜΕ την αναγνωρίζει την υπολήπτει και την τιμά ιδιαίτερα.

■ **Ιούνιος 2014.** Raw Materials High Level Conference, στο Μέγαρο Μουσικής στην Αθήνα.

■ **Ιούνιος 2014.** Raw Materials High Level Conference, στο Μέγαρο Μουσικής στην Αθήνα. Ο Πρόεδρος του ΣΜΕ Ελ. Φαίδρος, Βασικός ομιλητής στο πάνελ «Εξορυκτική Βιομηχανία και Βιομηχανική ανάπτυξη»

■ **Ιούνιος 2014.** Raw Materials High Level Conference, στο Μέγαρο Μουσικής στην Αθήνα. Δεύτερος από αριστερά Α. Κεφάλης Αντιπρόεδρος του ΣΜΕ, Βασικός ομιλητής, στο πάνελ για τα κρίσιμα ορυκτά (Criticals)

■ **Ιούνιος 2014.** Raw Materials High Level Conference, στο Μέγαρο Μουσικής στην Αθήνα. Ο μέχρι πρότινος Αντιπρόεδρος του ΣΜΕ Θ. Ανδρουλιάκης, ως κεντρικός ομιλητής

90
ΧΡΟΝΙΑ
ΣΜΕ

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

ΤΗΣ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»
ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1924 - 2014

1. Φερδινάνδος Σερπιέρης	1924-1926
2. Βασίλειος Αντωνόπουλος	1926-1934
3. Κωνσταντίνος Νέγρης	1934-1945
4. Σωκράτης Κογεβίνας	1946-1958
5. Βασίλειος Πετρογιάννης	1958-1964
6. Γεώργιος Ηλιόπουλος	1964-1968
7. Μιχαήλ Σκαλιστήρης	1968-1971
8. Κωνσταντίνος Γεωργαντάς	1971-1973
9. Αλέξανδρος Αθανασιάδης	1973-1981
10. Πάρης Κυριακόπουλος	1981-1991
11. Δημήτρης Πόρτολος	1991-1995
12. Αθανάσιος Αθανασακόπουλος	1995-2001
13. Γεώργιος Γεωργιάδης	2001-2005
14. Ευθύμιος Βιδάλης	2005-2009
15. Σωκράτης Μπατζίης	2009-2011
16. Ελευθέριος Φαίδρος	2011-2014

*Σύντομο Αφιέρωμα
στην Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία*

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ **Ιστορική Αναδρομή** ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Αναμφισβήτητα η Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εξορυκτικής δραστηριότητας αλλά και του τόπου μας συνολικότερα. Αντίστοιχα, η άφθονη πρώτη ύλη αλλά και οι μεγάλες εμπειρίες από την πατροπαράδοτη για τη χώρα μας λατομική δραστηριότητα, μπορούν να θεωρηθούν θεμέλιος λίθος για την Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία.

Η Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία και η Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία είναι άρρηκτα συνδεδεμένες και εδώ και πολλές δεκαετίες συμπορεύονται και αλληλοστηρίζονται. Στα 90 χρόνια του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, η Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία με τις επιχειρήσεις της, στήριξε και συνεχίζει να στηρίζει ουσιαστικά την πορεία και τη δράση του ΣΜΕ, γι' αυτό θεωρούμε ότι στο ιστορικό αυτό αφιέρωμα, έχει και αυτή τη θέση της.

Η βιομηχανία Τσιμέντου στην Ελλάδα, έχει γράψει τη δική της σημαντική ιστορία. Για πολλά χρόνια, η Ελλάδα υπήρξε η δεύτερη ή η τρίτη μεγαλύτερη εξαγωγική χώρα τσιμέντου παγκόσμια. Η Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία καθίσταται ίσως η σπουδαιότερη βιομηχανική δραστηριότητα της χώρας, με πολύ μεγάλη συμβολή στην εθνική οικονομία.

Είναι η παλαιότερη ελληνική βιομηχανική δραστηριότητα, η οποία ξεκινά από τις αρχές του 20ου αιώνα και συγκεκριμένα το 1902, με το πρώτο εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στην Ελευσίνα, της εταιρείας «TITAN». Στη διαδρομή αυτή, καταγράφονται 4 βασικές εταιρείες που ιδρύονται μέσα στο πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα. Συγκεκριμένα:

ΟΜΙΛΟΣ ΤΙΤΑΝ

Το 1902, ιδρύεται στην Ελευσίνα το πρώτο εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου με την επωνυμία «Τσιμέντα ΤΙΤΑΝ» από τους: Νικόλαο Κανελλόπουλο, Αλέξανδρο Ζαχαρέα και Ανδρέα Χατζηκυριάκο. Ο τελευταίος, αποχωρεί το 1910 για να ιδρύσει την άλλη μεγάλη τσιμεντοβιομηχανία «σταθμό» στην ιστορία του κλάδου, την ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ. Αρχίζει η ανέγερση του πρώτου εργοστασίου παραγωγής Τσιμέντου της Ελλάδας στην Ελευσίνα. Η παραγωγή του πραγματοποιείται με κατακόρυφους κλίβανους, φτάνοντας τους 2.500 τον. το χρόνο. Γίνονται και οι πρώτες μικρές εξαγωγές σε Τουρκία και Αίγυπτο.

Το 1910, μετατρέπεται η εταιρεία «Τσιμέντα ΤΙΤΑΝ» σε Ανώνυμο Εταιρεία με την επωνυμία «Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ» και το 1912 εισάγεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Το 1933 πραγματοποιούνται οι πρώτες ουσιαστικές εξαγωγές τσιμέντου μετά από επιβεβαίωση της άριστης ποιότητας των τσιμέντων της εταιρείας από εργαστήρια αντοχής υλικών ξένων πολυτεχνείων. Παρέχεται στον «ΤΙΤΑΝ» η άδεια να διαθέτει τα προϊόντα του σε δημόσια έργα στο εξωτερικό. Οι πρώτες εξαγωγές έχουν προορισμό τη Βραζιλία.

Το 1937, λειτουργεί ο πρώτος περιστροφικός κλίβανος κατασκευής της Krupp, στο εργοστάσιο της Ελευσίνας. Σημειώνεται ότι το 1936 χρησιμοποιείται τσιμέντο παραγωγής του εργοστασίου «ΤΙΤΑΝ» για τα οχυρά του Ρούπελ. Ήταν τόσο μεγάλη η κατασκευαστική αντοχή τους που τα Βουλγαρικά στρατεύματα κατοχής προσπαθούν το καλοκαίρι του 1941 να τα καταστρέψουν με εκτεταμένη χρήση εκρηκτικών, χωρίς επιτυχία!!!!

Χαρακτηριστικό στοιχείο ιστορικής σημασίας, που περιγράφει όμως διαχρονικά την ποιότητα των εργασιακών σχέσεων της «ΤΙΤΑΝ» είναι ότι το 1934, η εταιρεία καθιερώνει το δώρο Χριστουγέννων για το προσωπικό της, δεκαετίες πριν αυτό νομοθετηθεί από την πολιτεία, για όλους τους εργαζόμενους.

Στην περίοδο 1951-1957, η παραγωγή του εργοστασίου Ελευσίνας, αυξάνεται κατακόρυφα με συνεχή διεύρυνση των εξαγωγών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 52% του συνόλου, των πωλήσεων και το 50% περίπου των συνολικών ελληνικών εξαγωγών τσιμέντου. Την ίδια περίοδο αρχίζει να παράγεται και να διατίθεται στο εσωτερικό και λευκό τσιμέντο.

■ **1925.** Εργοστάσιο ΤΙΤΑΝ στην Ελευσίνα

■ **Δεκαετία 1950.** Σιλοφόρο όχημα τύπου Μερσεντές, ένα από τα πρώτα ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα της Εταιρείας με ωφέλιμο φορτίο πέντε τόνους

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ,,
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1902

ΤΣΙΜΕΝΤΟ ήγγυημένης Ιεραφείας ποιότητας, ανώτερον των πλείστον δρωνύμων και τριμίλλων των δρόσιων Εύρωπαϊκών προϊόντων, και ως τοιοῦτον αναγνωρισθὲν παρὰ: Τῆς Διευθύνσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων. — Τῶν Ὑπουργείων Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν. — Τῆς Σχολῆς τῆς γεωροποιίας καὶ ὁδοποιίας τῶν Παρισίων. Τῆς ἀνωτέρας Πολυτεχνικῆς Σχολῆς Βερολίνου καὶ Βιέννης. — Τῆς Ἐταιρείας τῶν Ἑλληνικῶν Σιδηροδρόμων. Τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς. — Τῆς Ἀγγλικῆς Ἐταιρείας Ἀσφαλτοστρώσεως τῶν Ἀθηναίων ὁδῶν κ.λ.π., ὧν πάντων τὰ πιστοποιητικά μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἰληθῆτος τῶν ἀνωτέρω.

Τὸ ὅτι ἡ ποιότης τοῦ Ἑλληνικοῦ τσιμέντου Τίταν εἶναι ἐφάμιλλος τῶν δρόσιων Εὐρωπαϊκῶν τοιοῦτον ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς δοκιμασθῆσας ἀξιοῦσης ζητήσεως αὐτοῦ ἐν τῷ Ἱστορικῷ.

Ἄλλως τε ἡ χρησιμοποίησις αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Ἀνατολῇ εἰς ἀποκαταστάσεις, οἰκοδομικά, ἰδρυματικά καὶ ἐκ ἀνθρωπογενῶς ἀκφοροποιήσεως (Βετον αἰπέ) ἔργα ὡς καὶ ἡ ἀπαράμιλλος στερεότης τῶν κατασκευασθέντων ἐξ αὐτοῦ μονοκλιμακίων πλοικῶν εἶναι ἐγγύησις τῆς δρόστης ποιότητος τοῦ Ἑλληνικοῦ τσιμέντου Τίταν.

ΠΡΩΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ὁδὸς Σταδίου 33. Ἀριθ. τηλεφ 426.

διὰ δείγματα, τιμὰς,
 παραγγελλὰς καὶ πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν, ἀπευθυντέον
 εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Γραφεῖα.

■ Διαφήμιση τῆς Ἐταιρείας τῆ δεκαετία τοῦ 1930

Ἡ εταιρεία επεκτείνεται. Το 1962, ἀρχίζει ἡ λειτουργία τοῦ εργοστασίου τῆς «ΤΙΤΑΝ» στὴ Νέα Ευκαρπία Θεσσαλονίκης, το 1968 ἡ λειτουργία τοῦ τρίτου εργοστασίου τῆς εταιρείας στὸ Δρέπανο Αχαΐας καὶ το 1976 ξεκινᾶ νὰ λειτουργεῖ τὸ εργοστάσιο στὸ Καμάρι Βοιωτίας .

Το 1977, ἰδρύεται ἡ INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε., με ἀντικείμενο τὴν παραγωγή – μεταφορὰ καὶ ἐμπορεία ἑτοιμοῦ σκυροδέματος, τὴν παραγωγή ἀδρανῶν καὶ βιομηχανικῶν ορυκτῶν.

Το 1979, ἀρχίζει ἡ λειτουργία σταθμοῦ ἀποθήκευσης Τσιμέντου στὴν Τζέντα τῆς Σαουδικῆς Αραβίας (πλωτὸς σταθμὸς) καὶ ἀντίστοιχος στὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αιγύπτου. Το 1980, ὁ ΤΙΤΑΝ καταλαμβάνει τὴ 2η θέση στὸν πίνακα τῶν μεγαλύτερων ἐξαγωγικῶν βιομηχανιῶν τῆς Ἑλλάδας.

Παράλληλα, ἡ εταιρεία, ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, δίνει ἰδιαίτερη βαρύτητα στὰ θέματα Υ&Α καὶ με τὴν ενεργὸ συμ-

μετοχή τῶν εργαζομένων, πολὺ πρὶν τὴ σχετικὴ νομοθετικὴ ρύθμιση.

Το 1983, ἐκδίδεται ὁ πρῶτος Κοινωνικὸς Απολογισμὸς τοῦ Ομίλου. Το 1985 πραγματοποιοῦνται γιὰ πρώτη φορὰ ἐξαγωγές στὶς ΗΠΑ, ἐνῶ μετὰ ἀπὸ τὴν ἰδρυση σταθμοῦ διανομῆς ἐκεῖ, το 1992 ἀποκτᾶ τὸν ἔλεγχο τῆς Τσιμεντοβιομηχανίας Roanoke Cement Company Inc. στὴν Πολιτεία Virginia καὶ παράλληλα επεκτείνεται με εργοστάσια ποῦ ἐξαγοράζει στὴ FYROM, στὴν Αίγυπτο, στὴ Florida ΗΠΑ.

Τὶς τελευταῖες δεκαετίες, δίνεται μεγάλη βαρύτητα σὲ θέματα Ἐταιρικής Κοινωνικῆς Ευθύνης καὶ Περιβάλλοντος. Ὁ Όμιλος βραβεύεται ἀπὸ διάφορους διεθνεῖς φορεῖς γιὰ τὶς ἐπιδόσεις τοῦ στὰ θέματα αὐτὰ, ὅπως καὶ τῆς Υ&Α.

■ **1968.** Το εργοστάσιο της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Α.Ε. στο Δρέπανο Αχαΐας έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία

■ Εργοστάσιο Ομίλου TITAN, στο Καμάρι Βοιωτίας

Το 2003, αρχίζει να λειτουργεί νέα υπερσύγχρονη γραμμή παραγωγής στο εργοστάσιο της Θεσσαλονίκης, ενώ την ίδια χρονιά εντάσσεται ως πλήρες μέλος στο Παγκόσμιο Επιχειρηματικό Συμβούλιο για την Αειφόρο Ανάπτυξη (WBSCD). Μετέχει στην Πρωτοβουλία για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο του Τσιμέντου, που λειτουργεί υπό την αιγίδα του WBSCD.

Το 2007, ο Όμιλος κατασκευάζει εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία ενώ το 2008 επεκτείνει στην Τουρκία με αντίστοιχη εξαγορά τουρκικής εταιρείας τσιμέντου. Την ίδια χρονιά, εγκαινιάζεται η λειτουργία νέας, υπερσύγχρονης γραμμής παραγωγής στο εργοστάσιο Peneya της Βουλγαρίας.

Το 2010, ο Όμιλος εξαγοράζει το εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στο Κόσσοβο.

Το 2014, και παρά την τεράστια οικονομική κρίση στο εσωτερικό αλλά και την κρίση του διεθνούς κατασκευαστικού τομέα τα τελευταία χρόνια στο εξωτερικό, βρίσκει την «TITAN» με 14 εργοστάσια τσιμέντου σε 9 χώρες, σε 4 ηπείρους. Κατατάσσεται στις πρώτες 20-30 θέσεις διεθνώς, μεταξύ των μεγαλύτερων εταιρειών τσιμέντου στον κόσμο (με εξαίρεση την Κίνα).

■ Εργοστάσιο του TITAN στη Νέα Ευκαρπία Θεσσαλονίκης

■ Εργοστάσιο του ομίλου TITAN στις ΗΠΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ

Το 1911, ιδρύεται από τον Ανδρέα Χατζηκυριάκο και με συνιδρυτές τους Γεώργιο, Δημήτριο και Νικόλαο Ζαβογιάννη, Δ.Ζαμάνη, Ε. Ιατρίδη, Σ. Αγαπητό, Α.Σταματιάδη, Γ. Βρυζάκη και Σ. Κοσμετάτο, η εταιρεία «Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία-Γενική Εταιρεία Τσιμέντων», με έδρα την Αθήνα. Το πρώτο εργοστάσιο με την ονομασία «ΗΡΑΚΛΗΣ», κατασκευάζεται στη Δραπετσώνα, στον Πειραιά, με ετήσια παραγωγική ικανότητα 2.000 τόν. Το 1917, ο Α. Χατζηκυριάκος, αναλαμβάνει Πρόεδρος της Εταιρείας και το 1919, η Εταιρεία εισέρχεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Το 1929, η Εταιρεία απορροφά την Τσιμεντοβιομηχανία «Όλυμπος», που διαθέτει εργοστάσιο στο Βόλο. Η ονομασία της ενιαίας εταιρείας γίνεται «Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Τσιμέντων» (ΑΓΕΤ).

Το 1939, ο Αλέξ. Τσάτσος, γαμπρός του Α. Χατζηκυριάκου, αναλαμβάνει Εντεταλμένος Σύμβουλος, στη συνέχεια το 1952, Διευθ. Σύμβουλος και το 1959 Πρόεδρος της Εταιρείας, θέση την οποία κατέχει μέχρι το 1980.

Το 1952, το εργοστάσιο στη Δραπετσώνα επιχορηγείται από το σχέδιο Marshal. Κατασκευάζονται δύο περιστροφικές κάμινοι ανεβάζοντας την παραγωγική του ικανότητα σε 1.000 τόν/ημέρα. Μέσα από συνεχείς εκσυγχρονισμούς, ως το 1962, το εργοστάσιο της Δραπετσώνας διπλασιάζει την παραγωγή του.

■ 1930. Εγκαταστάσεις και λιμάνι φόρτωσης της «ΑΓΕΤ»

Από το 1964 έως το 1967, η εταιρεία θέτει σε λειτουργία τα κέντρα διανομής σε Θεσσαλονίκη, Ρίο Πατρών, Ηγουμενίτσα, Καβάλα και Ηράκλειο Κρήτης.

Το 1970, ο Αλέξανδρος Τσάτσος αναλαμβάνει τη θέση του Προέδρου στο CEMBUREAU (Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Τσιμέντου), μοναδική διάκριση για Έλληνα. Την ίδια εποχή ο Α. Τσάτσος, προσπαθεί να αυξήσει το παραγωγικό δυναμικό της εταιρείας με επέκταση σε χώρο που να μην εμποδίζεται δυσνητικά από το συνεχώς αυξανόμενο οικιστικό περιβάλλον, όπως αυτό της Δραπετσώνας και του Βόλου. Η λύση που επιλέγεται είναι να γίνει νέο εργοστάσιο τσιμέντου στα Μέθανα. Η άδεια εκδίδεται το 1973, αλλά λίγο αργότερα, το 1974, αναστέλλεται κατόπιν απόφασης ειδικής επιτροπής των αρμόδιων υπουργείων. Η νέα μονάδα παραγωγής που προοριζόταν για τα Μέθανα, τοποθετείται στο εργοστάσιο του Βόλου.

■ 1930. Εργοστάσιο της «ΑΓΕΤ» στο Βόλο

Το 1974, εγκαθίστανται τα κεντρικά γραφεία της ΑΓΕΤ στη Λυκόβρυση Αττικής.

Το 1977, αλλάζει η επωνυμία της εταιρείας σε «Ανώνυμος Γενική Εταιρεία Τσιμέντων ΗΡΑΚΛΗΣ». Το συντομευμένο ΑΓΕΤ – ΗΡΑΚΛΗΣ γίνεται ευρύτατα γνωστό.

Το 1977, η εταιρεία αγοράζει από την οικογένεια Νομικού το ορυχείο ελαφρόπετρας στη Σαντορίνη και συστήνει την εταιρεία ΛΑΒΑ Μ.Λ.Α.Ε.

Το 1980, αναλαμβάνει την προεδρεία της εταιρείας ο Γεώργιος Τσάτσος. Το 1981, σταματά η παραγωγή τσιμέντων στη Δραπετσώνα και καθίσταται κέντρο διανομής.

Αυτό που δεν κατορθώθηκε με την επέκταση στα Μέθανα, έγινε πραγματικότητα το 1983 με τη λειτουργία νέου εργοστασίου στο Μηλάκι Ευβοίας, το «ΗΡΑΚΛΗΣ II».

Την ίδια χρονιά, ξεκινούν οι περιπέτειες της εταιρείας που θα στιγματίσουν τη συνέχειά της επί πολλές δεκαετίες. Η εταιρεία εμφανίζεται υπερχρεωμένη και ο πλειοψηφών μέτοχος που είναι η Εθνική Τράπεζα απομακρύνει τον Γ. Τσάτσο από τη διοίκηση, τοποθετώντας νέα διοίκηση. Γίνεται αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και στη συνέχεια η εταιρεία υπάγεται στις ρυθμίσεις του Νόμου 1386/1983 εντασσόμενη στον Οργανισμό Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΟΑΕ), περνώντας στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

Το 1992, ο έλεγχος της εταιρείας περνά στη Σύμπραξη CAL-NAT (Calzestruzzi και της Εθνικής Τράπεζας). Το 1996, η «ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ» εξαγοράζει τα «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ». Την ίδια χρονιά, η CAL-NAT τίθεται σε εκκαθάριση και οι μετοχές της στην ΑΓΕΤ, μεταβιβάζονται στην εταιρεία CONCRETUM και την Εθνική. Το 2000 η Αγγλική «Blue Circle Industries» αποκτά τον έλεγχο της «ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ» ενώ ολοκληρώνεται η διαδικασία απορρόφησης της «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ» από την ΑΓΕΤ. Το 2001, η «Blue Circle Industries» εξαγοράζεται από τον Όμιλο LAFARGE, τη μεγαλύτερη επιχείρηση του κόσμου στον κλάδο της τσιμεντοβιομηχανίας, οπότε η «ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ» εντάσσεται στο μεγάλο Όμιλο.

■ Διαφήμιση της ενιαίας εταιρείας ΑΓΕΤ/ «ΗΡΑΚΛΗΣ - ΟΛΥΜΠΟΣ»

■ Αρχές δεκαετίας 1950.
Σάκευση στο εργοστάσιο τσιμέντου της ΑΓΕΤ στη Δραπετσώνα

■ **Τέλη δεκαετίας '60.** Εργοστάσιο της ΑΓΕΤ στη Δραπετσώνα

■ Εργοστάσιο «ΗΡΑΚΛΗΣ» στο Μηλάκι Ευβοίας.

■ Δεκαετία '60. Άποψη των γραφείων του εργοστασίου της «ΑΓΕΤ» στο Βόλο

■ **Τέλη δεκαετίας 1990.** Εργοστάσιο της εταιρείας ΑΓΕΤ στο Βόλο

Το 2002, ξεκινά η λειτουργία του κλάδου έτοιμου σκυροδέματος και αδρανών υλικών με την εμπορική επωνυμία LAFARGE BETON, μετά την εξαγορά από τη LAFARGE της «ΑΣΤΗΡ ΛΑΤΟ ΑΒΕΕ». Η δραστηριότητα αυτή επεκτείνεται σε πολλές περιοχές της χώρας.

Η «ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ» εξελίσσεται συνέχεια, βελτιώνοντας τα προϊόντα της όπως π.χ. το σακκευμένο τσιμέντο Heracles TM, το υδατοπερατό σκυρόδεμα νέας γενιάς Hydromedia, το τσιμέντο υψηλής αντοχής «Athlos» κ.α.

Επίσης, από το 2001 έως σήμερα, βελτιώνει σημαντικά τις επιδόσεις της στα πλαίσια της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Γίνεται ιδρυτικό μέλος του Ελληνικού Δικτύου για το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και του αντίστοιχου Ελληνικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου του ΣΕΒ. Λαμβάνει διάφορες διακρίσεις, ελληνικές και διεθνείς, για την περιβαλλοντική της διαχείριση και τις περιβαλλοντικές της πρακτικές.

ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Ιδρύεται το 1926 από τοπικούς επιχειρηματίες. Εγκαθίσταται το πρώτο εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου, με μία μονάδα παραγωγής, φτάνοντας τους 60.000 τόνους ετησίως. Το 1960, οι μετοχές της πωλούνται στους επιχειρηματίες Παμούκογλου και Κιοσσέογλου. Με τη βοήθεια των αδερφών Τακόπουλου, η Επιχείρηση εκσυγχρονίζεται και μεγαλώνει εντυπωσιακά. Από το 1962 έως το 1971, τίθενται σε λειτουργία 3 σειρές παραγωγής ακόμα.

Δυστυχώς, προς το τέλος της δεκαετίας 1960, αρχίζουν έντονα οικονομικά προβλήματα. Η επιχείρηση κρατάει ζωντανή τη λειτουργία της μέχρι και το 1985, όπου πλέον η μεγάλη συσσώρευση ζημιών και η μη δυνατότητα εξυπηρέτησης δανείων την οδηγούν σε χρεοκοπία. Το 1989, εντάσσεται στον Οργανισμό Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (Ο.Ο.Α.Ε).

Παρά τους οικονομικούς κλυδωνισμούς, η εταιρεία συνεχίζει την παραγωγική της δραστηριότητα. Το 1991, μετά από διεθνή διαγωνισμό, τα «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ», περνούν στον ιταλικό όμιλο Calzestruzzi. Λόγω όμως των οικονομικών προβλημάτων και των επιχειρηματικών προσανατολισμών της Calzestruzzi προς την κατεύθυνση της εξαγωγής της «ΑΓΕΤ», δημιουργούνται σοβαρά διοικητικά και λειτουργικά προβλήματα μέχρι το 1996, όπου η πλειοψηφία των μετοχών της παλιάς εταιρείας, μεταβιβάζεται στην ΑΓΕΤ και κατ' επέκταση από το 2001 και μετά, στον όμιλο LAFARGE.

■ «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ». Εργοστάσιο

Από το 2001 και μετά, το εργοστάσιο στη Χαλκίδα, ονομάζεται «ΗΡΑΚΛΗΣ III» και παύει ουσιαστικά να υφίσταται η εταιρεία «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ». Το εργοστάσιο εκσυγχρονίζεται συνεχώς. Από το 2006 έως το 2008, τοποθετούνται, σε διάφορες μονάδες παραγωγής, φίλτρα υβριδικής τεχνολογίας, για την ελαχιστοποίηση εκπομπών σκόνης. Κατά την παραγωγή τσιμέντου στο εργοστάσιο Χαλκίδας, γίνεται συστηματική προσπάθεια για την αύξηση του ποσοστού των πρόσθετων (ποζολάνη, τέφρες ή σκωρίες) με αντίστοιχη μείωση του ποσοστού κλίνκερ, προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές CO₂. Το 2010, ξεκινά η παραγωγή τσιμέντου με τη διαδικασία της χωριστής άλεσης του κλίνκερ και των πρόσθετων, με αποτέλεσμα μεγαλύτερη μείωση του ποσοστού κλίνκερ. Επίσης, το εργοστάσιο παράγει τα τσιμέντα υψηλών αντοχών «Basis».

Το «ΗΡΑΚΛΗΣ III» συνεχίζει τη λειτουργία του μέχρι το 2012. Λόγω της μεγάλης οικονομικής κρίσης και της καθίζησης του κατασκευαστικού τομέα στην Ελλάδα, το εργοστάσιο σταματά τη λειτουργία του.

Τσιμέντα Χάλυψ
Halyps Cement
Italcementi Group

ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ

Ιδρύονται το 1934, με την επωνυμία «ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΤΣΙΡΑΣ και ΣΙΑ», στον Ασπρόπυργο Αττικής. Το 1943, η εταιρεία μετονομάζεται σε «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ Α.Ε».

Παράλληλα με το εργοστάσιο λειτουργεί μεγάλο λατομείο αδρανών στη Μάνδρα Αττικής για την τροφοδοσία του με πρώτη ύλη.

■ Το εργοστάσιο της «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ»

Τα «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ Α.Ε» συνεχίζουν εύρυθμα τη λειτουργία τους, μέχρι τη δεκαετία του 1980. Συστήνουν επίσης τη θυγατρική εταιρεία έτοιμου σκυροδέματος «ΕΤ.ΜΠΕΤΟΝ».

Στο χρονικό διάστημα 1980-1984, η εταιρεία προβαίνει σε μαζική αντικατάσταση- εκσυγχρονισμό των παραγωγικών της εγκαταστάσεων, επιτυγχάνοντας σημαντική αύξηση του παραγωγικού της δυναμικού. Αυτό όμως τραυμάτισε ανεπανόρθωτα την οικονομική της ευρωστία.

Με συσσωρευμένα οικονομικά προβλήματα, το 1990, μετά από μεσολάβηση της Εθνικής Τράπεζας, τα «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ» εξαγοράζονται από την «CIMENTS FRANCAIS», η οποία, πιο πριν, το 1988, είχε ήδη εξαγοράσει την «ΕΤ.ΜΠΕΤΟΝ».

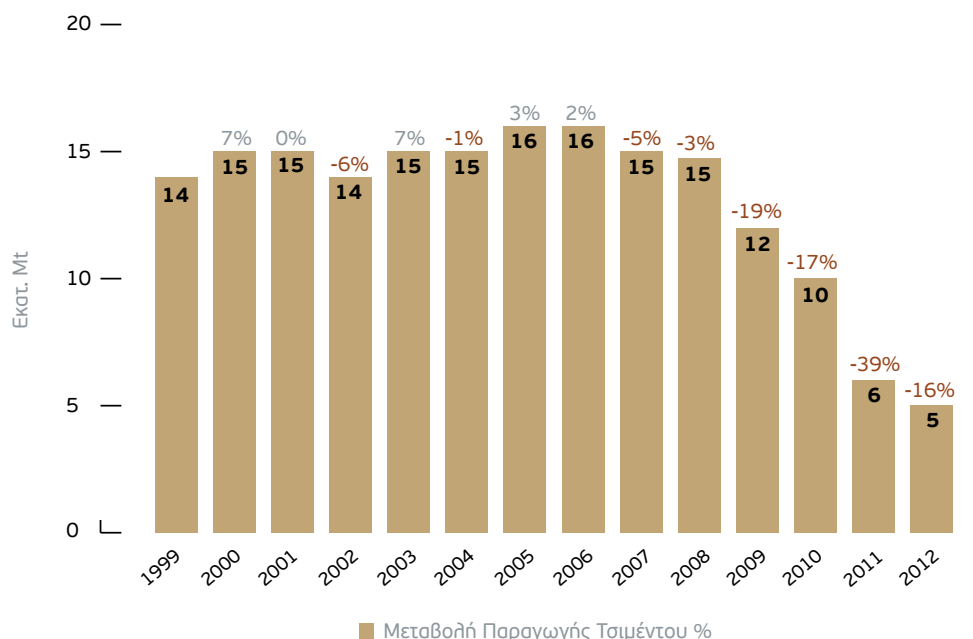
Το 1992, η «CIMENTS FRANCAIS» εξαγοράζεται από τον ιταλικό όμιλο «ITALCEMENTI» και τα «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ» μετονομάζονται σε «ΧΑΛΥΨ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε». Το ίδιο σχήμα αποκτά και τα λατομεία αδρανών υλικών «Αναγνωστάκη», ιδρύοντας τη θυγατρική εταιρεία «ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΧΑΛΥΨ».

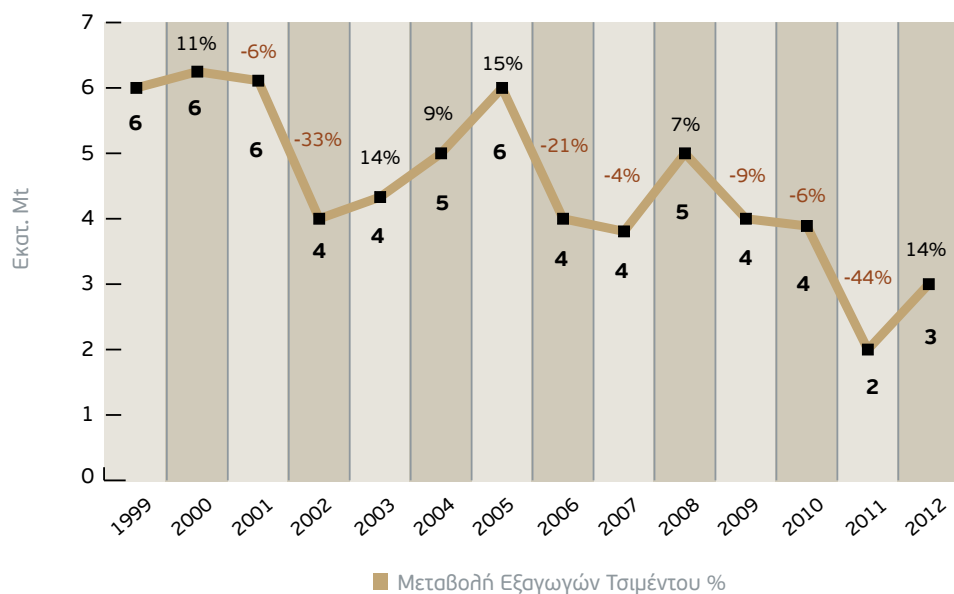
■ Τσιμέντα ΧΑΛΥΨ.
Τα νέα σιλό αποθήκευσης πρώτων υλών

Η παραγωγική βάση όπως και η λειτουργία της «ΤΣΙΜΕΝΤΑ ΧΑΛΥΨ», ενισχύεται και εκσυγχρονίζεται σημαντικά. Το 2011, απορροφάται η «ΕΤ.ΜΠΕΤΟΝ» από την «ΧΑΛΥΨ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε», ενώ το 2012, στα πλαίσια των συνεχών εκσυγχρονισμών, δημιουργούνται πέντε νέα μεγάλα σιλό, υψηλών τεχνικών προδιαγραφών, για την αποθήκευση των πρώτων υλών του εργοστασίου παραγωγής τσιμέντου. Η επένδυση ανήλθε σε 13.000.000 και εντάσσεται στα μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας της ευρύτερης περιοχής.

ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ 1999 - 2012

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ 1999 - 2012

ΠΗΓΕΣ

- Θ. Παπαλεξόπουλος: διάλεξη σε ανοιχτό σεμινάριο οικονομικής ιστορίας, ομιλία στην εκδήλωση για τα 170 χρόνια του ΕΜΠ.
- Α. Παρασκευαΐδης: άρθρο στον «Ορυκτό Πλούτο», 157/2011
- Ιστορικό αρχείο και λεύκωμα «ΤΙΤΑΝ Α.Ε.»
- Ιστορικό αρχείο «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ»
- Ιστορικό αρχείο «ΧΑΛΥΨ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.»
- Στατιστικά στοιχεία Ελληνικού Συνδέσμου Τσιμεντοβιομηχανίας

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αυτό το ιστορικό αφιέρωμα στη δράση του ΣΜΕ και παράλληλα στην πορεία της ελληνικής μεταλλείας, έχει αρχή, την Άνοιξη του 1924, δεν έχει όμως ημερομηνία λήξης. Πρώτα και κύρια, η Ελληνική Εξορυκτική Βιομηχανία και σε συνδυασμό μ' αυτήν, ο εκπρόσωπός της, Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων, έχουν μπροστά τους πολύ μέλλον. Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τίτλους τέλους σ' αυτήν, την τόσο σημαντική για τον τόπο δραστηριότητα, σε μία χώρα όπως η δική μας, όπου η φύση έδωσε απλόχερα τα αγαθά της.

Ο σημερινός ΣΜΕ, θα ήθελε να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του στα εκατοντάδες στελέχη των μεταλλευτικών-εξορυκτικών επιχειρήσεων-μελών του, που για 90 συναπτά χρόνια, από διάφορες θέσεις ευθύνης, είτε ως μέλη Διοικητικών Συμβουλίων του, είτε ως εκπρόσωποι εταιρειών – μελών, είτε ως μέλη ομάδων εργασίας, κατέθεσαν προσπάθειες, μεράκι, μόχθο, μοιράστηκαν στόχους, αγωνίες και ιδανικά, προκειμένου ο Σύνδεσμος να επιτελέσει το βασικό του σκοπό, την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας, προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας. Επίσης, το ίδιο ισχύει και για τις επίπονες προσπάθειες των εργαζομένων του στις υπηρεσίες του ΣΜΕ.

Είχα την τιμή να καταθέσω σε αυτήν την 90χρονη ξεχωριστή πορεία και δράση του Συνδέσμου, τα τελευταία 11 χρόνια της επαγγελματικής μου σταδιοδρομίας, προσφέροντας τις υπηρεσίες μου αποκλειστικά σε αυτόν, από τη θέση του Γεν. Δν/ντή του ΣΜΕ, βάζοντας ένα μικρό λιθαράκι στην επίτευξη του μεγάλου του σκοπού.

Ως κεντρικό συμπέρασμα αυτής της ιστορικής αναδρομής, μπορεί κανείς να αναφέρει ότι τα προβλήματα του κλάδου εμφανίζουν μία αξιοπερίεργη κυκλική εναλλαγή, επανατοποθετούνται σε νέες βάσεις, ακόμη και οι λύσεις που δίνονται ή διεκδικούνται, δεν έχουν διάρκεια, δεν αντέχουν σε βάθος χρόνου. Σταθερές αξίες στην αναπτυξιακή πορεία του κλάδου, είναι η 90χρονη δυναμική, συνεχής παρουσία του ΣΜΕ και η πολύχρονη πλούσια δραστηριότητα των εταιρειών μελών του. Αυτά εγγυώνται την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την εκπλήρωση των αιτημάτων του κλάδου.

Τελειώνοντας, θέλω να ευχαριστήσω την Ομάδα Επικοινωνίας του ΣΜΕ για την αμέριστη συμπαράστασή της σε αυτήν την προσπάθεια και τους συνεργάτες μου Ε. Μπαρτσώκα, Δ. Βασταρδή και Κ. Τσίχλα, που διαφύλαξαν και αξιοποίησαν το ιστορικό αρχείο του Συνδέσμου, όπως και για την ουσιαστική συμβολή τους στη συγγραφή αυτού του αφιερώματος.

Ιούνιος 2014

Ο συντάκτης

Χρ. Καβαλόπουλος

Μηχ. Μεταλλείων-Μεταλλουργός Μηχ.

Γ.Δ. ΣΜΕ

■ Έργο του Κωνσταντίνου Αλεξίου: Μεταλλευτικές εργασίες

■ Έργο του Κωνσταντίνου Αλεξίου: Μεταλλευτική δραστηριότητα

■ Έργο του Κωνσταντίνου Μαλάμου από τη σειρά «Μεταλλωρύχοι»
έκδοση Εικαστικός Κύκλος / Χώρος Τέχνης

■ Έργο του Κωνσταντίνου Μαλάμου από τη σειρά «Μεταλλωρύχοι»
έκδοση Εικαστικός Κύκλος / Χώρος Τέχνης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ιστορία του ΣΜΕ
Περίοδος 1924-1952

08 - 29

Η ιστορία του ΣΜΕ
Περίοδος 1952-1973

30 - 43

Η ιστορία του ΣΜΕ
Περίοδος 1974-2000

44 - 63

Η ιστορία του ΣΜΕ
Περίοδος 2000-2014

64 - 107

Σύντομο Αφιέρωμα
στην Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία

108 - 119

Το Λεύκωμα "90 Χρόνια ΣΜΕ"
τυπώθηκε σε 500 αντίτυπα
στο τυπογραφείο ΑΡΙΩΝ

Τα κείμενα έγραψε ο Χρήστος Καβαλόπουλος
και την επιμέλεια των κειμένων
είχε η Κυριακή Τσίχλα

Ο σχεδιασμός και η επιμέλεια της έκδοσης
έγινε από την εταιρεία Polyplano

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

